

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongre Belgeleri (IV)

MUSTAFA SUPHI 100.YIL TEZLERİ

TÜSTAV

TKP YAYINLARI

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongre Belgeleri (IV)

TKP YAYINLARI

MUSTAFA SUPHİ 100.YIL TEZLERİ

TÜSTAV

BASIM TARİHİ: Şubat 1984

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. ÇAĞIMIZIN KARAKTERİ, DÜNYADA DURUM ve TKP'nin GÖREVLERİ.....	7
II. NÜKLEER SAVAŞ TEHLİKESİNE, AMERİKAN ve NATO DAYATMALARINA KARŞI- BARIŞ, YUMUŞAMA, SİLAHSIZLANMA ve HALKLAR ARASI DOSTLUK İÇİN	20
III. EKONOMİK YAPI	26
IV. SOSYAL YAPI	43
V. POLİTİK YAPI	56
VI. TKP'nin STRATEJİ ve TAKTİĞİ	62
VII. TKP ve YİĞİNSAL HALK HAREKETİ	77
VIII. TKP ve ULUSAL SORUN	98
IX. TKP ve SİLAHLI KUVVETLER	104
X. TKP ve DİNDARLAR	108
XI. PARTİNİN DURUMU	110

I- ÇAĞIMIZIN KARAKTERİ, DÜNYADA DURUM ve TKP'nin GÖREVLERİ

1) Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile başlayan çağımız, dünya ölçüsünde kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Temel çelişkisi kapitalizm ile sosyalizm arasında olan çağımız, sosyalist devrimler, ulusal kurtuluş devrimleri, sömürgecilik sisteminin çökmesi, emperyalizmin yıkılması ve sosyalizmin dünya çapında zafer kazanması çağıdır.

Dünya sosyalist sistemi, kapitalist ülkeler işçi sınıfı, ulusal kurtuluş hareketi emperyalizme karşı savaşımın temel güçleridir. Bunlar arasındaki birliğin gelişip güçlenmesi dünya devrimci sürecinin ilerlemesinin anahtarıdır. Dünya üzerindeki gelişme, 100. ölüm ve 165. doğum yıldönümünde, bilimsel dünya görüşünün kurucusu Karl Marks'ın öngördüğü yolda ilerliyor.

2) Bugün dünya üzerinde yeni bir karşılıklı güçler ilişkisi oluşmuştur. Reel sosyalizm, ekonomik gücünü artırmış, askersel-stratejik bakımdan emperyalizm karşısında yaklaşık bir eşitlik elde etmeyi başarmıştır ve tarihsel inisiyatifi elinde tutmaktadır. Tarihte ilk kez, emperyalizm ile antiemperyalist güçler arasındaki güçler ilişkisinde bir denge sağlanmıştır. Gelecek, antiemperyalist güçlerindir. Eğer gerici, emperyalist çevrelerin tüm çabalarına karşın yaklaşık 40 yıldır yeni bir dünya savaşının çıkması önlenebilmişse, yumuşamanın tümüyle ortadan kaldırılması ve gerginliğin egemen olması girişimleri başarısız kalıyorsa, bunda, özellikle, Varşova Antlaşması Örgütü ve NATO arasın-

da yaklaşık bir askersel-stratejik dengenin sağlanabilmiş olması belirleyicidir.

3) Çağımızda, dünya çapında kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinin ilerletilmesinde yer alan farklı sosyal ve politik güçlerin savaşımalarının bir bütünü olan dünya devrimci sürecinin genel yasallıkları şöyle beliriyor:

- Sosyalist sistemin, uluslararası işçi sınıfının, dünya komünist hareketinin rolünün giderek artması;

- Demokrasi için savaşım ile antiemperyalist savaşımın organik olarak birbirine yaklaşması, günümüzde ulusal kurtuluş devrimlerinin sosyalist eğilimler taşıması;

Dünya devrimci sürecinin, tek tek ülkelerde kimi dönemlerdeki geçici gerilemelere karşın, geri döndürülemezliği;

- Dünya devrimci sürecinin sıçramalı ve eşitsiz gelişmesi, devrimlerin emperyalizmin zayıf halkalarında gerçekleşmesi.

4) Dünya devrimci sürecinin bileşenleri, sosyalist sistem, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketi ve ulusal kurtuluş hareketidir. Bu üç temel gücün ortak savaşımı, dünya devrimci sürecini ilerletiyor.

a) Başını Sovyetler Birliği'nin çektiği dünya sosyalist sistemi, dünya üzerindeki gelişmenin ana yönünü belirliyor, dünya devrimci sürecine öncülük ediyor, onun devrimci merkezini oluşturuyor. Karşılıklı güçler ilişkisinin devrimci güçler yararına değişmesinin ve dünya devrimci sürecinin ilerlemesinin ana yükünü bu güç taşıyor. Sosyalist sistem, komünist partilerinin öncülüğünde işçi sınıfının, kooperatif köylülerinin ve aydınların ortak aktif savaşımları sonucu sosyalizm-komünizm kuruculuğunda atılan adımlarla ve sosyalist ülkeler topluluğunun çok yönlü gelişmesi ve bütünleşmesi yolundaki girişimlerle dünyanın devrimci yenilenmesi sürecinin başını çekiyor. Sosyalist ülkelerdeki tüm sorun-

ların çözüm yollarının varlığı, emekçilerin eşsiz ekonomik, sosyal, kültürel kazanımları, bilimsel teknik devrimin kazanımlarıyla sosyalizmin üstünlüklerinin birleştirilmesinin olumlu sonuçları, sosyalist demokrasinin olanakları, ulusal sorunun çözümü, kapitalist ülkeler emekçileri ve ulusal ve sosyal kurtuluş savaşı veren halklar için güç ve esin kaynağı oluyor. Sosyalist sistemin ulusal ve sosyal kurtuluş için savaşan tüm güçlere verdiği çok yönlü destek ve onun ekonomik, politik ve askersel gücüyle emperyalist saldırganlığın önündeki en önemli engeli oluşturması, barışın kalesi olması, dünya devrimci sürecinin ilerlemesini hızlandırıyor. Sosyalist ülkelerin Leninci dış politikası, halkların egemenlik haklarının ve özgürlüklerinin korunmasına belirleyici bir katkı sağlıyor.

b) Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının sayısının ve etkisinin giderek artması emperyalizmin konumlarını sarsıyor. Bu ülkelerde son yıllarda grev hareketinin görece büyük boyutlara varması, bu grevlerde ekonomik istemlerin yanı sıra politik istemlerin öne çıkması, barış ve demokrasi için savaşım çevresinde geniş yığınların birleşmesi, ulusal kurtuluş hareketi ile reel sosyalizmle dayanışma eylemlerinin yükseltilmesi, devrimci sürece önemli etkilerde bulunuyor. Kapitalist ülkelerde işçi sınıfı, tekellerin egemenliğine, artan politik gericiliğe, silahlanma yarışına, savaş tehlikesine, derinleşen ekonomik bunalımın yükünün emekçilerin sırtına bindirilmesine karşı ve tüm antitekel, demokratik güçlerin, barış güçlerinin savaşım birliğinin sağlanması uğrunda yoğun çabalar harcıyor.

c) Günümüzde, büyük çoğunluğu politik bağımsızlığına kavuşmuş olan Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının emperyalizme karşı savaşımı yeni bir ivme kazandı. Bu ülkelerde ulusal kurtuluş ile sosyal kurtuluş uğrunda savaşım giderek içiçe geçiyor. Bu ülkeler halklarının savaşımları emperyalizme büyük darbeler vuruyor. Sosyalist yönelimli ülkeler, dünya sosyalist

sistemi ile işbirliği içinde emperyalizmin hareket alanını daraltıyorlar. Bağlantısızlar Hareketi'nin, emperyalizme ve yenisömürgeci uluslararası işbölümüne karşı yeni bir uluslararası ekonomik düzen için savaşımının önemi artıyor. Bir sıra ülkede işçi sınıfı ulusal kurtuluş savaşımının başını çekiyor. İşçi sınıfı, ulusal bağımsızlık için, demokrasi için, faşizme, askersel diktatörlüklere, ırkçılığa, ırk ayrımına, sömürgecilğe, yenisömürgeciliğin her biçimine, silahlanma yarışına, emperyalizmin müdahalelerine, savaş kışkırtıcılığına karşı savaşımın en kararlı yürütücüsü oluyor. Öteki ulusal, demokratik, ilerici güçlerin savaşımını destekliyor, bunlarla ortak düşmana karşı savaşım birliğini savunuyor.

5) Sosyalizm karşısında çürüyen ve çöken bir sistem olan kapitalizmin genel bunalımıyla onun devresel bunalımlarının içiçe geçmesi, enflasyon ve işsizliğin artışı gibi bir dizi bunalım ögesini süregenleştiriyor. Enerji, para, ekoloji bunalımları gibi yapı bunalımları ortaya çıkıyor. Kapitalizmin değişen dünya koşullarına uyum gösterme olanakları azalıyor, devlet tekelci kapitalizminin düzenleme yöntemleri aşınıyor. Bilimsel teknik devrimin sonuçlarının silahlanma ve azamî kâr amacıyla kullanılması, işsizliği daha da artırıyor. 1980-1981 yıllarında tüm gelişmiş kapitalist ülkelerin ardarda girdikleri son devresel bunalım, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en derin ve en uzun bunalımdır. Bu arada emperyalistler arası çelişkiler de keskinleşiyor.

6) Kapitalizmin bunalımlarının derinleşmesi emperyalizmi daha da saldırganlaştırıyor. Emperyalizmin aşırı gerici çevrelerinin başını çeken ABD emperyalizmi, nesnel gerçeklere karşı durarak, tarihin gidişini geri döndürmek, yitirdiği konumları geri kazanmak için her düzeyde bir karşı saldırıya geçmiştir. Dünya çapında hegemonya peşinde koşan ABD emperyalizmi sosyalist ülkelere, kapitalist ülkeler işçi sınıfına, ulusal kurtuluş hareketine karşı politik baskı ve tehditleri

artıyor, ekonomik şantaj ve psikolojik savaşın yanı sıra, uluslararası ilişkilerde gerginliği artırıcı, yumuşama sürecini baltalayıcı her çabaya başvuruyor, askersel faktörü öne çıkarıyor. Sosyalist ülkeler karşısında askersel üstünlük elde etmek amacıyla silahlanma yarışına görülmedik bir hız veriyor. Sosyalist ülkelerin çevresini nükleer silahların da konumlandırıldığı üslerle sarıyor. Yeni bir dünya savaşı hazırlıklarında NATO başrolü oynuyor. ABD emperyalizminin askersel-politik stratejisi, "sınırlı", "uzun süreli" nükleer bir savaşın olanaklı ve "kazanılabilir" olduğu yolundaki çığınca savları, ilk nükleer darbe olacağını elde etme çabaları, insanlığın nükleer bir savaş sonucu yokolması tehlikesini artırıyor. Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, emperyalizm, "Sovyet tehdidi" yalanı temelinde, tarihdeki en kapsamlı askersel hazırlıkları yapıyor.

1983 sonunda Batı Avrupa'ya yeni Amerikan nükleer roketleri yerleştirme girişimi, tüm dünyada gerginliği artıracak, nükleer silahlanma yarışını hızlandıracak, nükleer bir savaş tehlikesini son derece yakınlatacak bir nitelik taşıyor. ABD emperyalizmi, tüm silahsızlanma girişimlerini engellemeye ve baltalamaya çaballıyor.

7) ABD emperyalizmi dünya çapındaki ve bölgemizdeki yayılmacı girişimlerini artırıyor. Bir petrol bölgesi olan Ortadoğu'yu "yaşamsal çıkar bölgesi" sayıyor, bölgedeki emperyalist çıkarların korunması ve ilerici, antiemperyalist gelişmelerin önlenmesi amacıyla, buradaki askersel varlığını artırıyor. "Çevik Kuvvetler" ve CENTCOM'u kurması, Lübnan'a doğrudan saldırması, bölgedeki ülkelerin içişlerine karışmayı artırması, bölgede yeni askersel ve gerici paktlar oluşturma çabaları, NATO'nun etkinlik alanının özellikle Ortadoğu'ya yönelik genişletilmesi girişimleri, yalnızca bölge barışını değil, aynı zamanda dünya barışını da tehdit eden önemli bir etken oluyor.

8) Emperyalizm, sosyalist ülkelerin içişlerine karışma

çabalarını yoğunlaştırıyor. Sözde "insan hakları","sosyalist ülkeleri demokratikleştirme", kampanyaları ile yoğunlaştırılan bu girişimler temelinde,sosyalist ülkelerdeki karşıdevrimci ögeler her türlü araçla aktif destekleniyor, sosyalist ülkelerdeki durumu olumsuz göstermek için yoğun bir antisovyetik ve antikomünist propaganda yürütülüyor. Emperyalizm tarihsel yarışmada sosyalizm karşısında her gün yeni konumlar yitirmesi karşısında, bu ülkeleri "içten zayıflatma" hayaline kapılıyor. Sosyalist Polonya'nın içişlerine kabaca karışıyor.

9) Kapitalist ülkelerde iç politikada işçi sınıfına tüm barış ve demokrasi güçlerine yönelen saldırılar artıyor. Bu ülkeler egemen güçleri,burjuva demokrasisinin bile birçok ilkesini çiğniyorlar. Neofaşist akım ve gruplara taze kan veriliyor.Emekçilerin kazanımlarına yönelik saldırılar artıyor. Sendikal haklar kısıtlanmak isteniyor. Komünist partilerine yönelik saldırılar tirmandırılıyor. Yurttaşların özel yaşamına dek uzanan yoğun bir polis denetimi getiriliyor.Antisovyetizm ve antikomünizm kaba-ince her tür yöntemle görülmedik boyutlara vardırılıyor.

10) Emperyalizm,en başta ABD emperyalizmi,bir yandan yenisömürgecilik yöntemleriyle Asya,Afrika ve Latin Amerika ülkelerini kendi sömürü sistemine daha sıkı bağlamaya ve onları kendi saldırgan politikasının dümen suyuna sokmaya çalışıyor.Bu ülkelerin kalkınmasını engelliyor,içişlerine karışıyor,sosyalist ülkelerle ilişkilerini baltalamaya çalışıyor.Öte yandan ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını veren halklara ve kurtulmuş ülkelere karşı doğrudan silahlı müdahale de içinde olmak üzere,her türlü yolla saldırıyor. Dünya çapında geric, faşist ve askersel diktatörlüklere,dünyanın çeşitli bölgelerinde temsilcisi saydığı saldırgan rejimlere açık destek veriyor.

11) Geride bıraktığımız yıllar,farklı toplumsal sis-

temlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşaması politikasının,tüm dünya halklarının çıkarlarına uygun olduğunu somut olarak gösterdi. Barış içinde yanyana yaşamanın korunması ve yumuşamanın egemen olması, herşeyden önce sosyalist ülkeler topluluğunun ardıcıl çabalarının,sosyalizmin,emperyalizm karşısında ekonomik,politik ve askersel bakımdan güçlenmesi,nükleer güç açısından yaklaşık bir eşitlik sağlamasının,uluslararası işbölümünün gelişmesi ve sosyalist ülkelerin bu işbölümünde vazgeçilmez bir yer almalarının ve dünya devrimci sürecinin üstüste başarılarının sonucudur.

12) Farklı toplumsal sistemlere sahip devletler arasındaki ilişkilerin bir biçimi olan barış içinde yanyana yaşama,bu devletler arasındaki anlaşmazlıkların kuvvet ya da kuvvet tehdidi kullanmadan çözülmesidir. Barış içinde yanyana yaşama, sınıf savaşımının bir biçimidir. İşçi sınıfının bağımsız dış politikası olan barış içinde yanyana yaşama,dünya devrimci sürecinin bileşenlerinin çok yönlü gelişmeleri için elverişli bir temel oluyor. Sosyalist sistemin çok yönlü gelişmesi,sosyalizm-komünizm kuruculuğunun hızla ilerlemesi, kapitalist ülkeler işçi hareketinin gelişmesi ve güçlenmesi, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını veren halkların başarıları için dünya barışının korunması gereklidir.Ne ki günümüzde, artık barış içinde yanyana yaşama politikası,tüm insanlık için de yaşamsal önemdedir. İnsan uygarlığını,yeryüzünde yaşamı yok edebilecek bir nükleer savaş tehlikesinin arttığı koşullarda, barış içinde yanyana yaşama, devletler arasındaki ilişkilerin tek gerçekçi,akılcı biçimidir, nesnel bir zorunluluktur.

13) Barış,sosyalizmin doğası gereğidir. Sosyalizmde, savaş hazırlığından,silahlanmadan,yayılmacılıktan çıkarılan sınıf ve tabakalar,güçler yoktur. SBKP'nin 26.Kongresi'nde onaylanan "1980'ler için Barış Programı" doğrultusunda Sovyetler Birliği,barışı korumak için somut ve yapıcı önerilerde ve girişimlerde bulunuyor.

Varşova Antlaşması Örgütü üyesi devletlerin 5 Ocak 1983 günlü Politik Deklarasyonu, eşitlik ve eşit güvenlik ilkesi temelinde barışı korumanın, yumuşamayı güçlendirmenin, silahlı savaşın durdurmanın, nükleer ve konvansiyonel silahsızlanmayı başlatmanın, genel ve tam silahsızlanmaya ulaşmanın yolunu gösteriyor. Kapitalist ülkelerde son yıllarda hızla büyüyen, çok geniş ve çok çeşitli güçleri içeren barış hareketi, emperyalist saldırganlığın gemlenmesine büyük katkılarda bulunuyor. Sosyalist yönelimli ülkeler, Bağlantısızlar Hareketi, dünya barışının korunması yönünde çaba gösteriyorlar.

14) Savaş tehlikesi, tüm insanlığı yok edebilecek nükleer bir savaş tehlikesi, emperyalizmin saldırgan doğasından kaynaklanıyor. Ama, emperyalizm henüz varlığını sürdürürken de savaş insanlık yaşamından çıkarmak, barışı egemen kılmak olanaklıdır. Bunu sağlayacak güçler vardır. Barış savaşımını yükseltmek, en geniş barış güçlerinin birliğini bozucu çabaları geri püskürtmek ve tüm barış güçlerinin sosyalist ülkelerle dayanışmasını sağlamak için savaşım, en önemli görev olarak öne çıkıyor. Saldırgan emperyalist güçler, ancak barış için savaşım ile gemlenebilir.

15) Komünistler, barışın en ardıcıl savunucularıdır. Her zaman sömürü ve baskının her türüne karşı savaşımın en ön sırasında savaşan komünistler, bugün en temel insanlık hakkı olan yaşama hakkını savunmak için barış savaşımının aktif savaşçıları oluyorlar. En geniş barış güçlerinin saldırgan emperyalist güçlere karşı birliği için her çabayı gösteriyorlar.

16) Çağımızda dünya çapındaki en etkin ve en örgütlü politik güç dünya komünist hareketidir. Gücünü Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizminden alan dünya komünist hareketi, dünya devrimci sürecine yön veren politik güçtür.

Günümüzde komünist ve işçi partileri, artık yalnızca

muhalafet partileri olmaktan çıktılar, bir dizi ülkede erk partileri oldular, sosyalizm-komünizm kuruculuğuna öncülük ediyorlar.

Kapitalist ülkelerdeki komünist ve işçi partilerinin etkinliği artıyor. Her geçen gün halk yığınları bu partilerin katılımı olmaksızın demokrasi ve toplumsal ilerleme yolunda kalıcı adımlar atmanın olanaksız olduğunu daha çok kavıyorlar. Dünya komünist hareketinin ulusal kurtuluş hareketine etkisi günümüzde daha da belirginleşiyor, çok sayıda genç devlet sosyalizme yöneliyor. Komünist partileri, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımının içiçe geçmesinin bağlantısı oluyorlar. Bu bağlamda dünya komünist hareketi, uluslararası planda da devrimci güçleri pekiştiren, birbirine bağlayan bir rol oynuyor.

Dünya komünist hareketinin büyümesi, genişlemesi ve güçlenmesi, komünist partilerinin sayısının, üyelelerinin ve yığın bağlarının artmasında da ifadesini buluyor. 1970'li yıllar boyunca yeryüzündeki komünistlerin sayısı 27 milyon arttı. Bugün yaklaşık 90 ülkede komünist partileri 77 milyonu aşkın komünisti saflarında birleştiriyor.

17) TKP, ulusal görevleri, özgül koşulları reddeden, uluslararası deneyimi dogmatik yorumlama anlamına gelen ulusal nihilizme de, ulusal görevleri enternasyonal görevlerin karşısına koyan ve uluslararası deneyimi reddeden milliyetçi konumlara da karşıdır. "Avrupa Komünizmi" ve Maoçuluk gibi akımların, gerek tek tek komünist partilerinin etkinliğine, gerekse dünya komünist hareketinin bütünlüğüne zarar verdiği görülmüştür.

18) Bugün dünya komünist hareketinde, komünist ve işçi partilerinin farklı koşullarda ve eşitsiz gelişmeleri, burjuvazinin baskısı, antikomünist ve milliyetçi propagandanın etkisi, komünist hareketin sosyal tabanının genişlemesi gibi faktörlerden ortaya çıkan bazı sorun-

lar vardır. TKP'ye göre, bu sorunların tümü, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temeli üzerinde çözülebilir ve çözülmelidir.

Komünist ve işçi partileri arasındaki her türlü işbirliği, karşılıklı bağların güçlendirilmesi, deney ve bilgi alışverişi ile dünya komünist hareketinin önünde duran teorik sorunların ortaklaşa çözümü için ortaklaşa teorik, ideolojik çalışma, bu sorunların aşılmasına katkıda bulunacaktır.

TKP dünya komünist hareketinin birliği yolunda çalışmayı, bu birliği perçinlemek için çaba göstermeyi görev sayar. TKP, 1957, 1960 ve 1969 komünist ve işçi partileri uluslararası danışma toplantıları ve 1976 ve 1980 Avrupa komünist ve işçi partileri toplantıları kararlarına sahip çıkar. TKP, dünya komünist ve işçi partilerinin yeni bir uluslararası forumunun toplanmasını destekliyor. TKP, tüm komünist ve işçi partilerinin dünya barışını korumak için ortak savaşımı güçlendirmelerini savunuyor. TKP, Çin Halk Cumhuriyeti ile sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerin normalleşmesinin, barış ve toplumsal ilerleme savaşımına önemli bir katkı olacağı görüşündedir.

19) TKP, dünya komünist hareketinin bir parçası, onun ülkemizdeki temsilcisidir. Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temeli üzerinde dünya komünist hareketiyle, öteki komünist ve işçi partileriyle kardeşçe bağlıdır.

TKP, Leninci bir partidir. Leninizm, çağımızın Marksizmidir. Çağımızda, Leninizmden başka Marksizm yoktur.

TKP, proleter enternasyonalizmi ilkelerini gözbebeği gibi korumayı, işçi sınıfını utkuya götürecektir devrimci politikasının zorunlu bir ögesi olarak görür. Türkiye işçi sınıfının savaşımının ulusal ve uluslararası yanlarını birleştirmeyi, Marksizm-Leninizmi Türkiye koşullarına uygulamayı, devrimin bu temelde utkuya ulaş-

masını hedefler. İşçi sınıfının tarihsel misyonunu Türkiye'de de yerine getirmesi için savaşır.

20) TKP, aynı zamanda öteki ülkelerde aynı amaçlar doğrultusunda savaş veren tüm güçlerle, uluslararası işçi sınıfı hareketiyle dayanışmayı da temel görev kabul eder. Başını Sovyetler Birliği'nin çektiği sosyalist sistemle, kapitalist ülkeler işçi sınıfı hareketiyle, ulusal kurtuluş hareketiyle dayanışma, proleter enternasyonalizminin en önemli ölçütleridir. TKP, Lenin'in partisi SBKP'ye ve Lenin'in ülkesi Sovyetler Birliği'ne karşı olumlu tutumu, dün olduğu gibi bugün de, Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin vazgeçilmez ölçütü sayar. TKP kendini yalnız Türkiye işçi sınıfının önünde değil, uluslararası işçi sınıfının önünde de sorumlu sayar.

21) TKP, insanlığın genel sorunu durumuna gelmiş olan barış ve silahsızlanma savaşımını uluslararası alandaki en önemli görev sayar. TKP, barış ve silahsızlanma yolunda sosyalist ülkeler topluluğunun tüm girişimlerini ve önerilerini vargüçle destekler.

22) TKP, SBKP ile ve sosyalist ülkelerin kardeş komünist ve işçi partileriyle Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temelindeki ilişkilere büyük değer biçer. TKP, reel sosyalizmin kazanımlarının savunulmasını ve bunların ülkemiz emekçilerine tanıtılmasını, sınıf savaşımının önemli bir ögesi sayar, bunun işçi sınıfının ulusal görevleriyle uyum içinde olduğunu saptar. TKP, Sovyetler Birliği'ne ve tüm sosyalist ülkelere yönelen antisovyet, antikomünist kampanyanın boşa çıkartılması için çalışır.

23) TKP, Doğu Akdeniz, Yakın ve Ortadoğu ve Kızıl Deniz Komünist ve İşçi Partileri'nin sıkı işbirliğine büyük değer biçer. Bu partilerin Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temelindeki birliğinin, bölgemizdeki tüm antiemperyalist,

savaş karşıtı güçlerin birliğini sağlamlaştırmada belirleyici bir etmen olarak görülür.

TKP, bölgedeki tüm kardeş partilerle, bu arada kardeş Yunanistan KP ve AKEL ile ilişkilerini geliştirmeye özel bir önem verir. Bölgemizde ağır baskılar altında bulunan tüm kardeş partilerle, İran TUDEH Partisi ile dayanışma içindedir.

TKP, kapitalist ülkelerde baskı ve koğuşturmaların her çeşitiyle karşı karşıya bulunan tüm komünist ve işçi partileriyle dayanışma içindedir. F.Almanya'da uygulanan antikomünist meslek yasağına karşı çıkar. TKP, Batı Avrupa'da Türkiye'li işçilerin bulunduğu ülkelerdeki kardeş komünist partilerle birliğe ve ortak savaşıma özel önem verir.

24) TKP, Kıbrıs'ın bağımsızlığına, bağlantısızlığına, toprak bütünlüğüne ve egemenlik hakkına saygıyı; başta Türk Silahlı Kuvvetleri olmak üzere Kıbrıs'daki tüm yabancı askerlerin geri çekilmesini, adanın tam demilitarizasyonunu; BM kararlarının uygulanmasını savunur. Kıbrıs sorununun çözümü için yüksek düzeyde yapılmış ikili anlaşmalar temelinde toplumlararası görüşmelerin sürdürülmesini ve BM gözetiminde uluslararası bir konferansın toplanması önerilerini destekler. Adanın kuzeyinde sözde bağımsız bir Türk devleti kurma görüşlerine karşı çıkar.

25) TKP, Türkiye ile Yunanistan arasındaki Ege sorununun Helsinki Sonuç Belgesi ve uluslararası hukuk kuralları, tarafların ulusal bağımsızlığına ve egemenlik haklarına saygı temelinde, herhangi bir emperyalist örgüt ya da ülkenin karışması olmaksızın, barışçı görüşmeler yoluyla çözülmesinden yanadır.

26) TKP, Filistin halkının kendi yazgısını belirleme ve kendi bağımsız devletini kurma hakkını savunur. Filistin halkının tek yasal temsilcisi olan FKÖ'nün savaşımını destekler. İsrail'in 1967'de işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesini, bölgedeki tüm devletlerin

egemenlik hakkına saygı gösterilmesini, tüm tarafların katılacakları uluslararası bir konferansın toplanmasını, bu sorunun çözülmesi için zorunlu sayar.

TKP, İsrail'in işgal ettiği Lübnan topraklarından geri çekilmesi, Amerikan emperyalizminin Lübnan'a yönelik saldırısının durdurulması, Suriye'ye yönelik emperyalist,siyonist komplonun boşa çıkartılması için savaşım veren tüm güçlerin yanındadır.

27) TKP, emperyalizme, faşizme, ırkçılığa ve ırk ayrımına, gericiliğin her türüne karşı savaşan tüm halklarla dayanışma içindedir. Küba'ya yönelik emperyalist komploya karşı çıkar. Şili, Uruguay, El Salvador ve Nikaragua halklarıyla omuz omuza savaşım verir. TKP, Güney Afrika ve Namibya halklarıyla dayanışma içindedir. İrkçı Güney Afrika rejiminin Angola'ya, Mozambik'e ve öteki bölge ülkelerine yönelik saldırılarının durdurulmasını savunur. TKP, emperyalizmin ve bölgedeki gericilik güçlerinin kışkırtma ve yıkıcı faaliyetlerine karşı Afganistan halkının savaşımını, Sovyetler Birliği'nin bu savaşıma gösterdiği enternasyonalist yardımı destekler. TKP, Güneydoğu Asya halklarının barış, güvenlik ve toplumsal ilerleme savaşımıyla dayanışma içindedir. Vietnam, Kamboçya ve Laos halklarına yönelik tüm saldırgan faaliyetlere karşı çıkar.

II-NÜKLEER SAVAŞ TEHLİKESİNE, AMERİKAN ve NATO DAYATMALARINA KARŞI- BARIŞ, YUMUŞAMA, SİLAHSIZLANMA ve HALKLAR ARASI DOSTLUK İÇİN

28) Emperyalizmin, en başta Amerikan emperyalizminin saldırgan politikasından kaynaklanan nükleer bir savaş tehlikesinin arttığı günümüz koşullarında dünya barışının savunulması, en temel ve en ivedi görevdir. Bu görev, ülkemiz için özellikle yakıcıdır. Türkiye, çıkabilecek bir nükleer savaşın ilk dakikalarında yok olmak, bölgesel bir savaşın içine sürüklenmek tehlikesiyle karşı karşıyadır.

29) Ülkemiz açısından tehlikenin bu kadar büyümesinde, Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine bağımlılığı başrolü oynuyor. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra burjuvazinin erkini güvence altına almak amacıyla ülkemizi saldırgan NATO askersel paktına sokması, Amerikan emperyalizminin Türkiye üzerindeki planları, egemen güçlerin ABD ile bağladıkları ikili anlaşmalar, topraklarımız üzerindeki Amerikan ve NATO üsleri, süreç içinde Türkiye'nin emperyalizme askersel-politik bağımlılığını daha da artırdı. Bu bağımlılık, ülkemizin bağımsız ve barışçı bir dış politika izlemesini engelliyor, ulusal güvenliğini tehlikeye atıyor. Bu nedenle TKP, ABD ile bağlanan ikili kölelik anlaşmalarının yırtılmasını, topraklarımızdaki Amerikan ve NATO üslerinin sökülüp atılmasını, ülkemizin barışçı geleceğini sağlamanın temel önkoşulları olarak görüyor.

30) Amerikan emperyalizmi ve NATO egemen çevreleri, öteden beri Türkiye topraklarını ve Türk askersel

birliklerini, sosyalist ülkelere karşı bir saldırı üssü, sıçrama tahtası, ucuz asker deposu olarak görüyor.

Türkiye'deki Amerikan üslerini genişletmek, nükleer silah depolarının sayısını artırmak, AWACS sistemini konumlandırmak, Batı Avrupa'dan sonra Türkiye'ye de orta menzilli Amerikan roketlerini yerleştirmek vb. girişimler, bu planların günümüzdeki uzantısıdır.

Amerikan emperyalizmi ve NATO egemen çevreleri, öteden beri Türkiye topraklarını ve Türk askersel birliklerini, Ortadoğu'daki ilerici rejim ve güçlere, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı her yolla kullanmak amacındadır. Ortadoğu'da İsrail, Mısır, Suudi Arabistan, Pakistan gibi gerici rejimli ülkelerle oluşturulmaya çalışılan üstü örtülü askersel pakta Türkiye'yi de katma girişimleri, "Amerikan Çevik Kuvvetleri" ne Türkiye'de her türlü olanağın sağlanması çabaları bu planların günümüzdeki somutlanmasıdır. NATO'nun etkinlik alanının Ortadoğu'ya yönelik olarak genişletilmesi girişimleri, Türkiye'ye bölgede saldırgan bir rol verilmesi planıyla da bağlıdır.

31) Amerikan emperyalizmi, Türkiye üzerindeki askersel-politik amaçlarına ulaşmak için her yola başvuruyor. Ülkemizin emperyalizme ekonomik bağımlılığının ve NATO üyeliğinin, askersel-politik bağımlılığın kendisine sağladığı her olanağı kullanıyor. Ekonomik bunalımı, politik istikrarsızlığı, baskılarının temeli yapıyor. Türkiye'nin sosyalist ülkelerle, tüm komşularıyla ilişkilerinin bozulması için her yola, "Ermeni terörizmi" vb. provokasyonlara başvuruyor.

ABD emperyalizmi ülkemizin içişlerine, politik yaşamına karşıyor. Antiemperyalist güçler üzerindeki baskıları destekliyor. Türkiye'de faşist hareketin örgütlenmesinde başrolü oynayan emperyalizm, Türkiye'yi kendisine daha sıkı bağlamak için gerici, askersel devirmelere arka çıkıyor. Emperyalizm, 12 Eylül devirmesini, bugünkü askersel diktatörlüğün yerleşmesini ve adım adım faşistleşmesini de vargüçüyle destekledi.

CIA, Türkiye'de yoğun bir faaliyet yürütüyor, MİT ile işbirliği yapıyor, partilere, basına, yığın örgütlerine sızıyor. AAFİ adlı CIA'ya bağlı örgüt Türk-İş içinde çalışıyor. Rotary Clup, vb. örgütler, mason örgütleri, SİSAV türü vakıflar, "Yabancı Sermaye Derneği" vb. ülkemizdeki emperyalist faaliyetin en yoğun alanlarıdır. Yeraltı dünyasının vurguncuları, uluslararası vurgunculuk şebekeleriyle birlikte çalışıyor. Emperyalizm, tüm bu ve benzeri araçlar, örgütler ve kanallar aracılığıyla ülkemizin politik, ekonomik, sosyal yaşamına müdahale ediyor.

32) 12 Eylül 1980'de ordu üst yönetiminin erke el koymasından sonra cuntanın izlediği dış politika, Amerikancı çevreleri güçlendiren 24 Ocak programı ve içerde yurtseverler ve barış güçleri üzerindeki ağır baskılar, Amerikan emperyalizminin Türkiye ile ilgili güncel hedeflerini yaşama geçirmesine olanak verdi. Emperyalizme olan askersel-politik bağımlılık daha da arttı.

33) İç pazarları tıkanan, dışa açılmak için ekonomik güçleri çok sınırlı olan işbirlikçi oligarşi içinde ABD emperyalizminin savaş arabasına binerek ve bölgede askersel-politik güç kullanarak yeni konumlar elde etme düşleri yaygınlaşıyor. Bölgedeki Amerikan talanından pay almayı uman bu çevreler, orduya mal satmaktan askersel endüstriye ortak olmaya dek varan eğilimler gösteriyorlar. Cuntacı generaller, Amerikan silah tekel-leriyle yeni yeni pazarlıklara oturuyor. Bu tekeller ile militarist ordu başları arasında dolaysız çıkar ortaklıkları oluşuyor.

34) Türkiye bugün bölgede bir güvensizlik ve tehdit ögesine dönüştürülmüştür. Cunta yönetimi, Amerikan planları doğrultusunda sosyalist ülkelere yönelik kin, nefret yayan bir propaganda örgütüyor, ülke topraklarını antisovyetik provokasyonlara araç ediyor. Cunta yönetimi, Yunanistan'daki antiemperyalist, savaş karşıtı

güçlerin güçlenmesini önlemek için bu ülkeye baskı uyguluyor, Kıbrıs sorununu çözümsüz bırakıyor, Suriye'ye yönelik kışkırtmalara araç oluyor, İran'daki antiemperyalist eğilimlerin ve güçlerin ezilmesine yardım ediyor, bölgedeki Kürt ulusal hareketinin ezilmesi yolunda çaba harcıyor, Arap ilercici güçlerine karşı Arap gericiliğiyle bağlaşıklık yapıyor, el altından siyonizmle işbirliğine yöneliyor.

35) Türkiye'nin nükleer bir savaşta yokolmasını, Amerikan emperyalizminin planları doğrultusunda sosyalist ülkelere yönelik saldırılara araç edilmesini ve bölge halklarına jandarma yapılmasını önlemek, ancak barış için savaşımı yükseltmekle olanaklıdır. Barış için savaşım, halkımızın yaşama hakkı için savaşımıdır.

36) Günümüzde, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşım-larının başarıları, reel sosyalizmin güçlenmesiyle, dünya barışının korunmasıyla ve silahlanma yarışına son verilmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle, halkımızın hiçbir ulusal çaptaki sorunu, iki karşıt sistem arasında yürüyen savaşımından ayrı çözümlenemez. Ülkemizde de ekonomik ve sosyal kurtuluş uğruna savaşımın başarıları, dünya barışının korunmasına yapılacak aktif katkıyla, dünya barış güçleriyle dayanışmayla sıkı sıkıya bağlıdır.

ABD emperyalizmine ve onun dümen suyundaki faşist cuntaya karşı savaşım; barış, yumuşama ve silahsızlanma için savaşım ile demokrasi ve sosyalizm için savaşım, birbirinden ayrılamaz. TKP, barış uğruna savaşım ile sosyal devrim için savaşımı birbirinin karşısına koyan görüşlere de, savaş tehlikesinin kaynağının emperyalizm olduğunu gizlemeye yarayan ve barış güçlerini bölen "iki süper güç" teorisine de karşı çıkar. Bu türden sahte ikilemler emperyalizmin işine yarıyor.

37) Bugün cuntanın izlediği dış politika, işbirlikçi oligarşi dışında kalan sınıf ve katmanların çıkarlarıyla çelişiyor. Bu nedenle, faşist diktatörlük koşulları altında da barış savaşımını yükseltmenin nesnel temeli, olanak-

ları vardır. Barışın savunulması, barış içinde yanyana yaşama politikasının uygulanması, silahsızlanmanın sağlanması için savaşım, aralarındaki tüm görüş ayrılıklarına karşın, geniş ve çeşitli politik ve sosyal güçleri birleştiren bir temel oluyor.

38) Ülkemizin tezelden ABD emperyalizminin dümen suyunda sürüklendiği serüvenci gidişten kurtarılması için;

NATO'nun nükleer silahlanma programına verilen onayın geri alınması, Varşova ve NATO askersel paktları arasında bir saldırmazlık anlaşmasının imzalanması, NATO'nun etkinlik alanını genişletme çabalarının önlenmesi, Sovyetler Birliği'nin ilk nükleer vuruşu yapmama ve topraklarında nükleer silah bulundurmamanın ülkelere karşı bu silahı kullanmama yükümlülüğünü açıklamasına dayanılarak topraklarımızdaki tüm nükleer depoların kaldırılması, Akdeniz'in ve Balkanlar'ın nükleer silahsız bölge yapılması için;

Türkiye topraklarına Amerikan nükleer roketlerinin yerleştirilmesinin önlenmesi için;

ABD Çevik Kuvvetler'inin topraklarımıza yerleştirilmesine karşı çıkılması, genişletilmiş üsler plan ve uygulamalarına son verilmesi, AWACS sisteminin topraklarımıza konumlandırılmasının durdurulması için;

Türk-Yunan anlaşmazlığının NATO karışması dışında çözümlenmesi, Kıbrıs sorunun kalıcı ve hakça bir çözüme ulaştırılması için;

Ortadoğu'da gizli ya da açık her türlü yeni askersel bloklar oluşturma çabalarına karşı durulması; bölgede tüm antiemperyalist güçlerle dayanışma, Filistin halkının kendi devletini kurma hakkını savunma, İsrail ile ilişkilerin tümüyle kesilmesi, emperyalizmin bölgeye askersel-politik müdahalesine karşı çıkılması için;

Cuntanın onayladığı "SİA" anlaşmasının ve ulusal egemenliğimizle bağdaşmayan ABD ile imzalanmış ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, topraklarımızdaki

Amerikan ve NATO üslerinin sökülmesi için;

Amerikan silah ambargosundan gerekli sonuçlar çıkartarak, ulusal savunmanın ekonomik gelişmeyi kösteklemeden çokyönlü ilişkilerle, kendi gücümüz temel alınarak sağlanması; ulusal güvenlik politikasının Amerikan askersel doktrinlerine göre değil, ulusal çıkarlara göre düzenlenmesi için savaşım görevidir.

Türkiye, Cumhuriyetin ilk döneminde olduğu gibi, bölgemizde ve uluslararası alanda barışçı bir rol oynayabilir. Bunu için farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde yanyana yaşaması ilkeleri, bağlantısızlık perspektifi, tüm komşularımızla iyi komşuluk ve dostluk ilkeleri, dış politikanın temel ilkeleri olmalıdır. Tüm komşularla saldırmazlık anlaşmaları imzalanmalıdır.

III-EKONOMİK YAPI

39) Ülkemiz Türkiye, güçlü ve bağımsız bir ekonomik kalkınma gerçekleştirmek, sanayileşmek, tarımını modernleştirmek, uluslararası işbölümünde eşit haklı bir ülke olarak sağlam bir yer elde etmek ve böylece halkımızın yaşama ve çalışma koşullarını artan ölçüde iyileştirmek için gerekli maddesel potansiyele ve insan gücüne sahip bir ülkedir.

Çalışkan ve özverili halkımızın, sanayi ve tarımımızın, doğal kaynaklarımızın israf edilen, kullanılmayan geniş potansiyelleriyle, üretimi kesintisiz genişleterek büyütmek, ulusal zenginliği sürekli artırmak ve bunu ülkenin ve halkın gereksinimlerine göre değerlendirmek olanaklıdır.

40) Ülkemiz, kişi başına ulusal gelir, enerji kullanımı, demir-çelik üretimi, dış ticaret hacmi vb. bakımlardan çok sayıda dünya ülkesinin gerisinde bulunuyor. Emekçilerin yaşam düzeyi, beslenme, barınma ve sağlık koşulları, eğitim ve kültür düzeyi, çalışma koşulları, gelişmiş kapitalist ülkelerin ve sosyalist ülkelerin çok gerisindedir. Türkiye bugün Avrupa'daki ülkelerle karşılaştırıldığında, en geri ve en yoksul ülkedir. Sayılan alanlarda gelişmiş kapitalist ülkelerle aramız giderek daha da açılıyor. Sosyal eşitsizlikler hızla derinleşiyor. Toplumsal yaşamın tüm alanlarına derin bir yozlaşma ve çürüme egemen oluyor. Halkımız derin ekonomik, politik, sosyal bunalımların cenderesi altında eziliyor.

41) Türkiye'nin tüm olanaklarına karşın gerilikten ve derin bunalımlardan kurtulamamasının ana nedeni, ülkedeki emperyalizme bağımlı kapitalizmdir. Türkiye bugün dünya kapitalist sistemi içinde orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerin alt sıralarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye kapitalizminin temel karakteri, emperyalizme çökyönlü bağımlılık ve görece geriliktir.

42) Türkiye'de kapitalizm görece geç ve karmaşık koşullarda gelişti. Buna, özel kapitalist mülkiyetin gelişmesini güçleştiren Osmanlı feodal toplum ve devlet yapısı, öncelikle ticarete oluşan burjuvazinin komprador, işbirlikçi karakteri, feodal ağalarla bağlaşıklığı, feodal kalıntıların uzun süre varlığını sürdürmesi, emperyalist ülkelere bağımlılık ve egemen sınıfların bunlara kölelik politikası neden oldu.

43) Kapitalizmin yavaş da olsa gelişmesi, 1908'deki burjuva devrimine bir temel oldu. Ama erke gelen "İttihat ve Terakki"nin ve onu izleyen hükümetlerin emperyalizmle işbirliği politikası izlemesi, Osmanlı devletinin Birinci Dünya Savaşı sonunda emperyalist işgal altına girmesiyle sonuçlandı.

44) Sovyet Rusya'nın desteklediği ulusal kurtuluş savaşıyla ulusal burjuvazinin öncülüğündeki Kemalist ulusal kurtuluş devrimi, emperyalist işgale ve Osmanlı devlet düzenine son verdi. Cumhuriyet kuruldu. Ne ki, ulusal burjuvazinin görece zayıflığı, kapitalizm öncesi ilişkilerine karşı kararlı önlemler almaması, emperyalizmle uzlaşma kapısını açık bırakması, işçi hareketine ve onun öncüsü TKP'ne karşı sınıfsal, düşmanca tutumu, devrimin yarıda kalması sonucunu getirdi. İşçi sınıfının 1930'lardaki gücü, bu devrimi tamamlamaya, onu ulusal demokratik devrime dönüştürmeye yeterli değildi.

45) 1930'larda uygulanmaya başlanan ekonomide devletçilik (devlet kapitalizmi), kapitalizmin yerleşmesi

ve gelişmesinde belirleyici rol oynadı. Bu dönemde izlenen sanayileşme politikası ve Sovyetler Birliği'nin yardımlarıyla kurulan devlet sanayi işletmeleri, ulusal ekonominin yaratılmasının temeli oldu. Kemalistlerin devletçiliği, devletin devlet sektörünü büyütme yatırımları, ulusal burjuvazinin gelişmesi, konumlarını güçlendirmesi için olanaklar yarattı.

46) 1930'ların ikinci yarısında devlet ihaleleriyle güçlenen ulusal ticaret sermayesinin bir bölümü, öncelikle gıda ve tekstil dallarına yönelen sanayi burjuvazisine dönüştü. Özel sanayi gelişmeye başladı. Aynı yıllarda, devlet bürokrasisinin üst kesimi içinde, bürokratik burjuvazi oluştu. Türk burjuvazisinin üst kesimi kapitalizmi geliştirmek ve korumak için önce İngiliz, Fransız, sonra Alman emperyalizmiyle işbirliğine girdi. Kapitalistlerin İkinci Dünya Savaşı sırasındaki vurgunları, özel sermaye birikimini hızlandıran bir etmen oldu.

47) İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde, ulusal burjuvazinin Türkiye'de ulusal bir kapitalizm geliştirme çabalarının perspektifsizliği iyice belirginleşti. Türkiye'deki kapitalist gelişmenin gerekleri, artan ölçüde yabancı donatım ve teknoloji dışalımını zorunlu kılıyordu. Türkiye'nin döviz kaynakları, bunu sağlamaya yeterli değildi. Türk burjuvazisi, böylece ABD emperyalizmi ile işbirliğine yöneldi.

ABD emperyalizmi 1945'den sonra Türkiye vb. ülkelerde bağımlı kapitalist gelişmeyi hızlandırmak için önlemler alıyordu. Bununla, hem kendi pazarını genişletmeyi, hem de bu ülkeleri dünya kapitalist sistemine daha sıkı bağlayarak artık bir dünya sistemi olmuş olan sosyalizmden olumlu etkilenmelerini önlemek istiyordu. Ayrıca iki sosyalist ülkeye komşu olan Türkiye, ABD emperyalizminin askersel-politik planları açısından büyük jeostratejik önem taşıyordu. Bu nedenlerle ABD Türkiye'ye Marshall Planı çerçevesinde büyük krediler verdi. Aynı zamanda emperyalist tekeller, ulusal burju-

vazinin üst kesimi ile ortaklıklara girmeye başladılar. Ticaret ve sanayi burjuvazisinin bu kesimi işbirlikçi karakter kazandı.

48) Bu gelişmeler, 1950'deki erk değişikliğine temel oldu. Politik erk, işbirlikçi burjuvaziye ve kapitalistleşmeye başlayan büyük toprak sahiplerine dayanan Demokrat Parti'nin eline geçti. Ulusal burjuvazinin devlet üzerindeki etkinliği azalmaya başladı. DP'nin erke gelmesiyle, devlet sektörünün gelişmesinin değil, devletin olanaklarıyla özel kapitalizmin gelişmesini başa alan, ulusal ekonominin emperyalizm karşısında korunmasına gereken önemi vermeyen bir ekonomik politika egemen oldu. Devlet sektörü antiemperyalist içeriğini giderek yitirmeye başladı. Ülke emperyalist sömürü ve yağmaya açıldı. İşbirlikçi burjuvazi, emperyalizmin desteğine de dayanarak burjuva devletin ekonomik olanaklarından daha çok yararlanmaya başladı. İşçi sınıfının sömürülmesini, köylülüğün yağmalanmasını artırarak kısa sürede büyüyüp güçlendi.

49) Emperyalizme ekonomik, özellikle de mali bağımlılık, adım adım politik bağımsızlığı zayıflattı. Türk burjuvazisi savaş sırasında Hitler faşistleriyle Sovyetler Birliği'ne karşı belli bir işbirliği yapmış anti-Hitler koalisiyona destek vermemiştir. 1945'de Hitler faşizminin yıkılması, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de demokrasiden yana olumlu etkiler yaptı. Faşizmin belkemiğinin kırılmasında Sovyetler Birliği'nin oynadığı belirleyici rol, halkımızın her zaman dostu olmuş olan bu ülkenin saygınlığını artırdı. Bir dizi Avrupa ülkesinde halk demokrasilerinin kurulması, gelişen işçi sınıfı üzerinde olumlu etkilerde bulundu. 1946 ve 1947'de politik partilerin ve sendikaların serbest bırakılmasından sonra işçi sınıfının politik etkisinin hızla artabileceği açık ortaya çıktı. Kapitalist sömürüyü daha da artırmak isteyen Türk burjuvazisi, işçi sınıfını ve onun politik öncüsü TKP'yi uzun vadede etkisizleştirmede yetersiz

kalacağını gördü. Tüm bu nedenlerle ABD emperyalizmi ile Türk burjuvazisi arasında antisovyetizm ve antikomünizm temelinde sıkı bir işbirliği kuruldu. DP hükümeti, Türkiye'yi emperyalizmin saldırgan örgütlerine, NATO ve CENTO'ya soktu. Ulusal çıkarlara ters, Amerikan yanlısı bir dış politika izledi.

50) 1950'li yıllarda kapitalizmin hızlı ve eşitsiz bir gelişme göstermesi, işbirlikçi burjuvazinin güçlenmesi, emperyalizme bağımlılığın artması, ekonomideki oransızlıkları ve sosyal eşitsizlikleri artırdı. Tüm bunlar 1960'a gelindiğinde ekonomik ve politik bir bunalıma yol açtı. Ulusal burjuvaziye dayanan subaylar, 27 Mayıs hareketini gerçekleştirdi. Ne ki hareket, kısa sürede işbirlikçi burjuvazinin ve bürokratik burjuvazinin etkisi altına girdi. Üst yapıdaki burjuva demokratik reformlarla sınırlı kaldı, ekonomide ve dış politikada bir değişikliğe gitmedi, emperyalizmin, işbirlikçi burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin konumlarına dokunmadı. Bu nedenle DP'nin devamı olan AP, önce erke katılma, sonra da tek başına erke gelme olanağını buldu.

51) 1960'lı yıllarda sanayi, ticaret ve finans burjuvazisinin en üst kesimi devletin olanaklarını kullanarak ve yabancı tekellerle sıkı işbirliği içinde adım adım tekeli ilişkileri geliştirdi, işbirlikçi tekeli burjuvaziye dönüştü. Emperyalizm, tekeli ilişkileri Türkiye'ye taşıyarak, bu ilişkilerin gelişmesini hızlandırdı.

1960'ların sonlarında ve 1970'lerde tekeli burjuvazi güçlendi, sanayide, bankacılıkta ve ticaretle konumlarını artırdı, emperyalizmle daha sıkı bağlandı. Politik erk üzerindeki etkisini genişletti. 12 Mart 1971'deki askersel müdahale ve özellikle 12 Eylül 1980'deki askersel devir-me, işbirlikçi tekeli burjuvazinin ekonomik ve politik gücünün daha da artmasının aracı oldular.

Bugün en tepede 8-10 tekeli grup olmak üzere işbirlikçi tekeli burjuvazi, sanayide, bankacılıkta, iç ve dış ticaretle önemli bir denetim gücüne sahiptir. Bunlar

tarımı da etkiliyorlar. Tekeli grupların özel bankalarla içiçe geçmeleriyle finans-kapitalin çekirdeği oluştu. Bağımlı devlet tekeli kapitalizmine özgü yöntemler geliyor, devlet ile tekellerin içiçe geçme süreci ilerliyor. Bu süreçler IMF'nin dayattığı 24 Ocak politikasının uygulanmasıyla daha da hızlandı.

52) 1950'lerden sonra emperyalizmin yenisömürgeci yöntemlerle desteklediği kapitalist ilişkilerin hızlı bir gelişme içine girmesiyle: Feodal kalıntılar yok olmaya başladı, iç pazar genişledi, dış ekonomik ilişkiler gelişti, üretici güçler kimi sektörlerde görece hızlı bir gelişme gösterdi, üretim arttı. Kapitalizm, tarımsal üretimin önemli bir bölümünü de dolaysız egemenliğine aldı. Tarımda kapitalizm öncesi üretim ilişkileriyle bağlı kesimleri dolaylı denetimi altına soktu. 1970'li yıllarda sanayi üretimi tarımı geçti. Yeni sanayi dalları oluştu. Üretim çeşitlendi. Hizmetler sektörü hızlı bir büyüme ve genişleme gösterdi. Nüfusun bileşiminde önemli değişiklikler yer aldı, kentsel nüfus kırsal nüfusa yetişti. Sanayide, inşaat, ulaşım ve hizmet sektöründe çalışanların toplam sayısı ekonomik bakımdan aktif nüfusun % 40'ına çıktı. Tarımda ücret karşılığı çalışanların oranı hızla arttı.

Söz konusu gelişmeler, emekçilerin artan sömürüsü, kentte ve kırdaki orta katmanların ayrışması, yıkımı sonucunda gerçekleşti.

Öte yandan dünya sosyalist sisteminin varlığı ve sosyalist ülkelerle gelişen ekonomik ilişkiler üretici güçlerin gelişmesi üzerinde dolaylı ya da dolaysız olumlu etkilerde bulundu.

53) Türkiye'de sanayi, ağırlıklı olarak iç pazara yönelik tüketim malları üretiminde yoğunlaşmıştır. Gıda ve tekstil dalları sanayinin en gelişmiş dallarıdır. Dayanıklı tüketim malları sanayiye, metal, kimya, lastik ve gemi yapımı dalları da gelişmiştir. Ne ki, bu dallar, daha çok montajcı bir karakter taşımaktadır. Az sayıda

ki ağır sanayi işletmeleri, yatırım mallarını ve temel sanayi hammaddelerini üreten işletmeler, devlet sektöründedir. Sanayi, genel olarak, makine, donatım, ara malı ve hammadde ve özellikle teknolojik açıdan emperyalizme bağımlıdır. Bu malların kapitalist dünya pazarında artan fiyatları, sanayi yatırımlarının artmasını güçleştiriyor. Özel sektörün yatırımları, çabuk kâr getiren dallara yöneliyor. Özel sektör içinde ancak devletin büyük yardımlarını ve emperyalist sermayenin desteğini elde edebilenler büyük yatırımlara girişebiliyor. Devlet yatırımları ağırlıklı olarak altyapıya yöneliyor.

500'den çok işçi çalıştıran büyük işletmelerin sayısı 500 dolaylarındadır. Buna karşılık sanayi işletmelerinin ezici çoğunluğunu, az sayıda işçi çalıştıran ve geri teknoloji kullanan küçük işletmeler oluşturuyor. Büyük kapitalist üretimin gelişmesi, küçük çaplı üretimi ortadan kaldırmıyor, birçok dalda onun gelişmesini destekliyor. Sanayide dallar arası girdi-çıkı bağlantıları son derece düşüktür ve kapasite kullanımı, % 50 dolaylarındadır.

54) Türkiye bugün dünyada gıda maddeleri gereksinimini karşılama bakımından kendine yeterli az sayıda ülke arasında yer alıyor. Ulusal gelir içindeki görece payı azalmasına karşın, tarım, ülke ekonomisinin temel bir direği olmayı sürdürüyor. Dışsatımın ana ağırlığı, tarım ve tarıma dayalı sanayi ürünlerinden oluşuyor. Ekonomik bakımdan aktif nüfusun % 60'ı tarımda çalışıyor. Tarımda üretici güçlerin gelişme düzeyi düşük kalıyor. Makine ve ilaç kullanımının artmakta olmasına, sulama vb. tesislerin gelişmesine karşın tarımda üretici güçler yavaş bir gelişme gösteriyor.

Türkiye'nin tarımının büyük potansiyellerinden yeterince yararlanamamasının ana nedeni, topraktaki mevcut mülkiyet ilişkileridir. Milyonlarca köylü topraksızken, bir yanda çok az sayıda mülk sahibi elinde toplanmış çok büyük toprak mülkiyeti, öte yanda çok yaygın, parçalanmış küçük toprak mülkiyeti ve çok sayıdaki

topraksız köylü bulunuyor. Kapitalizm öncesi üretim ilişkilerinin kalıntıları karmaşık biçimde varlığını sürdürüyor. Kapitalist ilişkilerin gelişmesi, bu yapıda sürekli engellerle karşılaşılıyor, kapitalizm tarımda Prusya tipi yoldan çok sancılı ve karmaşık biçimde geliyor.

Büyük toprak mülklerinin feodal ve yarıfeodal üretim ilişkileriyle işlenmesi giderek azalmıştır. Bu işletmeler bugün daha çok ya sahipleri ya da kiracılar tarafından kapitalist ilişkilerle işletiliyor. Küçük köylülerin topraklarının ele geçirilerek ya da kiralanarak birleştirilmesiyle oluşturulan büyük kapitalist çiftliklerin sayısı da artıyor. Köylerde sosyal ayınma hızlanıyor. Düzenli ya da mevsimlik işçi çalıştıran işletmelerin sayısı artıyor. Köy burjuvazisi güçleniyor. Tarımda çalışan nüfusun çoğunluğunu, küçük üreticiler oluşturuyor. Küçük üreticilerin içinde pazar için üretim yapanların sayısı çoğunluktadır. Tarımsal üretimin ana yığını, tahıl üretimi oluşturuyor. Ne ki, sebze, meyva ve sanayide kullanılan tarım ürünlerinin ve hayvancılık ürünlerinin payı da sürekli artıyor.

Devlet tarımda kapitalizmin gelişmesini, tarımsal üretimin sanayi üretimiyle dolaylı, dolaysız bağlanmasını destekliyor. Büyük ve tekeli burjuvazinin tarımsal alandaki faaliyetleri artırıyor. Tarım-sanayi kompleksleri geliştiriyor. Büyük sermaye, dolaylı yollardan küçük üreticileri kendine bağlıyor.

Yerli sanayi, tarımın gelişme gereksinimlerini yeterince karşılayamıyor. Öte yandan sanayileşmenin geri düzeyi, tarımda sürekli bir nüfus fazlası oluşturuyor.

Kapitalizm, dolaylı ve dolaysız yollardan tarımı egemenliğine almış olmasına karşın, kırsal alanda üst yapıda, toplumsal ve ideolojik yaşam üzerinde kapitalizm öncesinin ilişkileri ağır etkisini sürdürüyor.

55) Ticaret ve hizmetler sektörü, ekonomide ağırlıklı bir yer tutuyor. Sanayi ve tarım arasında, büyük ve küçük üretim arasında, üretici ve tüketici arasında çok geniş ve çok kademeli bir ticaret sektörü bulunuyor.

Büyük ticaret sermayesi bağımsızlığını giderek yitiriyor, sanayi sermayesine bağımlı duruma geliyor. Tekellerin ticaretteki etkinliği artıyor. Dış ticareti de denetimleri altına alıyorlar.

Devlet sektörüne ve orduya mal satan büyük tüccarlar ve müteahhitler büyük kârlar sağlıyorlar. Son yıllarda müteahhitlik işleri tekellerin denetimine giriyor. Büyük inşaat şirketleri oluşuyor. Kara ve deniz taşımacılığı hızla geliyor. Bu alanda son yıllarda büyük yatırımlar yapılıyor ve tekelleşme hızlanıyor.

Arsa spekülasyonu, önemli bir vurgun alanı olmaya devam ediyor.

56) Banka sermayesinin ekonomideki rolü artıyor. Banka fonları, ulusal gelirin yaklaşık üçte birine eşit bir miktardadır. Banka kredilerinin büyük bölümü, iç ve dış ticarete yöneliyor. Tarım kredilerinin ve esnaf ve zanaatkar kredilerinin payı azalıyor. Bankaların önemli bölümü devletin mülkiyetinde ya da ortaklığındadır. Öte yandan tekeli burjuvazinin içinde sivrilen 8-10 holding, tüm özel bankaları ve sigorta şirketlerini denetiminde tutuyor. Bu olgu, finans kapitalin gelişmesine temel oluyor. Son yıllarda sayıları artan yabancı bankalar, özellikle dış ticareti denetimleri altına almaya yöneliyor ve görece büyük sermayelerle dev kârlar sağlıyorlar.

Büyük burjuvazinin yatırımları, kendi kaynaklarından çok bunun beş katına varan kredilerle gerçekleşiyor. Yüksek faiz oranları yatırımları olumsuz etkiliyor. Artı-değer ve artı-ürün içinde faiz gelirlerinin payını artırıyor. Banka sermayesinin güçlenmesi, legal ve illegal yollardan spekülasyonun, vurgun ve kaçakçılığın, dolandırıcılığın artmasıyla birlikte gidiyor. Bankalarla sıkı bağlar içindeki tefeciler ve büyük ticaret sermayesi, küçük üreticilerin sömürülmesine aracılık ediyorlar.

57) Devlet, ekonomide belirleyici bir rol oynuyor. Devlet işletmeleri üretimin yaklaşık % 40'ını sağlıyor. Demir-çelik, enerji, petro-kimya, madencilik gibi stratejik dallar devlet işletmelerinin egemenliğindedir. Devlet işletmeleri, birçok sanayi dalında teknik göstergeler, üretim ve sermaye yoğunlaşması açısından özel işletmelerden daha büyük ve güçlüdür. Genişletilmiş yeniden üretimin ana görevini, devlet işletmeleri yerine getiriyor.

Devlet işletmeleri bankacılıkta, ticarete, ulaşım ve tarımda da belirleyici bir rol oynuyorlar. Yalnızca, bir devlet bankası olan Ziraat Bankası ile gene önemli ölçüde devletin denetiminde olan İş Bankası tüm mevduatların yarısını ellerinde topluyorlar. Öteki devlet bankalarının eklenmesiyle bu oran % 65'e çıkıyor. Devlet, Merkez Bankası aracılığıyla, özel bankaları da etkileyebiliyor. Toplam kredi akışını düzenleyebiliyor.

Devlet kendi işletmeleriyle, sulama, teknik vb. hizmetleriyle, TMO ve çeşitli birlik ve kooperatiflerle, Ziraat Bankası'yla, taban fiyatlarıyla ve destekleme alımlarıyla tarımsal üretime yön veriyor. Tarımda kapitalizmi geliştiriyor, tarım-ticaret-sanayi arasındaki ilişkileri düzenliyor.

Ulusal gelirin egemen sınıfın yararına yeniden dağılımının bir aracı olan devlet bütçesinin ulusal gelire oranı bugün % 40'a çıkmıştır. Bütçe gelirleri içinde haktan toplanan dolaylı ve dolaysız vergilerin payı artmaktadır.

Devletin ekonomideki bu büyük olanakları, onun sınıfsal niteliğine, sosyal işlevine uygun olarak burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin desteklenmesinde kullanılıyor. Büyük ve tekeli burjuvazi, devletin ekonomik olanaklarından giderek daha çok yararlanıyor. Devlet sermayesi, işbirlikçi tekeli sermaye ve yabancı sermaye, ortak yatırımlara giriyorlar. Devlet ile işbirlikçi tekellerin içiçe geçme süreci, bağımlı bir devlet tekeli kapitalizmi ilişkilerinin gelişmesi süreci ilerliyor.

Devlet Planlama Teşkilatı, bu amaca hizmet ediyor.

Bürokratik burjuvazinin en üst kesimi, işbirlikçi tekelsiz burjuvaziyle, emperyalizmin ülkedeki temsilcileriyle içiçe geçiyor. Diktatörlük, devlet sektörünün olanaklarını kendini güçlendirmek için kullanıyor.

Ekonomideki çeşitli sektörler ve farklı üretim ilişkileri yapıları arasındaki görece dengeyi kuran ve genişletilmiş yeniden üretimin olanaklı olmasını sağlayan ana güç, devlet sektörüdür. O nedenle devlet sektörünü yalnızca tekellerin çıkarına vermenin önünde nesnel engeller duruyor. Devlet sektörü aynı zamanda geniş ulusal, antitekel kesimlerin varlığının nesnel bir temeli oluyor. O, öte yandan sosyalist ülkelerle karşılıklı yarar sağlayıcı, ekonominin ulusal temellerini güçlendirici, eşit haklı ekonomik ilişkilerin gelişmesi için elverişli bir temeldir.

58) Türkiye ağır bir emperyalist sömürü ve yağma altındadır. Ülke ekonomisi, artan ölçüde emperyalizme bağlanıyor, ulusal temelleri zayıflıyor. Türkiye'deki kapitalizmin geriliği emperyalizme bağımlılıkla sonuçlanmış, ama bağımlılık bu geriliği daha da artırmıştır. Türkiye her alanda gelişmiş kapitalist ülkelerin gerisinde kalıyor, ara daha da açılıyor. Bu, bağımlılığın daha da artmasını getiriyor.

Bağımlılık, sanayileşmek için gerekli sermaye birikimini önüyor. Tersine, sanayinin bağımlı gelişmesi, dışalının sürekli artmasını getiriyor. Türkiye bugünkü üretimini ayakta tutabilmek için bile her yıl emperyalizme daha çok döviz ödemek zorunda kalıyor. Buna karşılık emperyalizm, İMF aracılığıyla uygulattığı devalüasyonlarla ve başka yollardan Türkiye'den aldığı malların fiyatını düşürüyor. Bu eşitsiz değişim yoluyla emperyalistler, halkımızı artan ölçüde sömürüyor, ulusal kaynaklarımızı yağmalıyorlar. Emperyalist devletler, Türkiye'yi uluslararası kapitalist işbölümünde, bir ham-madde ve ucuz işgücü kaynağı, pazar ve sermaye ihraç alanı olarak tutmak istiyorlar. Bu koşullarda Türkiye'nin

dış ödemeler dengesi, sürekli büyük açıklar veriyor.

Türkiye, bu nedenlerle, sürekli emperyalist ülkelerin kredilerine muhtaç durumda bulunuyor. Dış borçlar sürekli artıyor. Emperyalist devletler ve İMF, Dünya Bankası gibi yenisömürgeciliğin kollektif örgütleri Türkiye'ye verdikleri krediler için hem yüksek faizler dayatıyorlar, hem de bunlar karşılığında büyük ekonomik ve politik ödünler alıyorlar. Kredilerin yalnızca kendi belirledikleri alanlarda kullanılmasını şart koşuyorlar. Türkiye hiç yeni borç almasa bile 1988'e kadar 21 milyar dolar dış borç ödemek zorundadır. Emperyalizme olan bu mali bağımlılık sonucunda Türkiye hükümetlerinin izledikleri ekonomik politikalar, en başta İMF tarafından belirlenir olmuştur. İMF'nin amacı, ekonominin ulusal dayanaklarını yıkmak, Türkiye'yi emperyalist zincire çok daha sıkı bağlamaktır. Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığında mali bağımlılık belirleyici rol oynuyor.

Emperyalist tekeller, Türkiye'deki dolaylı ve dolaysız yatırımlardan, patent ve know-how satışlarından büyük kârlar elde ediyorlar. Yabancı sermaye, görece küçük yatırımlarla sanayinin dinamik sektörlerinde, madencilikte, ticaret ve bankacılıkta önemli bir denetime sahiptir. Yabancı sermaye, yerli sermayeye oranla daha yüksek kâr sağlıyor, bunları yasal ve yasal olmayan yollardan yurt dışına çıkarıyor. Son dönemde işbirlikçi tekelsiz burjuvazi ile ortak yatırımlarını artırıyor. Böylesi işletmelere, devlet sektörünün de katılmasıyla yabancı sermaye devletin olanaklarından yararlanma olanağını elde ediyor. Genişletilmiş yeniden üretim sürecinin dışa bağımlılığı artıyor. Son yıllarda yabancı sermaye girişi görece bir artış gösteriyor ve öncelikle bankacılık, dış ticaret ve dışatıma yönelik tarımsal sanayiye yöneliyor. "Serbest bölge"lerin kurulması, yabancı sermayenin sömürü ve yağmasını daha da artıracaktır.

Türkiye'yi emperyalizme bağlayan bağlar, aynı zamanda dünya kapitalist sistemindeki devresel bunalımın yıkıcı sonuçlarının ülkemize aktarılmasına da aracılık

ediyor. Böylesi dönemlerde Türkiye'deki kapitalist genişletilmiş yeniden üretimin iç ve dış koşulları daha da kötüleşiyor.

Türkiye'nin AET ile ortaklık anlaşması, halkımızın zararına oluyor. AET tekelleri, Türkiye'nin kendilerine sağladığı gümrük indirimlerinden yararlanıyor, ama kendi çıkarları zedelendiğinde, Türkiye'nin en önemli dışsattım malları olan tekstil vb. ne dışsattım engelleri koyuyorlar. Geçmişte yıllarca azgınca sömürdükleri Türkiye'li işçileri şimdi geri dönüşe zorlayarak halkımızın sırtına yeni sorunlar bindiriyorlar. Federal Alman tekellerinin Türkiye'ye verdikleri önemin artması beklenmelidir. İşbirlikçi tekeli burjuvazi AET tekelleriyle halkımızın ulusal çıkarlarına karşı daha sıkı bir işbirliği yapabilmek için AET'ye tam üye olmak istiyor.

Emperyalizm, en başta da ABD emperyalizmi saldırgan NATO planları gereğince, Türkiye'yi askersel harcamaları sürekli artırmaya zorluyor. NATO üyeliği, dev ulusal fonların silahlanma harcamalarına yatırılmasını getiriyor. Saldırgan emperyalist çevrelerin Türkiye ile sosyalist ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesini baltalama çabaları sonuçsuz kalmıyor.

Emperyalist sömürü ve yağma sonucunda dışa bağımlı sanayinin dış maliyetinin sürekli artması, kâr peşinde koşan işbirlikçi burjuvazi, sanayinin iç maliyetini azaltmak için, gerçek işçi ücretlerini ve tarımsal ürünlerin fiyatlarını düşürme girişimlerinde daha da saldırganlaşıyor.

59) Türkiye ekonomisi, sürekli bir yapısal bunalım içindedir. 1975'lerden sonra iyice açığa çıkan bunalımın temelinde ekonominin çok yapı karakteri yatıyor. Ekonomi, kapitalizm öncesine, ve kapitalizmin ilk, gelişmiş ve son aşamalarına özgü üretim ilişkilerini birarada bağrında taşıyor. Üretim ilişkileri, tek ve bütünsel bir yapı değil, birbiriyle bağlı olan ama farklı nitelikler taşıyan ayrı yapılar oluşturuyorlar. Her birinin özgül ekonomik yasallıkları olan bu yapılar analiz için şöyle

sıralanabilir: Tarımda, ticarete, para işlerinde ortakçılık, yarıcılık, aracılık, tefecilik vb. görülen kapitalizm öncesi, yarıfeodal ilişkiler; Tarımda, zanaatkarlıkta, görülen küçük meta üretimi; Kapitalist küçük üretim; Büyük yerli kapitalist üretim; Tekelci sermaye; Devlet kapitalizmi; Yabancı sermaye.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi, ilk iki yapının önemi azaltıyor, ama bunların varlığı sona ermiyor. Tarımda küçük meta üretiminin, sanayide küçük kapitalist üretimin önemi azalmıyor. Büyük kapitalist üretimin gelişmesi tekelleşmeyi hızlandırıyor. Devlet ile tekellerin içiçe geçme süreci ilerliyor, ama her iki yapı farklılıklarını koruyorlar. Yabancı sermayenin etkinliğini artırması, büyük kapitalist üretimle ve yeni yeni devlet sektörüyle işbirliği yapması, onun ayrıcalıklı konumunu daha da güçlendiriyor. Farklı yapılar, birbirlerini karşılıklı etkiliyor, içiçe geçiyorlar, ama aralarındaki çelişkiler de varlığını sürdürüyor. Ekonomideki bu farklı yapılar arasındaki görece uyum, ancak devlet kapitalizminin yönlendirici ve düzenleyici faaliyeti ile sağlanabiliyor. O nedenle bağımlı devlet tekeli kapitalizmi ilişkilerinin gelişmesi, ekonomideki çelişkileri ve oransızlıkları daha da artırıyor, geri yapıların çözülme sürecine acılı ve karmaşık bir karakter kazandırıyor.

Ekonominin bu yapısı, üretici güçlerin gelişmesini güçleştiriyor, emperyalizme bağımlılığı artırıyor, kapitalist genişletilmiş yeniden üretim sürecinde sürekli olarak tıkanıklıklara yol açıyor. Sanayi ve tarım, sanayinin çeşitli dalları, coğrafi bölgeler, üretim malları üretimi ile tüketim malları üretimi, genel olarak üretim ile tüketim arasında yapısal büyük oransızlıklar, dengesizlikler ve eşitsiz gelişme hızları oluşuyor. Sosyal eşitsizlikler, sınıfsal ayrılmalar derinleşiyor. Enflasyon, işsizlik sürekli artıyor. İşsizlik, en önemli sosyal sorun olarak öne çıkıyor.

Türkiye'deki sosyal, politik, tüm alanlardaki bunalımların temelinde yatan süregelen ekonomik bunalım yapı-

saldır, yapıdan kaynaklanmaktadır ve bu çok yapı-
lılık sürdükçe sona ermez. Kapitalizmin bağımlı ve gö-
rece geri karakterinin sonucudur. Kapitalist ilişkilerin
daha ileri gitmesi de, ancak bunalımın kimi göstergeler-
inde geçici iyileştirmeler sağlayabilir, ama bu çok
yapılılığı ve yapısal bunalımı ortadan kaldıramaz.

Köklü antiemperyalist, demokratik dönüşümler ger-
çekleştirilmeden bu yapısal bunalıma son verilemez.

60) Köklü antiemperyalist, demokratik dönüşümler
gerçekleşmeden bunalımları aşmanın olanaksız olduğu-
nun en açık kanıtı, 24 Ocak politikasının sonuçlarıdır.
Bunalımı aşmak savıyla uygulamaya konulan 24 Ocak
önlemleri, bunalımın kimi göstergelerinde geçici, kon-
jonktürel ve zorlama, görece iyileştirmeler sağlamış,
ama çok kısa sürede bunlar ortadan kalkmış ve bunalım
daha da derinleşmiştir.

24 Ocak 1980 öncesinde, döviz bunalımı vardı, iş-
sizlik artıyordu, enflasyon artıyordu, sanayide kapasite
kullanımı düşüyordu, ulusal gelir artışı durmuştu, dış-
satımın dışalım karşılama oranı düşüyordu, dış borçlar
artıyordu, yatırımlar azalıyor ve üretici olmayan dallara
kayıyordu.

Bugün 24 Ocak önlemlerinin dördüncü yılı dolarken,
enflasyon gene artıyor, işsizlik hızla büyüyor, sanayide
kapasite kullanımı artmıyor, ulusal gelir artış hızı geri-
liyor, dışsatımın dışalım karşılama oranı geriliyor, dış
borçlar artıyor, yatırımlar azalıyor ve gene üretici olma-
yan alanlara kayıyor, yeni bir döviz bunalımı olgun-
laşıyor. Bunalım, bir üst düzeyde yeniden üretiliyor.

Geçen süre içinde işçilerin ve öteki emekçilerin satın
alma güçleri zorbalıkla, büyük ölçüde düşürüldü, banker-
ler vurgunu gibi en iğrenç yöntemlerle halk soyuldu, çok
sayıda küçük işletme iflasa sürüklendi. Halkın sömürüsü
en büyük boyutlara ulaştı. Buna karşılık tekelleşme
hızlandı. İşbirlikçi teknelci burjuvazi hızla güçlendi.
Ulusal gelirin dağılımı, çalışan yığınlar zararına ve bir
avuç holdingin, büyük sermaye sahibinin yararına daha

da bozuldu. Emperyalist sömürü ve yağma büyüdü.
Ekonominin ulusal dayanakları zayıfladı, emperyalizme
bağımlılık daha da arttı. Çok yapıli ekonomideki tüm
çelişkiler daha da keskinleşti, istikrarsızlık daha da art-
tı.

24 Ocak politikasını halkımıza emperyalizm ve işbir-
likçi teknelci burjuvazi birlikte süngüyle dayattılar, so-
nuçlarından yalnızca bunlar yararlandı, bunalımın tüm
yükünü halkımızın sırtına bindirip, kendi sömürülerini
daha da artırdılar. Bu politikanın ana amacı budur.

1980'de açıkça iflas edene kadar uygulanan ve
"ithal ikamesi" diye adlandırılan ekonomik politika,
Keynesçilikten esinleniyordu. 24 Ocak politikasına ise
Friedman'cı monetarizm temel yapıldı. Gelişmiş kapi-
talist ülkelerin koşullarında türetilen ve o ülkelerdeki
bunalımların düzenlenmesini bile başaramayan ve iflas
eden burjuva ekonomi politiginin yaklaşımları, Türki-
ye gibi çok yapıli ülkelerde uygulandığında, yapısal
bunalımı daha da derinleştiriyor.

61) Emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin çıkarları-
nı başa alan ekonomik politikaların uygulanması, yapı-
sal bunalımı daha da derinleştirecektir. Türkiye'deki
bağımlı ve geri kapitalizmin gelişmesi, bağımlı devlet
teknelci kapitalizminin oluşması, pratikte ülkemizin
gelişmiş kapitalist ülkelerin düzeyine ulaşması gibi
bir sonuç getirmeyecektir. Onun önünde böylesi bir
perspektif durmuyor. Onun önünde, emperyalizme
daha sıkı bağlanma, daha yoğun bunalım duruyor.

Kapitalist ilişkiler geliştikçe, emekçilerin sömürüsü
daha da artıyor. Bir yanda bir avuç işbirlikçi oligarşi
artan ölçüde zenginleşirken, öte yanda milyonlarca
emekçinin yoksulluğu daha da artıyor.

Mutlak ve görece artı-değer sömürüsü artıyor. İşçi
sınıfı, mutlak ve görece yoksullaşıyor. İşgücüne, emek
olarak değerinin altında ödeme yapılıyor. Bugün emek-
çilerin gerçek gelirleri, 25 yıl öncesinin altına düşmüş-
tür.

Çalışma koşulları kötüleşiyor. Burjuvazi yatırımları artırmaktan çok, emek yoğunluğunu artırma yolunu izliyor. Akord, prim sistemleri, fazla mesai, vardiyalar, işyerlerindeki baskılar, sendikal hakların kullanılmaz duruma getirilmesi ile emek yoğunluğu artıyor. Kadın işçilerin ve genç işçilerin sömürülmesi artıyor.

Yeni istihdam yaratılması çok düşük düzeyde kalıyor. Yeni yaratılan işyerleri, bunalım nedeniyle işten çıkartılan işçilerin sayısının bile altında kalıyor.

Bu durumda artan işsizlik, en büyük sosyal sorun oluyor. İşsiz oranı, özellikle 1980'den bu yana daha hızlı artıyor. Bugün çalışabilir nüfusun en az yüzde 20'si işsizdir. Bu durum, tüm ekonomi üzerinde çok olumsuz etkilerde bulunuyor.

Tarım ve orman işçilerinin, kent ve kırdaki küçük üreticilerin sömürülmesi yoğunlaşıyor. Orta katmanların geniş kesimlerinin durumu kötüleşiyor. Çok sayıda küçük ve orta işletme sahibi kapitalistin durumu sarsılıyor. İflaslar artıyor.

Enflasyon, süregelen fiyat artışları halkın soyulmasının bir başka aracı oluyor. Kentte ve kırdaki ayrışma süreci hızlanıyor. Ulusal gelir dağılımındaki dengesizlikler, özellikle 24 Ocak politikasının uygulanmasıyla derinleşiyor.

IV- SOSYAL YAPI

62) Kapitalist gelişme ilerledikçe, burjuvazi içindeki ayrışma süreci de derinleşiyor. Bugün burjuvazi içindeki çelişkiler çok çeşitlidir. Burjuvazi bugünkü gelişme aşamasında tek bir araçla iki karşıt kampa ayırmak olanaklı değildir.

Burjuvazi içindeki çelişkiler en başta 1-farklı alanlarda etkinlik göstermekten (sanayi,ticaret, vb.); 2-farklı sermaye büyüklüklerinden (büyük-orta); 3-tekelleşmeden (tekel-tekel dışı); 4-emperyalizme bağımlılıktan (işbirlikçi-ulusal) kaynaklanıyor. Bu çelişkilerin her biri söz konusu burjuva kesimlere farklı özellikler kazandırıyor. Bu çelişkilerin karşıt yanlarında yer alan kesimler, her çelişki için özdeş olmuyor, ayrıca her bir çelişkinin derinliği farklı oluyor. Emperyalizme bağımlılığın artması, tekelleşmenin hızlanması nedeniyle son iki çelişkinin önemi artıyor.

63) İşbirlikçi burjuvazi, etkinlik gösterdiği alanda emperyalist tekellerin yeniden üretim süreciyle bağlıdır. Bu tekellerle olan bağları olmadan, etkinlik yürütemez. Büyük burjuvazinin büyük bir bölümü işbirlikçidir. İşbirlikçi burjuvazi, emperyalizmin Türkiye'deki sosyal-sınıfsal dayanağıdır. Ulusal burjuvazi ekonomik etkinliğini ulusal ekonomik temellere dayanarak yürütür.

Emperyalizme bağımlılığın artması, ulusal burjuvazinin ekonomik dayanaklarını zayıflatıyor.

Tekelci burjuvazi bugün özellikle holdingler biçimi-

minde örgütlenmiş ve sanayi, ticaret, hizmet sektörlerinde çok sayıda işletmeyi mülkiyetinde ve denetiminde tutan küçük bir azınlıktır. Az sayıda holding bugün tüm özel bankaları ve sigorta şirketlerini de denetimine almıştır. Tekelci burjuvazi tarımdaki etkinliğini de artırıyor. Tekeller, dolaylı ve dolaysız yollardan tekel-dışı burjuvazinin önemlice bir kesimini de kendilerine bağlamışlardır. Tekelci burjuvazi işbirlikçidir. Bugün bütün tekelci birlikler emperyalizmle işbirliğinden yanadır.

Tekelci burjuvazinin oluşmasında ve güçlenmesinde, üretimin yoğunlaşması ve merkezileşmesi belirleyici bir rol oynamamıştır. İşbirlikçi burjuvazinin üst kesiminin tekelci burjuvaziye dönüşmesinde belirleyici etmen, emperyalizmle işbirliği ve devletin bunlara sağladığı olanaklar olmuştur. O nedenle, tekelci burjuvazinin ekonomik gücü, en başta üretimden, sahip olduğu işletmelerin üretiminin ulusal gelir içindeki payından kaynaklanmıyor. Ne ki tekeller, emperyalizmin ve devletin desteğine dayanarak, hem kendi işletmelerindeki işçileri sömürüyorlar, hem de tüm tekel-dışı kesimleri yağmalıyor, büyük tekel kârları ediyorlar. Ellerinde, artan ölçüde, sermaye yoğunlaşıyor. Devlet üzerindeki etkileri, devlet sektöründeki etkinlikleri artıyor.

24 Ocak politikasının uygulanması, işbirlikçi tekelci burjuvaziye eşi görülmedik vurgun olanakları sağladı. Tekelleşme aşırı hızlandı. İşbirlikçi tekelci burjuvazi sanayi yatırımlarından çok dışarıya ve onunla bağlı taşımacılık, müteahhitlik, tarımsal-sanayi alanlarına yöneldi. Banka sermayesinin etkisi arttı. Tüm bunlar işbirlikçi tekelci burjuvazinin asalak karakterini, dolayısıyla gericiğini daha da derinleştirdi. Finans kapitalin güçlenmesi bu asalaklığı ve gericiğini daha da artıracaktır.

Üretici yatırımların azalması, halkın satın alma gücünün düşürülmesi, iç pazarın daha da daralması

sonucunu getiriyor. İşbirlikçi tekelci burjuvazi, uluslararası tekellerle işbirliği içinde, devlet sektörü ve tarım üzerindeki etkisini daha da artırmaya, dış etkinliğini yoğunlaştırmaya yöneliyor. Bunlar onun sıralarında yayılmacı eğilimin güç kazanmasına temel oluyor. İşbirlikçi tekelci burjuvazi, burjuvazinin en işbirlikçi, en örgütlü, en aktif, en hızlı güçlenen ve emekçi halkın sömürülmesinden en büyük payı alan kesimidir. Onun en asalak ve en gerici kesimidir.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin, burjuvazinin öteki geniş kesimleriyle arasındaki nesnel çelişkilere ve ekonomideki sınırlı gücüne rağmen, bu gücün çok üzerinde belirleyici bir politik ve ideolojik güç elde etmiş olması, yalnızca onun uluslararası sermaye ile işbirliğine ve etkin örgütlere sahip olmasına dayanmıyor. O, büyük bir politik ve ideolojik ustalıkla burjuvazinin öteki kesimlerini, küçük mülk sahiplerini, bunları antikomünizmle korkutarak, onların "özel mülkiyetleri"ni savunur görünürek, kendi amaçlarına bağlıyor. Sol hareketin zayıflığından ve dağınıklığından yararlanıyor, antiemperyalist ve antitekel güçleri zayıflatmak ve birleşmelerini önlemek için her aracı kullanıyor. Burada en güçlü silah, antisovyetizm ve antikomünizmdir. Ulusal demokratik güçlerin birleşememekten gelen güçsüzlüğü, işbirlikçi tekelci burjuvazinin gücünün en önemli kaynağı oluyor.

64) Devlet bürokrasisinin üst kesiminden çıkan bürokratik burjuvazi, burjuvazinin özgül bir kesimidir. Bürokratik burjuvazi, bakanlıklardaki, devlet işletmelerindeki konumlarını kullanarak sermaye sahibi oluyor, artı-değer elde ediyor, özel tekellerle dolaylı ve dolaysız ilişkiler kuruyor, IMF, Dünya Bankası, Rotary Clup vb. aracılığıyla emperyalist çevrelerle bağlantıyor. Burjuvazinin gerici bir kesimini oluşturuyor.

Ordunun üst kesimi de burjuvazinin özgül bir kesimidir. Bu kesim OYAK ve Ordu Vakıfları gibi özgül ekonomik dayanaklara sahiptir. Birçok yoldan özel tekellerle

bağlar kurmuştur. Bu kesim 12 Eylül'den bu yana ekonomik gücünü daha da artırdı. Pentagon ve NATO ile, silah tekelleriyle olan dolaysız ilişkileri nedeniyle emperyalizmle, özellikle de ABD emperyalizmiyle bağlıdır. Bu ilişkiler, onu daha da gericileştiriyor.

65) Karaborsa, spekülasyon, tefecilik, kaçakçılık ve devlet sektörüne, orduya müteahhitlik yoluyla legal-illegal yollardan büyük kârlar sağlayan "aracı-vurguncu" burjuvazi asalak, gerici bir burjuva kesimidir. Bu kesim bir dizi dolaylı yolla emperyalist çevrelerle ve işbirlikçi tekerci burjuvaziyle, bürokratik burjuvaziyle, ordu üstyönetimiyle bağlıdır.

66) Giderek kapitalistleşen büyük toprak ağaları ve büyük tarım kapitalistlerinden oluşan büyük toprak sahipleri, toprak rantı elde ediyor, egemen güçlerin özgül bir kesimini oluşturuyorlar. İşbirlikçi burjuvaziyle, bürokratik burjuvaziyle çeşitli yollardan bağlı olan bu kesim, kırsal alandaki en gerici güçtür. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana, görece azalmış da olsa, her dönemde, politik erk üzerinde büyük bir etkiye sahip olmuştur.

67) Tarımda kapitalizmin gelişmesi, köylülük içindeki ayrışma, az sayıda sürekli ya da mevsimlik ücretli işçi çalıştıran köy burjuvazisini (zengin köylü) geliştiriyor. Oluşum süreci yavaş ilerleyen bu kesimi, küçük üretici orta köylüden ayıran sınırlar, birçok bölgede henüz tam belirginleşmiş değildir. Ücretli işçileri sömüren bu kesim, aynı zamanda tekellerin ve büyük tüccarların etkinliklerinden zarar görüyor.

68) Burjuvazi içindeki farklı, ayrışma ve çelişkilerin toplam sonucu olarak, iki karşıt ana kesim ortaya çıkıyor:

1) Birinci kesim: İşbirlikçi burjuvaziden ve onun tekerci kesiminden, büyük toprak sahiplerinden, bürokratik burjuvaziden, ordu üst yönetiminden, aracı-vur-

guncu burjuvaziden ve bunların yanı sıra ülkedeki yabancı sermayenin temsilcilerinden oluşuyor. Bu kesim gerici, tutucu, antidemokratik, ulusal olmayan, emperyalizm yanlısı, işbirlikçi, şoven bir karakter taşıyor. Burjuvazinin bu kesimi görece daha dinamik ve örgütlü ve kendi içinde daha sıkı bağlıdır.

Süreç içinde bu kesimin en tepesi, işbirlikçi tekerci burjuvazinin çevresinde kenetlenen oligarşik bir yapı kazanmıştır. Bu gelişme ve devlet tekerci kapitalizmi öğelerinin güçlenmesiyle, egemen güçlerin sıralarında ekonomik ve politik ayrıcalıkların yeniden dağılımının gündeme gelmesi, burjuvazinin bütünü içinde olduğu gibi bu kesim içinde de yeni ayrışma ve çelişkiler yaratıyor.

2) İkinci kesim: Ulusal burjuvaziden, tekellerle bağı olmayan ve sanayide etkinlik gösterenler başta olmak üzere, orta ve küçük işletme sahiplerinden ve köy burjuvazisinden oluşuyor. Bu kesim, emperyalizme karşı, antitekel, demokratik, antifeodal, ulusal reformist bir karakter taşıyor. Burjuvazinin bu kesimi, görece daha örgütsüz ve dağınıktır.

69) Bugün ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliği, işbirlikçi oligarşi elinde tutuyor. İşbirlikçi oligarşi; işbirlikçi tekerci burjuvaziden, ve onun çevresinde kenetlenmiş olan işbirlikçi büyük burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin, bürokratik burjuvazinin, aracı-vurguncu burjuvazinin en kodamanlarından, ordu üst yönetiminden ve Amerikan emperyalizminin ülkedeki temsilcilerinden oluşuyor. Bu kesimler, aralarındaki kimi çelişkilere karşın, halka ve onun ulusal çıkarlarına karşı sıkı sıkıya kenetlenmişlerdir.

70) İşçi sınıfı, üretim sürecinde ve üretimin gerçekleşmesi için temel işlev gören alanlarda ücret karşılığı çalışan kol ve kafa emekçilerinden oluşuyor. İşçiler, ekonomik bakımdan aktif nüfusun yaklaşık dörtte birini oluşturuyor. Bu oran büyüyor. İşçi sınıfının toplumdaki

nicel ve nitel gücü artırıyor.

Son yirmi yılda sanayi işçilerinin sayısı hızla bir artış gösterdi. İşçi sınıfı, bugün sağlam bir sanayi proletaryasına sahiptir. Sanayi işçilerinin önemli bir bölümü 500'den çok işçi çalıştıran ve belli merkezlerde yoğunlaşmış işletmelerde çalışıyor. Buradaki işçilerin ana yığını, işçi sınıfı içinde kalifiyelik, disiplin, genel kültür ve eğitim düzeyi görece yüksek bir kesim oluşturuyor. Bu nitelikler, bu işçilere görece uzun bir süre aynı işyerinde çalışma olanağı sağlıyor.

Büyük işletmelerde çalışan işçiler, bilinç, örgütlülük ve savaşkanlık açısından öne çıkıyorlar. Ama bu, devlet işletmelerinde özel sektöre oranla geri kalıyor. Egemen güçlerin devlet sektörünü geçmişte sosyal çelişkileri yumuşatmada bir araç olarak kullanması, buna bir neden olmuştur. Son yıllarda onların bu olanakları azalıyor.

Sanayi işçilerinin % 80'i beş büyük ilde yoğunlaşmıştır. Buralarda sendikalaşma oranı % 100'e yakındır ve işçilerin büyük çoğunluğu grev okulundan geçmiştir. Öte yandan son on yıl içinde Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde oluşan kırsal alan ortası sanayi adaları ayrı bir özellik taşıyor. Buralarda büyük işletmelerde çalışan işçiler, aynı zamanda birlikte, aynı koşullarda oturuyorlar. Bu olgu, buralarda sınıf savaşımının hızla yükselmesi için elverişli bir ortam yaratıyor.

Son yıllarda ikinci kuşak işçiler, babadan işçi olan genç işçiler oluşuyor. Türkiye işçi sınıfının tarihsel gelişmesindeki bu yeni olgu, sınıf savaşımında yeni bir dönemin başlamasına temel olacaktır.

Türkiye işçi sınıfı, toplumda, sayısal gücünün çok üzerinde bir rol oynuyor. O, yükselen ve tek doğru dünya görüşüne sahip sınıftır. Sanayi proletaryası, son yıllarda önemli bir politik savaşım deneyi kazanmış, geniş işçi yığınlarının sendikal savaş deneyimi kazanmasına öncülük etmiştir. Marksist-Leninist ideoloji ile işçi hare-

ketinin birleşmesinde önemli adımlar atılmıştır.

Son yirmi yılın tarihinin gösterdiği gibi, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımının, tüm öteki halk güçlerini çevresinde birleştirerek, utkuya ulaştırabilecek, toplumun devrimci yenilenmesine öncülük edebilecek tek sınıf, işçi sınıfıdır.

71) İşçi sınıfının büyümesi ve gelişmesi, kendi içinde eşitsiz bir nitelik taşıyor. Ekonomideki cokyapılılık, işçi sınıfının gelişmesi üzerinde olumsuz etkilerde bulunuyor. Farklı sektörlerdeki, kamu işletmeleri ile özel işletmelerdeki, yabancı işletmeler ile yerli işletmelerdeki, büyük işletmelerle küçük işletmelerdeki, eski işletmelerle yeni işletmelerdeki işçiler arasında, çalışma koşullarına, kalifiyelik düzeyine, genel kültür ve eğitim düzeyine ilişkin farklar artıyor. Ücretli işçi sayısı, en hızlı olarak ticaret ve hizmet sektörlerinde artıyor, buradaki işçiler çoğunluğu oluşturuyor, genellikle küçük birimlerde çalışıyor.

İşçilerle önproleter ve yarıproleter kesimler arasında ki sınırlar, her durumda kesinleşmiş olmaktan uzaktır. Sanayi merkezleri çevresinde yığılmış ya da sürekli bu merkezlerle kırsal alan arasında hareket halinde olan önproleter ya da yarıproleter kesimlerin varlığı, öteyandan işçilerin halâ kırsal kesimle olan çeşitli bağları ve küçük işletmelerdeki çalışma koşulları, genel olarak yüksek olan işçi devri, işçi sınıfının nicel ve nitel oluşması ve gelişmesi üzerinde olumsuz etkilerde bulunuyor. Onu, burjuva akımların etkisine açık tutuyor. İşçi sınıfının geniş yığını üzerinde burjuva-reformist görüşlerin bölücü etkisi vardır. Genelde sendikal örgütlenme düzeyi % 50'yi bulmamıştır.

Sanayi merkezlerinde işçilerin genellikle oturdukları gecekondulu vb. gibi emekçi semtleri, çok çeşitli sınıf ve katmanları birlikte barındırıyor. Ayrıca bu semtlerde işçiler, bölgesel ve etnik kökenlerine göre de ayrılıyorlar. Bu durum işçi sınıfının sosyal oluşmasını, sınıf değerlerinin ve savaşım deneylerinin gelenek olarak

sınıf içinde yerleşmesini, sınıf bilincinin gelişmesini güçleştiriyor.

Emperyalizm ve işbirlikçi burjuvazi, işçi hareketini güçten düşürmek için, işyerlerinde, işkollarında ve ülke çapında işçilerin birleşmesini, sınıf bilincinin gelişmesini, savaşımın yükselmesini önlemek, yavaşlatmak ya da yanlış yollara yöneltmek için ekonomik, politik, ideolojik, sosyal her çabaya başvuruyor.

72) Tarım ve orman işçileriyle topraksız ve aztopraklı köylüler arasındaki sınır büyük ölçüde belirsizdir. Tarım işçileri içinde düzenli olarak bir işletmede çalışanların ve topraktan tamamen kopmuş olanların oranı düşük kalıyor (%10). Mevsimlik işçiler çoğunluktadır. Tarım işçilerinin örgütlenme, sendikalaşma ve bilinç düzeyi çok düşüktür. Devlet Üretme Çiftlikleri, tarım işçilerinin önemli yoğunlaşma merkezleridir. Son yıllarda kırsal alanda kurulan sanayi işletmelerinin sayısı hızla arttı. Bu fabrikalarda, öte yandan madenlerde çalışan işçiler, topraksız, aztopraklı köylülerden geliyor. Köylerde yaşayan nüfus içinde, geçimini tarımdışı alanlardan kazananların oranı artıyor. Tarımsal sanayinin gelişmesi, bunu hızlandıracaktır. Köylerin sosyal yapısı değişiyor. 1980'li yıllarda kırsal alanda sınıf savaşımının yükselmesinin koşulları olgunlaşıyor. Kırsal alanda sınıf savaşımının yükselmesinde kırsal alandaki işçilerin örgütlenmesi ve bilinçlenmesi belirleyici bir rol oynayacaktır. Topraksız ve aztopraklı köylülüğün büyük toprak sahiplerine karşı hareketlenmesi, işçi sınıfının desteğine bağlı kalıyor.

73) Küçük ve orta büyüklükteki toprak sahibi köylüler, köy esnaf ve zanaatkarları, köy orta katmanlarını oluşturuyorlar. Köyde ev zanaatlarıyla uğraşanların sayısı artıyor.

Büyük toprak sahipleri, yerli ve yabancı kapitalistler, tekeller, büyük tüccar ve tefeciler, bunların ardındaki bankalar ve devlet, elbirliğiyle küçük üreticiyi

sömürüyor. Toprağı az, aracı-gereci eksik, parası ve kredi kaynağı çok az olan, ürününü genellikle en elverişsiz zamanda ve en düşük fiyatla satmak zorunda kalan, pazardan aldıklarının fiyatı sürekli artan örgütsüz küçük üreticilerin ekonomik durumu, son altı-yedi yıl içinde büyük ölçüde sarsıldı. Kooperatifleşme hareketi bu dönemde hızlandı. 1950-1980 arasında kırdakapitalizmin gelişmesiyle, kendi içine kapanıklıktan kurtulan, ulusal alana açılan köy, şimdi dış satımın artması, tarım sanayinin desteklenmesiyle, uluslararası alana açılıyor. Bu olgu, en başta tarım kapitalistleri ve zengin köylü için geçerli de olsa, küçük ve orta köylüyü de etkileyecek, ayrışmayı hızlandıracak, köyün politik yaşamında sert gelişkilere yol açacaktır.

Köy orta katmanları, toplumda büyük yer tutuyorlar. Köylülüğün çoğunluğunu oluşturuyorlar. Nesnel çıkarları onları işçi sınıfına yakınlaştırıyor, bir dizi sosyal-psikolojik etmen ve üretimden gelen dağınıklık, onları, burjuva güçleri desteklemeye yöneltiyor. Küçük üretici, orta ve küçük köylü içinden bir kesim köy burjuvazisine (zengin köylü) dönüşüyor. Köylü yığınları üzerinde burjuvazinin değişik akımları etki de bulunuyor. Yurt dışındaki işçilerin köyleriyle olan bağları, reformist etkilerin köye taşınmasının bir aracı oluyor. Bu bağlar ayrıca köyde kapitalist ilişkilerin ve köy burjuvazisinin gelişmesini hızlandıran bir ekonomik temeldir. Köyde yaşayan ve köyle bağlı emekçi aydınlar, ilerici akımların köye girmesinin taşıyıcısı oluyorlar.

Sosyal ayrışmanın hızlandığı köyde, köylülüğün (zengin köylü de içinde) nesnel çıkarları, işçi sınıfıyla bağlaşıklık içine girmesini zorunlu kılıyor. Köylülük, Türkiye'de ancak bu yolla devrimci bir rol oynayabilir. İşçi-köylü bağlaşıklığı, Türkiye'de devrimin utkusu için birincil önemdedir. Küçük üreticilerin kooperatif hareketi, kırsal alandaki yığınsal halk hareketinde geçmişte olduğu gibi önemli rol oynayacaktır.

74) Geleneksel üretim ilişkilerinden kopmuş, tarım-

sal nüfus fazlasından kaynaklanan ve kapitalist işletmelerde sürekli bir iş bulamayan geniş bir önproleter ve yarıproleter tabaka, bugün büyük kentlerin çevresinde birikiyor. Kent yoksulları diyebileceğimiz bu kesimin sayısı hızla artıyor, üç milyonu aşıyor. Bu kesimle kırdaki aztopraklı, topraksız yoksul köylülük arasında sürekli bir yer değiştirme oluyor. Bu kesim kapitalizm öncesinin sosyal ilişkilerinin derin etkisi altında bulunuyor. Burjuvazi, bu kesimin varlığından, iş güvenliğini tehdit etmede ve ücretleri düşürmede yararlanıyor. Geleceğe güvenle bakmak için hiçbir nedeni olmayan ve kendiliğinden hareketlenmeye görece açık olan bu kesim, faşist ve faşizan akımlara olduğu kadar "sol" serüveni akımlara da temel oluyor. Bu kesimin en alt tabakası lumpenleşiyor, suçlular dünyasına karışıyor. Nesnel çıkarları işçi sınıfının savaşına omuz vermekte olan ama örgütlenmesi büyük zorluklar taşıyan kent yoksullarının işçi sınıfının yanına çekilmesi büyük önem taşıyor.

75) Son yirmi yıl içinde kent orta katmanları içinde önemli değişiklikler yer aldı. Gelişmiş kapitalist ilişkiler, bir yandan bu katmanların belli bölümlerinin yıkıma uğramasını, konumunu yitirmesini, öte yandan da bu katmanların genişlemesini getirdi. Aynı zamanda katman-ici sosyal-sınıfsal ayrışma, kutuplaşma derinleşti.

Bu ayrışmayı, bu katmanları oluşturan: a) ücret karşılığı çalışan aydınlar, büro ve banka personeli, devlet memurları, subaylar, polisler, teknik elemanlar ve sanatçılar vb.; b) serbest çalışan esnaf, zanaatkar, dükkan sahiplerinin ve; c) serbest olarak çalışan avukat, doktor, mühendis, aydın vb.'lerin sıralarında izlemek olanaklıdır. Her üç kesimde de çok küçük bir azınlık, azalan ölçüde, konumlarını sağlamlaştırıp burjuvazinin sıralarına girebilmiş, geniş orta bölümler oluşmuş ve daha geniş bölümler ise ekonomik bakımdan işçi sınıfının konumlarına benzer bir konuma düşmüşlerdir.

Özellikle ücret karşılığı çalışanların sıralarında eski ayrıcalıklarını hızla yitirip işçi sınıfının durumuna yaklaşanların oranı çok yüksektir.

76) Ücret karşılığı çalışan aydınlar ve devlet memurları, özellikle öğretmenler, teknik elemanlar, sağlık personeli içinde ilerici düşünceler köklü bir yer edinmiş, demokrasi savaşımında güçlü bir gelenek oluşmuştur. Ekonomik durumlarının giderek kötüleşmesi, uğradıkları ağır baskılar, teknik elemanların üretimdeki rolünün artması, bu kesimin ilerici temsilcilerini işçi sınıfıyla savaş arkadaşlığına yönlendiriyor. Bu kesimdeki ekonomik sosyal durumun kötüleşmesi, ezici çoğunluğu gelecekte bu kesimde yer almaya aday olan yüksek öğrenim gençliğinin radikalleşmesinin bir nedeni oluyor.

Esnaf ve küçük dükkan sahiplerinin geleneksel kesimlerinin oranı azalırken, yeni türleri artıyor. Sosyal-ekonomik yapı, bu kesimi sürekli yeniden üretiyor. Bu kesimin içinden burjuvaziye yükselme perspektifi giderek daralıyor, kalkıyor. Bu kesimin geniş bölümleri büyük güçlüklerle varlığını sürdürebiliyor.

Esnaf ve küçük dükkan sahiplerinin çoğunluğu, anti-komünizmin güçlü etkisi altında, nesnel çıkarılarının tersine, burjuvaziye politik destek veriyor. Son yıllarda durumlarının hızla kötüleşmesi, onları bir yandan ilerici akımlara, öte yandan da faşist, faşizan, ve "sol" serüveni akımlara açık bir duruma getiriyor. Dinsel politik akımlar, bu kesimde geniş bir taban buluyorlar.

Sayısal oranı düşük olmasına karşın, serbest çalışan doktor, avukat v.b'leri Türkiye'de önemli bir sosyal ve politik rol oynuyorlar. Bu kesimin üst tabakaları burjuva politik akımlara güç ve kadro sağlıyor. Öteki tabakaları, artan ölçüde, demokrasi savaşımında yer alıyor.

Bilinçli işçiler, orta katmanların ana yığınıyla sağlam bir bağlaşıklık kurmak, onlara kendi nesnel çıkarılarını göstermek ve onların anti-komünizmin etkisinden kurtulmalarını sağlamak için her çabayı gösterecektir. Orta katmanlar içinde aydınlar, öncelikle öğretmenler, işçi

sınıfının yakın bağlaşığdır.

77) Toplumda, sınıfsal ilişkilerin ötesinde, bunlardan farklı bağlarla birbirine bağlanan, ortak çıkarlara sahip üyelerden oluşan sosyal gruplar vardır. Toplumun sınıflara bölünmüşlüğü, bu sosyal gruplara da yansır, onları da kendi içinde ayırıştırır. Ama gene de tüm sosyal grubu ilgilendiren grubun özgül koşullarından kaynaklanan ortak sorunlar, varlığını sürdürür. Kadınlar, gençler, ordu mensupları, Türkiye'de yaşayan Kürt ulusu, Arap, Ermeni vb. gibi ulusal azınlıklar, Alevi vb. dinsel topluluklar böylesi sosyal gruplar oluşturuyorlar. Böylesi sosyal grupların ortak sorunları, farklı sınıflardan üyelerin birlikte davranabildiği, ortak sorunun çözümü için ortak savaşım verebildiği bir hareket için nesnel bir temel yaratıyor.

Gençlik ve Kürt ulusu, özgül durumları nedeniyle, Türkiye devrim sürecinin itici birer gücüdür. İşçi sınıfının bu sosyal gruplarla bağlaşıklığı, devrim sürecinin her aşamasında belirleyici bir rol oynayacaktır. Öte yandan kadınların katılmadığı bir hareket hiçbir zaman başarıya ulaşamaz.

78) Sosyal yapı üzerinde şu sonuçlara varılabilir: Sınıfların oluşum (formasyon) süreci, henüz tamamlanmış değildir. Sınıflar ve özellikle katmanlar arası sınırlar çok akışkandır, iç içe geçmektedir. İşçi devrinin, işsizliğin, gizli işsizliğin boyutları büyüktür, marjinal kesimler geniştir. Küçük üretim, gerek tarımda, gerekse sanayide, tüm olarak küçük işletmecilik büyük önem taşıyor. Tüm bu olgular, sınıf bilincinin biçimlenmesini, sınıf savaşımının açık bir karakter kazanmasını güçleştirici bir rol oynuyor. Ezilen sınıfların politik aktifliğinin düşük kalmasında neden oluyor. Oligarşi, karşıtı güçlerin dağınıklığından ve bölünmüşlüğünden yararlanarak ege-menliğini elinde tutabiliyor.

Ama son yılların sınıf savaşımının kanıtladığı gibi, güçlü ve deneyli bir çekirdeğe sahip ve tüm öteki

ezilen sınıf ve katmanları kendi çevresinde birleştirmeye yetenekli bir işçi sınıfı vardır. İşbirlikçi oligarşi, attığı her adımla ister istemez işçi sınıfının bağlaşıklık tabanını genişletiyor, halkın geniş kesimlerinin durumunu işçi sınıfının durumuna yakınlaştırıyor. İşçi sınıfının işbirlikçi oligarşinin diktatörlüğü ile çelişki içinde olan kesimler üzerindeki hegemonyasını kurmasının olanakları artıyor.

V-POLİTİK YAPI

79) Türkiye'deki bugünkü rejim, faşist bir rejimdir. Faşizm, işbirlikçi oligarşinin terörist diktatörlüğüdür. Onun temel karakteri, başını ABD'nin çektiği emperyalizmin en gerici kesimlerine bağımlı olması, dış emperyalist güçlerin ve antiulusal işbirlikçilerinin aracı olmasıdır.

6 Kasım 1983'de yapılacak sözümona "seçim"le işbaşına gelecek parlamento, faşist rejimin sivil kılıfından başka bir şey olmayacaktır.

80) Türkiye devleti başından beri burjuvazinin ve onunla içiçe geçmiş olan büyük toprak sahiplerinin çıkarlarını temsil eden bir burjuva devlettir, burjuva diktatörlüğünün bir aracıdır. Devletin görevi, her zaman kapitalist sömürü düzeninin korunması ve güçlendirilmesi, ekonominin egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda düzenlenmesi ve yönlendirilmesi olmuştur.

Burjuva devlet hiçbir zaman burjuva-demokratik bir devlet karakterini tam olarak kazanmamıştır. Egemen güçler, hiçbir zaman burjuva-demokratik hak ve özgürlükleri eksiksiz savunmamışlardır. Halkın demokratik hak ve özgürlüklere sahip olmasına her zaman karşı çıkmışlardır. Burjuvazinin işbirlikçi, gerici rejimi, 1945'lerde demokrasi güçlerinin faşizme karşı kazandığı dünya çapındaki utkunun getirdiği koşullarda, kendi çıkarları için halkın demokrasi istemine sahip çıkar görünmüş, bunu politik erki dolaysız ele geçirmede

kullanmış, ama 1950'den sonra demokrasi güçleri üzerindeki baskılar daha da artırılmıştır.

1960'da halkın, gençliğin ve yurtsever subayların DP hükümetine yönelen tepkisi, ulusal burjuvazinin etkisindeki 27 Mayıs hareketine yol açtı. 1961 Anayasası, dünyada gelişen güçler ilişkisi ortamında, işçi sınıfına ve öteki emekçilere sınırlı da olsa burjuva demokratik özgürlükler sağladı. Ne ki işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin bu özgürlükleri kendi çıkarları doğrultusunda yaşama geçirme çabaları, her seferinde 27 Mayıs'tan kısa süre sonra politik erk üzerindeki etkinliğini yeniden kuran işbirlikçi, gerici güçlerin karşı saldırılarıyla karşılaştı. Ulusal burjuvazi, antidemokratik saldırılar karşısında ikircimli ve tutarsız bir konum aldı, işçi sınıfına karşı tutumu, onu kendi nesnel çıkarlarının tersine, gericilikle uzlaşmaya itti.

1965'lerden sonra ekonomideki yapısal bunalım temelinde, sınıf çelişkileri derinleşti, sınıf savaşımı keskinleşmeye başladı. Bu süreçte 15-16 Haziran büyük işçi direnişi tepe noktası oldu. Gericici güçler, politik egemenliği, ancak 12 Mart 1971 askersel müdahalesiyle güvence altına alabildi. Anayasada bir dizi antidemokratik değişiklikler yapıldı. Ne ki, halkın yükselen tepkisi ve uluslararası alanda yumuşamanın güçlenmesi koşullarında askersel yönetimin sürmesi olanaksızlaştı. Halkın demokrasi istemine dayanan ve burjuvazinin ulusal-reformist kesiminin desteğini alan CHP erke geldi. Ama onun ülkedeki yapısal bunalımın temelinde yatan emperyalizme bağımlılığa ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin ekonomik konumlarına karşı hiçbir önlem alması, bunalımları reformist yoldan aşmaya çabalaması, işçi sınıfına karşı tutum alması, erkin yeniden gericiiliğin eline geçmesiyle sonuçlandı.

81) 1975-1980 arasını iki temel süreç belirlemiştir. Bir yanda burjuvazi içinde derinleşen ayrışma süreci ve burjuvazinin işbirlikçi, gerici kesiminin en tepesinin, güçlenen işbirlikçi tekelci burjuvazi çevresinde kenetle-

nerek oligarşik bir yapı kazanmaya başlaması. Öte yanda işçi sınıfının, öteki emekçi halk kesimlerinin yükselen savaşımı, TKP'nin ve öteki sol güçlerin etkilerinin artması ve bu ortamda ulusal-reformist burjuvazinin artan hareketlenmesi. Bu süreçler, sınırlı parlamenter rejimi yıprattı, işlemez duruma getirdi. Sınırlı burjuva demokrasisini bile kendisi için bir ayak bağı olarak gören işbirlikçi gerici güçler, faşist MHP'yi, terörizmin tımandırılmasını destekledi. İşçi sınıfı hareketini, demokrasi güçlerini ezmek, emekçi yığınları amansızca sömürmek ve kapitalizmin bunalımını aşmak için, bilinçli olarak, ordunun kışladan çıkmasını kışkırttı. Bu, ABD emperyalizminin dünya çapındaki ve Türkiye üzerindeki saldırgan planlarıyla da bağlıydı.

82) Büyük ve tekelci burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin ve emperyalizmin çıkarlarını savunan AP, 1975-1980 arasında izlediği antikomünist, işçi düşmanı, faşist MHP'yi destekleyen, Amerikan yanlısı çizgisiyle politik istikrarsızlığı derinleştirdi. Ulusal reformist burjuvazinin ağırlığındaki CHP içinde, işbirlikçi gerici burjuvaziyle uzlaşma, sol güçlerle işbirliğini reddetme, işçi sınıfına karşı tutum alma, emperyalizme boyun eğme eğilimi ve bunun CHP'nin ana koalisyon ortağı olarak işbaşına geldiği hükümetlerin politikasında belirleyici olması da politik bunalımın derinleşmesine neden oldu.

1975-1980 arasında doğrudan CIA ve MİT tarafından yönlendirilen uluslararası faşist hareketten kan alan, burjuvazinin işbirlikçi, gerici kesimince beslenen ve desteklenen faşist MHP, politik istikrarsızlığın daha derinleştirilmesinde, özellikle de terörizmin alabildiğine yaygınlaştırılmasında belirleyici rol oynadı. MHP, 1975-1980 arasında işbirlikçi tekelci burjuvazinin ve emperyalizmin ülkemize yönelik planlarının uygulanmaya konabilmesi için gerekli olan ortamı yaratmada araç oldu. MHP binlerce ilericiye, demokrata, devrimciye, komüniste yönelik kanlı cinayetleri, toplu kıyımları ile, halk yığınlarının terör aracılığıyla sindirilmesine hizmet etti.

Bu dönemde Türkiye solu adına ortaya çıkan anarko terörist grupların bireysel terör eylemleri, bunlarla öteki "sol" radikal akımlar arasındaki sınırların çoğu kez silikleşmesi, bir yandan işbirlikçi gerici güçler ile emperyalizmin işine yaradı, sol güçlerin saygınlığını azalttı, öte yandan da ilerici, sol güçlerin birliğini zedeledi, birlik eğilimini baltaladı. Faşist saldırılar ve askersel devirme olasılığı karşısında ilerici güçlerin güçten düşürülmesinde önemli bir rol oynadı.

Bu dönemde, sol güçlerin, ulusal demokratik güçlerin birliğinin sağlanamamış olması, faşist terörün geriletilmemesinde, askersel devirmenin önlenememesinde önemli bir rol oynadı.

Tüm bu etmenler, Amerikan emperyalizminin saldırgan politikası ve Türkiye üzerine planlarıyla, kapitalizmin yeni bir devresel bunalıma girmesi ve bunun etkilerinin ülkemize yansımalarıyla birleşti. 12 Eylül 1980 askersel devirmesi oldu.

83) Egemen güçlerin en tepesinin giderek oligarşik bir yapı kazanmasının, bağımlı devlet-tekelci kapitalizmi ilişkilerinin güçlenmesinin önündeki en önemli iki engel, sosyal çelişkilerin şu ya da bu biçimde yansıdığı parlamento ile yükselen işçi ve emekçi halk hareketiydi. Egemen güçlerin bir fraksiyonu olan generaller, bu iki engeli yok etmek amacıyla 12 Eylül 1980'de erke el koydular.

12 Eylül 1980 devirmesi, parlamento dağıttı. 1961 Anayasasını iptal etti. İşçi sınıfına onun politik ve sendikal örgütlerine, ilerici, yurtsever ve barış yanlısı güçlere vargücüyü saldırdı. Bu nedenle 12 Eylül devirmesi, bir önleyici karşı-devrimdir. Devirme bu niteliğiyle, büyük burjuvazinin geniş kesimlerinin desteğini kazanmıştır. Antikomünizmle şaşırtılmış orta katmanlar içinde destek bulmuştur.

84) Askersel diktatörlük altında devletin baskı aygıtları hızla güçlendirildi, yaygınlaştırıldı. Ordunun halka

karşı örgütlenmesi güçlendirildi, derinleştirildi. "Demok-rasiye geçilecek" demagojisiyle tüm demokratik haklar yok edildi. İlerici güçler ağır baskılar altına alındı. Devlet daha da merkezileştirildi. Ordu üst yönetimi, MİT, siya-sal polis ve ABD emperyalizmi ve CIA ile dolaysız bağlar içinde olan güçler, 1982 Anayasası ile devlet içinde dev-let oldular. Tüm kilit sorunlarda parlamentonun yetkileri yok edildi. Cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler verildi. Örgütlenme, basın, gösteri, düşünce, sendikal ve toplu sözleşme, grev hakları son derece sınırlandı. Cumhurbaş-kanına verilen yetkilerle her an tümüyle yok edilmeye açık hale getirildi. Kürt ulusu üzerindeki şoven baskılar anayasa maddesi yapıldı.

Askersel diktatörlük, İMF'nin dayattığı Friedmancı ekonomik politikayı uygulayarak, tekellerin güçlenme-sine, devlet tekel kapitalizmi yöntemlerinin gelişmesine, yabancı sermayenin konumlarını pekiştirmesine olanak sağladı. İşbirlikçi oligarşinin temellerini güçlendirdi.

Askersel diktatörlük ABD emperyalizminin saldırgan politikasının dümen suyuna girdi, ABD emperyalizmine bir dizi yeni politik askersel ödün verdi. Pentagon'un "ulusal güvenlik" doktrinini benimseyerek, "iç düşmana karşı aralıksız savaş" paravanası altında antikomünizmi, antisovyetizmi ve şovenizmi tırmandırdı.

Tüm bu etmenlerin sonucu olarak rejim adım adım gericileşti, sonunda faşist bir karakter kazandı.

85) Tüm bu gelişmeler, tekelleşmenin her alanda gericileşmenin temeli olduğunu bir kez daha kanıtıyor. Ekonomik güçleri görece zayıf olan tekeller, devlet ege-menliğinin tümünü ele geçirmek, bu yolla bağımlı devlet tekelci kapitalizmini geliştirmek için gericiliği her araçla destekliyorlar. Ordu üst yönetiminin ve bürokratik bur-juvazinin en tepesinin, ekonomideki etkinlikleri arttıkça, ekonomide kök saldıkça, halkın sömürülmesindeki pay-ları arttıkça, yerli, yabancı tekellerle daha sıkı bağlandık-ça, devleti halka karşı daha da gerici, baskıcı yollarla kullanıyorlar.

Türkiye, 1968-1969'lu yıllardan bu yana, temelinde yapısal ekonomik bunalımın yattığı politik istikrarsız-lıklarla karşı karşıyadır. Egemen güçlerin politik egemenlik sistemindeki bu süregen bunalım, geçen süre içinde 10'u aşkın hükümet değişikliğinde, askersel müdahalele- de ve sonuçta diktatörlüğün kurulmasında ifade buldu.

12 Eylül askersel devirmesinden sonra da ekonomik bunalımın aşılamamış olması, emperyalizme bağımlılı-ğın daha da artması, işçi ve emekçi halkın sömürüsünün daha da artırılması sonucunda, politik egemenlik siste-mindeki bunalım çözülmedi. İşbirlikçi oligarşinin eko-nomik ve politik alanda attığı adımlar, sosyal çelişkile-ri daha da derinleştiriyor, burjuvazi içindeki bölünmeleri hızlandırıyor, halkın demokrasi istemini, ekonomik ve sosyal hak istemlerini artırıyor. Faşist rejim, Türkiye'de-ki bağımlı ve görece geri kapitalizminin can çekişme sürecini zorbalıkla uzatmaktan başka bir işlev görmüyor.

VI-TKP'nin STATEJİ ve TAKTİĞİ

86) 1970'lerden bu yana Türkiye'de devrimci gelişmeleri önlemek için girişilen ve 12 Eylül 1980'den sonra doruk noktasına ulaşan çabalarına karşın, emperyalizm ve işbirlikçileri Türkiye'deki egemenlik sistemlerini içine girdiği bunalımlardan çıkaramamışlardır. Türkiye emperyalizmin zayıf bir halkasıdır.

87) Türkiye'deki ekonomik, sosyal, politik tüm gelişmelerin temelinde başlıca şu çelişkiler yatıyor:

a) Kapitalizmin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisi: Bu çelişki bugün en başta büyük ve tekelci burjuvaziyle geniş halk yığınları arasındaki çelişki olarak keskinleşiyor.

b) Türkiye halkı ile emperyalizm arasındaki çelişki: Emperyalizm özellikle de ABD emperyalizmi Türkiye'de artık bir dış faktör değildir, o artan ölçüde bir iç faktöre dönüşmüştür. Yeniden üretim süreci dışa bağımlıdır. İşbirlikçi burjuvazi emperyalizme bağımlılık ilişkilerinin iç sosyal taşıyıcısıdır. Emperyalizm birçok yoldan ülkenin ekonomik, politik yaşamına içerden müdahale edebiliyor, kararların alınmasına katılıyor. Emperyalizm ile halk arasındaki ulusal çelişkinin sosyal-sınıfsal içeriği derinleşiyor, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımı içiçe geçiyor.

c) Büyük toprak sahipleri ve kapitalizm öncesinin damgasını taşıyan öteki öğelerle köylülük arasındaki çelişki.

d) Egemen Türk burjuvazisi ile Kürt halkı arasındaki çelişki.

Karşılıklı olarak birbirlerini de etkileyen bu çelişkilerin sonucunda, Türkiye'de bugün bir yanda emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi, öte yanda tüm öteki sosyal sınıf ve katmanlar ve gruplar arasındaki keskinleşen çelişki, tüm gelişmelere damgasını vuran çelişki olarak öne çıkıyor. Toplumsal ilerlemeyi sağlamak için, sömürülenlerle sömürenler arasındaki temel çelişkiyi çözmenin koşullarını yaratabilmek için öncelikle çözülmesi gereken çelişki budur. Bu ancak köklü antiemperyalist, antioligarşik, antitekel, antifeodal, demokratik dönüşümlerin gerçekleşmesi, ulusal sorunun çözümü ile olanaklıdır.

Bu görevler, iki aşamalı bütünsel bir süreç olan devrimin antiemperyalist, demokratik aşamasında yerine getirilecektir. Antiemperyalist, demokratik halk devrimi, TKP'nin yakın amacıdır.

Bu devrimin başlıca gelişme yolu, işçi sınıfının ulusal demokratik cephede en geniş barış ve demokrasi güçlerini birleştirmesi, işbirlikçi oligarşinin askersel faşist diktatörlüğünün, halk yığınlarının bağımsız aktif eylemiyle yıkılması, ulusal demokrasinin kurulması, politik erkin ulusal, demokratik güçlerin hükümetine geçmesi, antiemperyalist demokratik dönüşümlerin başlatılması ve bu süreç boyunca işçi sınıfının hegemonyasının pekişmesi oranında, antiemperyalist, demokratik halk devriminin tamamlanmasıdır.

88) Bugünkü durumda bir yandan ülkemizin, halkımızın önüne yeni yeni tehlikeler dikiliyor. İşbirlikçi oligarşinin parlamenter kılıflı faşist diktatörlüğün elinde ülkemizin Amerikan çıkarları doğrultusunda savaşlara sürüklenmesi, ulusal ekonominin emperyalizmin tümünden kurban verilmesi, halkın yaşam koşullarının çok daha kötüleşmesi, baskıların daha da artması söz konusudur.

Öte yandan ülkemizin ve halkımızın yazgısında köklü bir değişiklik sağlamak için ilerici güçlerin önünde

tarihsel olanaklar açılıyor.

89) Barışçı, bağımsız, demokratik ve sosyalist bir Türkiye'nin yolunu açmak için, Amerikan emperyalizminin baskı ve dayatmalarına son vermek, faşist rejimi yıkmak ve ulusal demokrasiyi kurmak zorunludur. TKP'nin ivedi amacı budur.

İç ve dış koşullar ulusal demokrasinin kurulması için elverişlidir.

Dünyada emperyalizmin güçleriyle, başta sosyalist sistem, tüm antiemperyalist güçler arasında bugün yaklaşıklık bir güç dengesi oluşmuştur. Dünya çapında yükselen barış hareketi ABD emperyalizminin yalıtılmasına katkıda bulunuyor.

Ortadoğu'da emperyalizm ve gerici rejimler tüm çabalarına karşın güçler ilişkisini kendi yararlarına kalıcı biçimde kökten değiştirmeyi başaramıyorlar. Türkiye reel sosyalizmin dolaysız etkisinin durdurulamadığı bir bölgede bulunuyor.

Ülkede karşılıklı güçlerin yer alımı, barış ve ulusal demokrasi güçlerinden yana ağır basıyor. Amerikancı, en gerici, faşist güçler giderek yalıtılıyorlar. Geniş halk yığınları demokrasi, ekonomik ve sosyal haklar istiyorlar. Savaş serüvenlerine sürüklenmek istemiyorlar. Halkın bu istemlerini savunan geniş politik güçler var. ABD emperyalizminin ve faşist diktatörlüğün politikası, burjuvazinin geniş kesimlerinin çıkarlarıyla da çelişiyor.

90) Ulusal, demokratik güçlerin birliği ve yığınsal halk hareketinin, ulusal çapta bir direnişin yükselmesi ile faşist cunta rejimine ivedilikle son vermek olanaklıdır. Bu rejimin gücü karşıtlarının dağılmışlığından kaynaklanıyor. TKP faşist diktatörlüğü yıkmak için tüm cunta karşıtı güçlerin işbirliğini savunuyor, tüm güçleri bugünden ulusal direnişi hazırlamaya çağırıyor. İşçi sınıfının ve köylülüğün savaşımının yükselmesi, sol güçlerin birliğinin sağlanması, ilerici güçlerin eylem birliğinin güçlenmesi, Türk ve Kürt emekçilerinin ortak savaşımı,

faşist diktatörlüğe son verecek bir güçler ilişkisinin oluşmasında belirleyici olacaktır. Ulusal demokrasinin kurulması, cuntayı destekleyen bir avuç işbirlikçi oligarşinin dışında kalan, işçi sınıfından ulusal-reformist burjuvaziye kadar tüm sınıf ve katmanların gereksinimidir. Ulusal demokrasi ancak, cunta rejimine son verecek, ulusal demokratik cephede birleşmiş güçlerin ortak hükümetinin kurulmasıyla yaşama geçebilir.

91) Ulusal demokrasi programı özetle şunları içermelidir:

- Türkiye dünya barışının korunmasına aktif katkıda bulunmalı, sosyalist ülkelerle, tüm komşularıyla barış içinde yanyana yaşamalı, buna zarar veren ABD ve NATO anlaşmalarının getirdiği üsler vb. tüm yükümlülüklerden kurtulmalıdır. ABD ve NATO'nun ülkemiz topraklarını ve silahlı kuvvetlerini üçüncü ülkelere karşı tehdit ya da saldırı amaçlarıyla kullanılmasına olanak verilmemelidir. Türkiye komşularıyla olan tüm anlaşmazlıklarını yalnızca barışçı yollardan çözüme ilkesini uygulamalıdır. Tüm ülkelerle karşılıklı yarar ve eşitlik temelinde çok yönlü ilişkiler geliştirilmelidir.

- Genel politik af çıkarılmalı, koğuşturmalar durdurulmalı, politik göçmenlerin yurttaşlık hakları geri verilmeli, özgürce ülkeye dönmelerine izin verilmelidir. 1982 Anayasası iptal edilmeli, 1961 Anayasasının demokratik ilkeleri temelinde ulusal demokratik bir anayasa yapılmalıdır. Bu anayasa ile tüm erk egemenliği ulus adına kullanılacak parlamentoya verilmeli, politik özgürlükler ve sendikal özgürlükler, düşünce ve vicdan özgürlüğü eksiksiz sağlanmalı, faşizm yasaklanmalı, Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıların kaldırılması güvence altına alınmalıdır. Devlet aygıtı ve özellikle ordu faşistlerden, cunta kalıntılarından ve emperyalizmin ajanlarından arındırılmalı, tüm devlet aygıtı demokratik temeller üzerinde yeniden örgütlenmeli, ordu ulusal bağımsızlığı ve demokratik kazanımları

korumakla görevlendirilmelidir.

- Ekonomik bağımlılığa son vermeyi amaçlayacak, demokratik bir toprak ve tarım reformunu gerçekleştirecek, yerli ve yabancı tekellerin, büyük burjuvazinin, ayrıcalıklarına son verecek, eylemlerini sınırlayacak, aracı-vurguncu burjuvazinin eylemlerine son verecek, devlet ekonomik sektörünün öncülüğünde, endüstrileşmeye yönelecek, işsizliğe karşı önlemler alacak halkın ekonomik, sosyal, kültürel yaşam düzeyini yükseltmeyi, ulusal gelirin emekçiler yararına daha adaletli dağılımını amaçlayacak bir ekonomik ve sosyal politika uygulanmalıdır. NATO'nun dayattığı aşırı askersel harcamalar azaltılmalıdır.

92) Ulusal demokrasi programının yaşama geçmesiyle antiemperyalist demokratik halk devrimi başlamış, ilk basamağı aşılmış olacaktır. İşçi sınıfı, köylülük ve orta katmanlarla bağlaşıklık içinde antiemperyalist demokratik halk devrimini tamamlamaya yönelecektir. İşçi sınıfı bu ulusal demokrasinin kurulmasında işbirliği yaptığı öteki güçleri de köklü dönüşümlere kazanmak için çalışacaktır.

Antiemperyalist, demokratik halk devriminin tamamlanması için: Ulusal bağımsızlığın sağlanması, NATO'dan çıkılması ve AET ile eşitsiz anlaşmalara son verilmesi büyük ve tekelci burjuvazinin, yabancı şirketlerin önemli işletmelerinin, bankaların dış ve toptan iç ticaretin devletleştirilmesi, demokratik toprak ve tarım reformunun sonuçlandırılması, planlı ekonominin uygulanması, politik yaşamın ve genel olarak kamu yaşamının tam demokratikleştirilmesi, emekçilerin toplumsal yaşamın her alanında yönetime aktif katılımının sağlanması, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkının gerçekleşmesi, kültür devriminin başlatılması, sosyalist ülkelerle ve ilerici rejimli öteki ülkelerle dostluk ve işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi zorunludur.

93) Sosyalizmi kurmak ve oradan da bayrağında

"herkesten yeteneğine, herkese ihtiyacına göre" ilkesi yazılı kömünizme geçmek, TKP'nin uzak amacıdır.

İki aşamalı bütünsel devrim sürecinde demokratik devrim bir dizi ara basamaktan geçerek, yolu sosyalizme açacaktır. Ulusal demokrasiyle başlayan devrimci sürecin derinleşmesiyle, antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanan görevlerinin giderek sosyalist görevlerle iç içe girmesiyle devrimin sosyalist aşaması başlayacaktır.

Sosyalist devrimin öncü, itici gücü, emekçi köylülükle ve kent emekçileriyle bağlaşıklık kuran işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, sosyalizme geçiş öncesinde işbirliği yaptığı güçleri de sosyalizm amacına kazanmak onlarla işbirliğini sürdürmek için çalışacaktır.

Üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti ve işçi sınıfının güçlü iktidarı olan proletarya diktatörlüğü temelleri üzerine oturacak olan yeni toplumsal düzen, gerçek demokrasidir. Proletarya diktatörlüğü, işçi sınıfına ve emekçilere hiçbir kapitalist ülkede erişilmeyecek genişlikte bir demokrasi sağlayacaktır. Geniş halk yığınlarının toplum yönetimine fiilen katılması için, halklar arasında dostluk ve eşitlik için gerekli koşulların yaratılmasını, ekonominin etkinlikle katılmasına temel olacak gelişmesini, emekçi halkın toplumsal ve politik haklarının güvence altına alınmasını yalnız sosyalizm sağlayabilir.

Sosyalist mülkiyet, üretimin planlı örgütlenmesine ve kafa-kol emekçilerinin ekonominin yönlendiriciliği ve yönetimine etkinlikle katılmasına temel olacaktır. Böylece sosyalizmde bilim çeşitli toplumsal ve ekonomik alanlara girecek, bilimsel-teknik devrimin yarattığı tüm potansiyeller ekonomik gelişmenin hızlanması, toplumun tüm üyelerinin gereksinimlerinin karşılanması için tam ve kapsamlı kullanılacaktır. Kültür devrimi sonuçlanacak, tüm kültür değerleri en geniş yığınlarla ulaşacaktır. İnsancıl ve ahlaki değerler egemen olacaktır.

Böylece insanın insan tarafından sömürülmesinin

ve ulusal eşitsizliklerin tüm biçimlerini sonsuza kadar yoketmek olanaklı olacaktır.

Sosyalizmin kurulup geliştirilmesi, işçi sınıfının esinlendirip yönlendireceği en geniş yığınların destek, katılım ve girişimlerine dayanacaktır. Komünist Partisi tüm olarak sosyalist toplumun öncüsüdür. Emekçi halkın, yoğun örgütlerinin artan politik etkinliği, kişi haklarının çoğaltılması ve sosyalist demokrasinin çok yönlü geliştirilmesi, halkın eylem ve irade birliğini ilerletecektir.

Sosyalizmde sömürücü sınıfların ortadan kalkması emekçi sınıfların artan kaynaşması, sosyalist kuruluşun gelişmesi koşullarında proletarya diktatörlüğü tüm halkın devletine dönüşecek ve demokrasi daha da gelişip bir üst düzeye çıkacaktır.

94) TKP yığın eylemlerini temel savaşım biçimi olarak alır. TKP her zaman, verili koşullarda işçi ve emekçilerin olanaklı olan en geniş kesimlerini eyleme çekici, onların savaşım deneylerini genişletecek ve derinleştirecek, bilinç ve örgütlülük düzeylerini yükseltecek ve işçi sınıfının en ilerici kesimlerini daha ileri ve yüksek istem ve savaşım konumlarına yöneltecek eylem biçimlerini uygular.

Komünistler yığınların olduğu her yerde çalışırlar. Yönetimlerinin niteliğine bakmaksızın, sendikalarda, kooperatiflerde, gençlik, kadın ve meslek örgütlerinde, her tür yığın örgütünde çalışır ve bu örgütlerde halkın çıkarların savunurlar. Ordunun yurtsever kesimlerini halkın yanına çekmek için her çabayı göstermek komünistlerin görevidir.

Komünistler her zaman yığınların savaşımalarının en ön sırasında yer alır. Onlar, halkın davası için hiçbir özveriden geri kalmaz, işçi sınıfının, tüm halkın çıkarlarını savunmada, onun savaşım yolunu aydınlatmada en büyük kararlılığı ve girişimciliği gösterirler. Komünistlerin, çalışan insanların çıkarlarından ayrı, özel çı-

karları yoktur. Onlar tüm varlıklarını, işçi sınıfının ideolojik eğitimine onun olgunlaşmasına, örgütlülük düzeyinin yükselmesine ve devrimci süreçte öncü rolünü yerine getirmesine adanmışlar. Onların yığınlar arasındaki çalışmalarının başlıca amacı, halkın politik deneyim kazanması ve devrimci dönüşümlerin zorunluluğunun bilincine varmasına yardım etmektir.

95) İşçi sınıfı ve bağlaşıklarının, önlere çıkan tarihsel olanakları ne ölçüde değerlendireceği, güçler ilişkisini ne ölçüde kendi yararlarına değiştirebilecekleri, topluma ne ölçüde ileri bir yön verebilecekleri, TKP'nin yığınlar içindeki etkinliğine, ideolojik-politik olgunluğuna, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin gerçekleşme düzeyine ve yığın savaşımalarının ne ölçüde köklü hedeflere yöneleceğine bağlı kalıyor.

Ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği, sol güçlerin politik bloku için çalışmak, işçi sınıfının eylem birliği için çalışmak ve partiyi güçlendirmek, onun ideolojik-politik olgunluğunu ve yığınlar içindeki etkisini yükseltmek için çalışmak, her üçü de, diyalektik olarak birbirleriyle bağlıdır, subjektif faktörün etkinliğinin yükseltilmesinin birbirinden ayrılmayan farklı yanlarıdır. Bugünkü somut durumda, tüm bu çalışmalarda belirleyici olan, partiyi güçlendirmektir.

96) Devrimci bir durum olmadan, işçi sınıfının bağlaşıklarıyla birlikte erki ele alması olanaklı değildir. Devrimci durum istemekle yaratılamaz. Ancak, işçi sınıfının, başdüşmanı yalıtlayıcı, onun egemenlik aparatını zayıflatıcı, bilinçli eylem ve cephe birliği politikasıyla bağlaşıklarıyla birlikte yükselteceği savaşım, devrimci bir durumun oluşmasını hızlandırabilir.

97) Devrim, yığınların devrimci zor kullanımı olmadan başanya ulaşamaz. Halkın düşmanları, halka gönüllü olarak erki teslim etmezler. Devrimci zor kullanımlarının ne biçim alacağı, devrimin silahların kullanılmasıy-

la mı, yoksa kan dökülmeden mi utkuya ulaşacağı tamamen egemen güçlerin tutumuna bağlıdır. Eğer onlar, halka karşı zor kullanarak direnirlerse, iç savaşa, silahlı ayaklanmalara yol açmış olurlar. Eğer halkın birleşik gücü karşısında zorbalığa başvurmaya cesaret edemezlerse, devrim barışçı yoldan başarıya ulaşabilir.

TKP, kapitalizmin tarihsel aşılması ve uluslararası güçler oranının dünya devrimci sürecinden yana olduğu saptamasından çıkardığı tarihsel iyimserliği, ülkemizdeki objektif gerçekliğin soğukkanlı analiziyle birleştirmektedir. Emperyalizmin boyunduruğunu kırmak, işbirlikçi oligarşinin egemenliğine son vermek, halkın refahı için, adaletli, kalkınmış, kültürel bakımdan gelişmiş bir toplum, barış yanlısı bir devlet kurmak savaşımı, işçi sınıfının, halkın eşi görülmedik fedakarlığını ve kahramanlığını gerektiren uzun ve çetin bir savaşımdır.

TKP, devrimin nasıl bir yol izleyeceği sorununda, ülkemizdeki burjuva parlamenter geleneklerin görece zayıflığını, devlet aygıtının geleneksel militarist, baskıcı niteliğini ve gücünü, periyodik bir dizi askersel devrimin gerçekleşmiş olmasını, Cumhuriyet tarihinin büyük bir bölümünün sıkıyönetim altında geçmesini ve işçi sınıfının yasal politik ve sendikal örgütlerinin her zaman barbarca saldırılarla karşı karşıya kalmasını dikkate alıyor. Bu somut durum tarihsel ve nesnel nedenlere bağlı ve geri kapitalizmin yapısal bunalımının ve istikrarsızlığının aşılmasına, sosyal ilişkilerin yumuşatılmasına, Türkiye'nin coğrafi konumunun emperyalizm için stratejik önem taşıyor olmasına vb. dersi sıkıya bağlıdır.

12 Eylül devirmesinden sonra, Türkiye'de devrimin başşıl yoldan utkuya ulaşması olasılığı büsbütün yok olmuştur.

TKP, her zaman devrimin barışçıl yoldan gelişmesini tercih edecek, çıkan barışçıl her olanağı kullanacaktır, ama işçi sınıfını, emekçi halkı Türkiye'de devrimin barışçı olmayan bir yoldan utkuya ulaşacağı konusunda

kendi deneyleri temelinde sürekli aydınlatacak, işçi sınıfının her türlü savaşım biçimine hazırlıklı olması için çalışacaktır.

98) Faşizmin yıkılmasından sonra kurulacak rejim, onu yıkacak güçlerin bileşimine ve uluslararası koşullara bağlı olarak şu ya da bu ölçüde sınırlı bir burjuva demokrasisi de olabilir. Bu durumda işçi sınıfının önünde duran görev, bu yeni koşullarda yeni bir eylem programıyla antiemperyalist, demokratik halk devrimine yaklaşmak için savaşmak olacaktır.

Eylem ve Cephe birliği politikası

99) Partimizin strateji ve taktiğini yaşama geçirmek, işçi sınıfına tarihsel misyonunu yerine getirmesinde öncülük edebilmek, ancak eylem ve cephe birliği politikasını başarıya ulaştırmakla olanaklıdır. Son yılların tarihi hiçbir ilerici gücün tek başına kendi amaçlarına ulaşamayacağını çok açık kanıtladı.

TKP, ulusal demokratik güçlerin, sol güçlerin eylem birliğinin ve ulusal demokratik bir cephenin, tek cephenin kurulmasının zorunlu olduğu görüşünü politikasına temel yapan ve bunu sürekli propaganda eden ilk politik güçtür. Bugün sol güçler içinde bu görüşün genel geçer benimsenmesi, en başta TKP'nin sürekli çabalarıyla bağlıdır.

TKP propagandasıyla, değişik politik güçlere yaklaşımla, yığın örgütleri içindeki çalışmasıyla, eylem birliği yolunda attığı somut adımlarla, bu politikanın yaşama geçmesine çalıştı. İşçi sınıfının yığınsal eylemlerine öteki halk kesimlerinin de çekilmesinde uzun süreli grevlere bu kesimlerin gösterdiği dayanışmanın örgütlenmesinde, sendika, gençlik, barış, demokratik kooperatif, kadın, meslek adamları hareketlerinde ve bunlar arasında eylem birliklerinin sağlanmasında, CHP'nin önemli kesimlerinin işçi sınıfının savaşımлары-

la dayanışma içine girmesinde, 1979 ara seçimlerinde kimi sol güçler arasında eylem birliği sağlanmasında, TKP önemli bir rol oynadı ve önemli deneyler kazandı. Ne ki, bu eylem birliklerinde kalıcı sonuçlara ulaşmak başırlamadı.

TKP MK 1981 Plenumu, partinin eylem ve cephe birliği politikasındaki sektörler temelindeki kimi yanlışları düzeltti, partiyi bu alanda güçlü bir silahla donattı. TKP geçen dönem içinde, gerek ülkedeki ağır illegal koşullarda, gerekse B.Avrupa'daki karmaşık koşullarda Türk ve Kürt sol güçlerle eylem birliği yolunda bir dizi somut adım attı. TİP ile ilişkilerinde sürekli ve yapıcı bir işbirliği olanakları arttı. TKP öteki sol güçlerle birlikte bir dizi yığinsal eylemin gerçekleştirilmesine aktif katıldı. Anayasaya hayır kampanyasında ve Türkiye ile dayanışma hareketinin örgütlenmesinde eylem birliği yönünde somut adımlar attı. TKP bu adımları genişleterek sürdürmeye çalışıyor.

100) TKP ulusal demokratik güçlerin tek cephesinin kurulmasını amaçlıyor. Tek cephe bugün barış yanlısı ve antifaşist Türk ve Kürt tüm güçlerin cephesi olmalıdır. TKP, Ulusal Demokrasi programının bugün tek cephe için ortak bir platform oluşturmada bir çıkış noktası olabileceği görüşündedir. Elbette cephenin platformu ona katılan tüm güçlerin ortak eseri olacaktır. TKP hiç bir zaman kendi görüşlerini cepheye dayatma yolunu izlemeyecektir. TKP, tek cephenin antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanması ve sosyalizmin kurulmasına kadar zorunlu olduğu görüşündedir. TKP tüm bu süreç içinde, cephenin sınıfsal tabanının değişeceği ve farklı biçimler altında da olsa, tek cepheyi güçlendirerek korumanın olanaklı olduğu görüşündedir. Cephenin platformu her farklı aşamada ona gönüllü katılan eşit haklı güçlerin ortak eseri olmalıdır. Tek cephe ancak politik platformun yanısıra ortak politik yönetime de sahip olursa yaşayabilir.

Bugün sol politik güçlerin, sosyalizmi savunan güçle-

rin, barış yanlısı, antifaşist bir politik blokunun kurulması, ulusal demokratik güçlerin tek cephesinin kurulmasını hızlandıracaktır.

TKP, antisovyetik ve antikomünist görüşleri ortak amaçların önüne çıkarmayan her güçle eylem birliği yapabilir.

101) TKP, eylem ve cephe birliği politikasını yaşama geçirmek için:

Politikasında ilkesellikle esnekliği bağdaştırmayı yetkinleştirerek, işçi sınıfının politik-ideolojik ve örgütsel bağımsızlığından ödün vermeden, politik koşulları en doğru, en tam ortaya koymaya çalışarak, gerektiğinde, işçi sınıfının savaşımını ve bilinç düzeyini yükseltmeye yardımcı olacaksa, politik ödümler vererek;

politikasında ve ajitasyon propagandasında köylülüğün, orta katmanların, aydınları, gençliğin, kadınların ve Kürt halkının çıkarlarını daha iyi savunarak, bu kesimler ve silahlı kuvvetler içinde parti çalışmasını güçlendirerek, öteki halk kesimlerinin içinde işçi sınıfının saygınlığını artırarak, onları işçi sınıfı ile bağlaşıklıkla zorunluğuna ikna ederek;

yığınları yüreklendirecek onlarda coşku uyandıracak, onların duygu ve düşüncelerini yansıtan politik belgiler formüle ederek, onların savaşımının en ön sırasında yer alarak, en büyük özveriye göstererek, en kritik yerde en büyük katkıyı yaparak, ardıcıl, dayanıklı, kahraman komünistlerin örneğini yaygınlaştırarak;

politik güçlere ayrımlı, eşit haklı yavaşarak, bağlaşıklık içine girmek istediği güçlerin politik ve kültürel geleneklerini, özne tutumlarını dikkate alarak, ortak yarıları ve çıkarları öne çıkararak, ayrımlara birlik yanlısı bir konumdan, yapıcı yaklaşımını yetkinleştirerek; sabırla, adım adım hiç bir ulusal demokratik gücü dışlamadan biriyle birliği ötekinin karşısına koymadan, eylembirliklerini geliştirerek;

anti-TKP önyargılara ve antisovyetizme karşı ideolojik savaşımı, emekçilerin enternasyonalist ruhta

eğitimini güçlendirerek;

öteki ilerici güçlerle birlikte faşist diktatörlük koşullarına uygun somut örgütsel biçimler bulmaya çaba harcayarak çalışacaktır.

Eylem ve cephe birliği politikasının, sınıfsal ve politik bağlaşıkların başarısı, işçi hareketinin etkisi ve olgunluk düzeyiyle bağlıdır. TKP ideolojik savaşım ile bağlaşıklık politikasını birbirinin karşısına koymaz.

TKP ve öteki politik akımlar

102) Faşizm, halkımızın baş politik düşmanıdır. TKP'nin ivedi görevi işbirlikçi oligarşinin terörist diktatörlüğü olan faşist erkin yıkılması, yerine ulusal demokratik bir hükümetin kurulması, faşist örgüt ve akımların tasfiye edilmesidir. TKP diktatörlüğe karşı çıkan tüm güçlerle işbirliğinden yanadır.

103) Geçmişte AP olarak örgütlenen, büyük ve tekeleci burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin ve emperyalizmin çıkarlarını savunan faşizmin erke gelmesinde büyük sorumluluğu olan, tutucu, sağcı politik akım, bugün emperyalizm yanlısı bir reformist anlayışla cunta karşıtı bir tutum alıyor. Oy tabanının faşizme karşı tepkisinin artması, geçmişte desteğini kazandığı, hatta çıkarlarını savunduğu kesimlerin önemli bölümünün şimdi faşizmle çelişki içinde olması, bu akımı cuntaya karşı çıkaran bir etmen oluyor. Bunun nesnel olarak burjuvazinin politik egemenlik sistemindeki bunalımı daha da derinleştirdiğinin bilincinde olan AP yöneticileri, cuntayla uzlaşma yolunu seçiyor ve diktatörlüğe karşı halk muhalefetini kendi politik çıkarlarına araç etmeye çalışıyorlar. TKP bu akımın tabanındaki emekçi kesimlere bu çevrelerin emperyalizm ve diktatörlükle uzlaşma yanlısı tutumlarını sergiler. Bu çevrelerin cunta karşıtı tutumları, bunları izleyen kesimlerin, özellikle emekçi tabanının ortak savaşıma kazanılması için olanaklar sağlıyor.

104) Geçmişte ulusal reformist burjuvazinin öncülüğünde CHP içinde örgütlenen ya da CHP'ni dışardan destekleyen çeşitli politik akımlar, burjuva reformizmi, sosyal demokrasi, devrimci demokrat Kemalistler varlıklarını dağınık biçimde sürdürüyorlar. TKP bu akımlarla cunta karşıtı harekette işbirliğinden yanadır. Bu kesimler geçmişteki birlik karşıtı tutumlarının olumsuz sonuçlarından dersler çıkarmalı ve ancak işçi sınıfıyla birleşebilirlerse barış ve demokrasi için başarılı bir savaşım yürütebileceklerini görmelidirler. TKP geçmişte CHP içinde örgütlenen politik güçlerin önemli bir bölümünü ulusal demokrasi için savaşıma kazanmaya çalışacaktır.

105) Geçmişte MSP içinde örgütlenen ve son yıllarda Amerikan emperyalizmine, işbirlikçi tekellerin vurgunlarına ve cuntaya karşı artan ölçüde eleştirel tutum alan dinsel akım içinde fanatik görüşler ve antisovyetik, anti-komünist önyargılar etkisini koruyor. TKP buna karşın bu akımı diktatörlük karşıtı harekete kazanmak için çalışacaktır.

106) Sol radikal akımlar içinde, ayrışmalar derinleşiyor, Maoculuğun ve anarko terörizmin antisovyetizmin bu akımlar üzerindeki etkisi görece azalıyor, Marksizm-Leninizmin etkisi artıyor. Sol güçlerin eylem birliği yolundaki görüşler güçleniyor. Ne ki antisovyetimin, anti-komünizmin, reformizmin küçük burjuva milliyetçiliğinin etkileri, Dev-Yol gibi örgütlerle TKP arasında kalıcı bir eylem birliği kurulmasını güçleştiriyor. TKP buna karşın Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi oligarşinin diktatörlüğüne karşı, bu akımlarla eylem ve cephe birliğinden yanadır.

107) TKP, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelinde, TİP'le politik birliği amaçlayan her alanda bir eylem ve işbirliğinden yanadır. TİP ile kurulan olumlu ilişkileri derinleştirmek için ilkesel çabalarını sürdürecektir.

108) TKP Marksizm-Leninizmden artan ölçüde etkilenen Kürt devrimci demokrat akımlarıyla diktatörlüğe karşı ve tüm devrimci süreç boyunca eylem ve cephe birliğinden yanadır.

109) TKP sol radikal akımlar içinde çıkan Türk ve Kürt anarko-terörist grup ve örgütlerin geçmişten ders çıkarmaları gerektiği görüşündedir. Terörist politika da ayak direyen örgütlere karşı, bunlar ne kadar "sol" tutumlar alsalar da, ideolojik politik savaşımın sürdürülmesi, bunların sol içinde yalıtılmasının sağlanması zorunludur.

110) TKP en geniş ulusal demokratik güçlerin Amerikan emperyalizmine ve faşist diktatörlüğe karşı birliği yolunda, Türk-Kürt tüm sol güçlerin birliğinin sağlanmasını ivedi politik bir hedef görüyor. Türk ve Kürt sol güçlerin birliği ulusal demokratik cephenin çekirdeği olacaktır. Batı Avrupa'da sol güçler arasında gelişen eylem birlikleri, cezaevlerindeki ortak direnişler, ülkede tabanda gelişen eylem birlikleri bu hedefin gerçekleştirilmesi için büyük olanaklar yaratıyor. TKP bu uğurda her çabayı gösterecektir. TKP parti örgütleri sol güçlerin tabandaki birliği için çalışmakla yükümlüdürler.

VII-TKP ve YİĞİNSAL HALK HAREKETİ

İşçi hareketi, sendikal hareket

111) Türkiye işçi sınıfı tarihinin en ağır koşulları altında savaşımını sürdürüyor. Gerçek işçi ücretleri sürekli geriliyor. İşsizlik hızla büyüyor. Sömürü, özellikle genç ve kadın işçilerin sömürülmesi artıyor. 12 Eylül 1980'den sonra, işçi sınıfının bir dizi kazanılmış ekonomik ve sosyal hakkı zorla geri alındı, sendikal hakları yokedildi, işyerlerindeki baskılar olağanüstü arttı. Binlerce öncü ilerici işçi tutuklandı, işten atıldı. DİSK kapatıldı, bini aşkın sendikacı idam ve ağır hapis cezaları istemiyle suçsuz, kanıtsız "yargılanıyor".

Faşist diktatörlük yeni sendikalar, grev ve toplu sözleşme, iş yasalarıyla, işçi sınıfının sömürülmesini artırmaya, işçilerin özgürce sendikalaşmasını önlemeye, onları sendikal savaşımından uzak tutmaya, sendikaları, sıkı devlet denetiminde göstermelik örgütler durumuna sokmaya, işçilerin özgür toplu sözleşme yapmasını önlemeye, grev vb. savaşım araçlarını kullanılmaz duruma sokmaya, işçi sınıfının sendikal birliğini ve sendikaların politik savaşıma katılmasını önlemeye çalışıyor. Cuntanın desteği ile Türk-İş yönetiminde bulunan bir avuç sendika ağası cuntayla işbirliği içinde Türk-İş üyelerini sendikal savaşımından alıkoymaya çalışıyorlar. CIA ile bağlı AAFİ örgütü Türk-İş içinde etkinliğini artırıyor. Reformist akımlar işçi hareketini derinden bölüyor.

112) Türkiye işçi sınıfı 1970'li yıllarda büyük savaş

deneyleri kazandı. Bu yıllar ülke tarihindeki işçi direnişlerinin, grevlerinin yığmsal işçi eylemlerinin en yoğun olduğu dönem oldu. DİSK'in etkinliği, sınıf sendikacılığının güçlenmesiyle arttı. İşçi sınıfı antitekel içerikli uzun grevler, politik içerikli yığmsal çıkışlar gerçekleştirdi, demokrasi savaşımında artan bir rol oynadı. Büyük işçi önderi Kemal Türkler'in faşistlerce öldürülmesi üzerine ülke tarihinin en yığmsal eylemi gerçekleşti. Sendikal eylem birliği yolunda ilk adımlar atıldı. Türk-İş içinde sendika ağalarına sınıf uzlaşmacılığına karşı tepkiler güçlendi.

TKP, 12 Eylül öncesinde sendikal hareketin güçlenmesinde, sınıf sendikacılığının etkinliğinin artmasında, sendikal demokrasi ve sendikal birlik görüşünün yaygınlaşmasında ve yığmsal işçi eylemlerinin örgütlenmesinde büyük ve onurlu bir rol oynadı. İşyerlerindeki çalışmayı ve sendikal demokrasinin yaygınlaşması çabalarını esas alan, sendikaların her düzeyinde çalışmaya önem veren komünistler işçi eylemlerinin en ön sıralarında yer aldılar. Parti bu savaşımın içinde yüzlerce komünist, savaşkan sendikacı yetiştirdi.

TKP bu dönemdeki çalışmalarında, sendikaların tabanındaki ve yönetim düzeylerindeki çalışmaların ağırlığının düzenlenmesinde yanlışlar yaptı. İşyerlerindeki çalışmalar görece zayıf kaldı. Sendikal birlik, eylem birliği çalışmalarında kimi zaman sektör yanlışlara düştü. Yönetim organlarında değişik politik akımlardan sendikacılarla birlikte çalışmalarda kimi başarısız örnekler vardır. DİSK dışındaki sendikalarda, en başta Türk-İş'de çalışmaya yeterince önem verilmemiştir.

12 Eylül'den bu yana işyerlerinde özellikle DİSK'e bağlı işyerlerinde işçiler küçük de olsa birçok eylem gerçekleştirdi. MESS'e karşı grevlerini askersel devirmeye karşın iki gün daha sürdüren Maden-İş üyeleri, sonraki dönemde de işçi sınıfının savaşım bayrağını yere düşürmediler. İşçi sınıfı faşist generallere teslim olmadı. Tutuklu sendika önderleri, sınıflarının haklı davasını boyun

eğmeden mahkemelerde de savundular. Yurtdışındaki sendika önderleri dayanışmayı örgütledi. İşçiler tutuklu sınıf kardeşleriyle ve yakınlarıyla dayanışma içinde oldular, DİSK üyesi birçok işçi kendi aralarındaki örgütlü birliği korudu. İşyerlerinde illegal ve yarılegal sendikal amaçlı yapılar oluşturdular, açık sendikalarda, yasal olanaklardan yararlanmak için Türk-İş sendikalarına, bağımsız sendikalara başvurdular. Türk-İş içinde cunta işbirlikçisi yönetime karşı tepkiler arttı. TKP tüm bu savaşımın vargücüne destekledi. İşçi sınıfı bugün sendikal savaşımını yeniden yükseltmek için güç topluyor.

113) Komünistler açık olan ayırmsız tüm sendikalarda çalışmalıdır. Komünistler DİSK üyesi işçilerin örgütlü birliklerini korumalarına yardımcı oluyor, Türk-İş içinde ise Türk-İş'in cuntanın denetiminden, devlete bağılılığından kurtulması için, demokratik bir işlerlik kazanması için çalışıyor, en geniş işçi yığınlarının gönüllü olarak her işkolunda, aynı sendikada ve ülke çapında tek bir federasyonda toplanması, sendikalarda sendikal demokrasinin yerleşmesi için savaşım veriyorlar. İşçi sınıfı ancak birliğini güçlendirerek haklarını savunabilir. Komünistler, işçilerin ekonomik, sosyal, sendikal en küçük bile olsa her istem için verdikleri legal, illegal tüm savaşımını destekliyor, bu savaşımın önünde yer alıyorlar. Farklı politik görüşe sahip işçilerin ve sendikacıların eylem birliği için, en başta da işyerlerinde eylem birliği için çalışıyorlar. İşsizlerin, özellikle de işsiz kalmış sanayi işçilerinin örgütlenmesi, sendikalarla bağlarının kurulması için çalışma görevi önem kazanıyor.

Verili koşullarda, Türk-İş ve bağlı sendikalarda sendikal çalışma en uygun biçimi oluşturuyor. Bu sendikalar, işçilerin birliğinin aracı olabilirler. Türk-İş ve bağlı sendikalar esas olmakla birlikte, somut koşullara göre, bağımsız sendikalar da bu doğrultuda işlev görebilirler. Sendikal alandaki güncel görev, tüm olanakların kullanılmasıyla, işçilerin Türk-İş'de sendikal birliğin sağlanması, Türk-İş içinde sendikal demokrasi için savaşımın yükseltilmesidir.

TKP, yurtdışına çıkmak zorunda kalmış olan sendika liderlerinin yeralacağı bir birliğin, sendikal birliğin sağlanmasına yararlı olabileceği kanısındadır.

Komünistler sendikalarda, faşist ideolojiye, sınıf gerçeğini reddeden görüşlere, sınıf uzlaşmacılığına, "politika dışı", "partiler üstü" sendikacılık anlayışına, sendikaların burjuva partileriyle bağlanması gerektiği görüşlerine, sendikaların öteki yığın örgütleriyle eylem birliğine karşı çıkan görüşlere, legal savaşımın yararsız ya da ikincil önemde olduğu görüşlerine, sendikal demokrasinin çiğnenmesine karşı savaşım veriyorlar. AAFİ örgütünün sendikal harekete sızmasını önlemek için savaşıyorlar. DİSK'in şanlı savaşım geleneklerini sendikal harekete maletmek için her çabayı harcıyorlar.

Komünistler sendikalardaki çalışmalarını daha da yetkinleştirmeli, tüm barış yanlısı, antifaşist sendikacıların birliği için çaba harcamalıdır. İşçi sınıfının sendikal birliği için savaşım yığınsal halk hareketini yükseltmek için savaşımdır.

Köylü hareketi

114) Kırsal alanda tarım işçileri, sigortasız, sendikasız, yasal güvenceden yoksun vahşice sömürülüyor. Yoksul, az topraklı ve topraksız köylülerin durumu her geçen gün daha da kötüleşiyor. Küçük üreticilerin gelirleri son yıllarda uygulanan ekonomik politikalarla sürekli azaltılıyor, kırsal alandaki emekçiler artan ölçüde yerli ve yabancı tekellerin sömürü ve vurgunlarına hedef oluyorlar. Cunta tarım işçilerinin ilerici sendikalarını kapattı, küçük üreticilerin kooperatiflerini tam denetimi altına aldı, KÖY-KOOP'u işlemez duruma soktu.

115) 12 Eylül öncesinde, kırsal alandaki yığınsal halk hareketi kentlerdeki düzeye ulaşamadı ise de, kırlar çok sayıda tarım işçisi eylemine, toprak işgaline, küçük üreticilerin çeşitli direniş eylemlerine tanık oldu. Tarım işçilerinin sendikal ve öteki yasal hak istemleri güçlen-

di. Küçük üreticilerin sıralarında demokratik kooperatif hareketi önemli bir güce ulaştı, vurgunculuğa karşı antitekel içerikli kimi çıkışlar gerçekleştirdi, işçi sınıfı ile köylülüğün eylem birliği yolunda ilk adımlar atıldı. Kırsal alandaki örgütlenmesi çok zayıf kalmasına karşın, TKP, özellikle demokratik kooperatif hareketinin güçlenmesinde ve burada büyük toprak sahiplerinin, tarım kapitalistlerinin ve vurguncu kapitalistlerin etkinliğinin kırılmasında küçümsenmeyecek bir rol oynadı. Başka sol akımlara bağlı güçler kırsal alanda emekçi köylülüğün savaşımına yardımcı oldular.

Askersel diktatörlük altında işçi sınıfının uğradığı büyük kayıplar, ilerici köylü önderlerinin tutuklanması ve baskı altına alınması, köylü örgütlerinin etkisizleştirilmesi, burjuva muhalefetin ikircimli tutumu köylülüğün eylemsiz bir bekleyiş içine soktu.

116) Önümüzdeki dönemde kırsal alanlarda geniş bir yığınsal köylü hareketinin, eskisinden daha ileri bir düzeyde ortaya çıkmasının koşulları vardır. Komünistler köylülüğün devrimci niteliklerinin hızla ve güçlü olarak kendini ortaya koymasına yardımcı olmalıdır. Köylülük hareketlenmeden, savaşıma katılmadan köklü dönüşümler gerçekleştirilemez. Köylülük, ancak işçi sınıfıyla bağlaşıklık içine girerse kendi kurtuluşunu gerçekleştirecektir.

Komünistler, kırsal alandaki çalışmalarını, örgütlenmelerini yoğunlaştırmalıdır. Her araçla köye ulaşmalıdır. Tarım işçilerinin, giderek topraksız ve az topraklı köylülerin örgütlenmesini, kooperatif hareketinin güçlenmesini ve demokratikleşmesini, antitekel bir içerik kazanmasını, işçi-köylü eylem birliğini sağlamak için çalışmalıdırlar. Tarım işçilerinin sendikaları, ziraat oda ve dernekleri, kooperatifler, köyle bağlı öğretmenlerin, teknik elemanların örgütleri, kırsal alandaki sanayi ve hizmet işçilerinin sendikaları, spor, kültür, folklor vb. çalışmaları köye ulaşmanın, köylü hareketini yükseltmenin, işçi-köylü bağlaşıklığını kurmanın birer aracıdır.

Bugün Türkiye köylerinin geniş bölümünde, farklı köylü katmanlarının temsilcileri, çeşitli aydın kesimleri ve sanayi ve hizmet işçileri birlikte yaşıyorlar. Hem ortak, hem özgül sorunlara sahip bu kesimlerin savaşım birliğinin sağlanmasında, köylerde parti örgütlenmesinin güçlenmesi belirleyici olacaktır. Parti, köylü ve tarım sorununa ilişkin teorik çalışmalar başlatmalı, bunların sonuçlarını düzenli yaygınlaştırmalıdır.

Öğretmen hareketi

117) Öğretmenlerin toplumumuzda her zaman saygın bir yeri olmuştur. Cumhuriyetten beri öğretmenler halkımıza bilgi taşıyan, onunla birlikte sıkıntılara katılan geniş bir yığın oluşturmaktadır. Kısa bir dönem yaşayan Köy Enstitüleri, köylerle yakın, ilerici, yurtsever bir öğretmen kuşağı yetiştirmiştir. 1961 Anayasasıyla oluşan görece demokratik koşullarda TÖS hareketi doğmuş, ilk öğretmen direnişleri örgütlenmiştir. 12 Eylül öncesinde öğretmenler TÖB-DER'de örgütlenerek, bir yandan kendi özlük hakları için savaşım verirken eğitim sisteminin demokratikleştirilmesi için, faşist saldırılara karşı halkın savaşımına aktif katılmış, zaman zaman işçi sınıfı ile eylem birliğine girmiştir. Bu uğurda pekçok değerli öğretmen şehit düşmüş, baskılara, kıyıma uğramıştır.

12 Eylül devriminden sonra ilerici öğretmen hareketi büyük baskılara uğramış, TÖB-DER kapatılmış, yöneticileri işkencelere uğramış, haksız uzun ağır hapis cezalarına çarptırılmışlardır. Binlerce öğretmen işlerinden gerekçesiz atılmış, sürgün edilmiş, eşler birbirinden ayrılmış, okullar bir muhbir ağıyla örülmüş, ilerici öğretmenler ağır baskılara hedef olmuşlardır. Bugün öğretmenlerin meslek onurlarını çiğneyen faşist cunta eğitim kurumlarını faşist kurumlara haline getirmeye çalışıyor. Genç dimağlara faşist, gerici, şoven, yoz ideolojiyi aşıtmaya çalışıyor, bunun için ders kitapları hazırlatıyor, din derslerini zorunlu tutarak halkın din

duygularını sömürüyor, öğretmenleri bu çağ dışı uygulamaların kör aracı yapmaya çalışıyor, zorluyor.

Bugün cunta öğretmenlerin ilerici savaşım geleneklerini yoketmeyi başaramamıştır.

Komünistler, öğretmenlerin uğradığı haksızlık ve baskılara karşı, gaspedilen, ellerinden alınan haklarını geri alma ve genişletme savaşımına katılıyorlar. Örgütlerin yeniden açılması savaşımını destekliyorlar.

TKP, tutuklu bulunan öğretmenlerle, baskıya uğrayan, işten atılan ilerici öğretmenlerle dayanışmayı güçlendirme, öğretmen hareketinin canlandırılması çabalarına yardım ediyor. Komünistler bütçedeki silahlanma harcamalarının azaltılması, bunların eğitime ayrılması, eğitimin parasız ve eşit hale getirilmesi, halkın çocukları için harcamak zorunda olduğu eğitim harcamalarının azaltılması, eğitim araçlarının ucuzlatılması, okulların ve okul araçlarının modernleştirilmesi, okulsuz köy, eğitimsiz insan kalmaması için öğretmenlerin savaşımını destekliyorlar.

Teknik elemanlar hareketi

118) Teknik elemanlar 12 Eylül öncesinde çeşitli örgütleri ve meslek odaları kanalıyla, ülkemizin, kendi meslekleriyle ilgili çeşitli sorunlarını, çözüm yollarını dile getirdiler, kendi hakları için ve mesleklerini ülke yararına kullanma yolunda savaşım verdiler. Konut ve gecekondular sorunu, kentleşme sorunu ile ilgili mimarların ve inşaat mühendislerinin; petrol ve madenlerin devletleştirilmesi ile ilgili petrol ve maden mühendislerinin; iş kazaları ve maden kazaları üzerine makina, maden ve gemi mühendislerinin açtığı kampanyalar ve yaptıkları bilimsel, mesleki araştırmalar, teknik elemanların mesleklerini ülke ve halk yararına kullanmak isteklerini yansıtıyordu. Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı işçi sınıfının direnişine katılmaları, antifaşist kampanyalara destek olmaları onların yurtsever, demokratik nitelikle-

rini kanıtladı.

12 Eylül askeri darbesinden sonra teknik elemanların örgütleri kapatıldı ya da işlevsiz bırakıldı. Teknik elemanlar işsizlikle, baskılar ve ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya bulunuyor, Kendi haklarını ve mesleki çıkarlarını savunma olanaklarından yoksun bulunuyorlar.

Komünistler teknik elemanların en geniş kesimlerinin istemleri olan demokratik, mesleki haklar için savaşım- larında onlara yardım etmelidir. TKP, meslek örgütleri- nin bakanlıklara bağlanarak örgütsel bağımsızlığının yokedilmesine karşı savaşımı destekliyor. Teknik ele- manlarla, özellikle fabrika ve işletmelerde, madenler- de, tarımda, ormancılıkta üretimle bağlı mühendis ve teknisyenler ile daha yakın savaş arkadaşlığı kurma, onları işçi sınıfının savaşımına kazanma görevleri de bugün daha büyük önem taşıyor.

Avukatlar ve hukuk adamları hareketi

119) İlerici avukatlar ve hukukçular demokrasi hareketinde onurlu bir yere sahiptir. 1961 Anayasa- sında demokratik hakların yeralması, bu hakların yaşama geçmesi için çaba harcamış, burjuva hükü- metlerinin yargı üzerindeki antidemokratik baskılarına karşı savaşım vermişlerdir. Barolar, ilerici avukatlar yargının görece bağımsızlığını da yok edecek olan Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı direnmiş, işçi sınıfı ile eylem birliği içinde olmuşlardır. 141-142 gibi çağdışı faşist yasalara, işkencelere karşı kampanyalar açmış, faşizme karşı kampanyalara destek olmuşlar- dır. Bir dizi yığinsal eylemler örgütlemişlerdir.

12 Eylül 1980 askersel devirmesinden sonra birçok ilerici avukat tutuklandı, işkence gördü ve haksız hapis cezalarına çarptırıldı. Barolar faşist yasalarla işlevsiz hale sokuldu. Avukatlar, savunma görevlerini yapamaz hale geldi, sıkıyönetim baskılarına uğradılar. Hukukun en temel kuralı olan savunma hakkı fiilen ortadan kal-

dırıldı, avukatların meslek onurları çiğnendi. Faşist cunta yargı mekanizmasını doğrudan kendine bağladı, hakim ve savcılar doğrudan yönetimin kararlarını uygu- layan memurlar durumuna getirildi, yargı organlarındaki namuslu, ilerici hakim ve savcılar baskı altına alındı, birçoğu işten atıldı.

Bugün faşist cunta ilerici avukatların demokratik direncini kıramadı. Onlar faşizmin mahkemelerinde her tür baskıya karşı onurlu bir görev yapıyor, tutuklu ilerici, yurtseverleri savunuyorlar.

TKP, demokrat, ilerici avukatların ve hukuk adamları- nın, yargı organlarının faşist kurumlar haline getiril- mesine karşı savaşımını, yargının bağımsızlığı ve özgürce görev yapma hakkı için, demokratik hak ve özgürlükler için savaşımını destekliyor. Onların genel politik af, cezaevlerindeki işkence ve barbarlığın açığa çıkarılması ve önlenmesi, baskıların kaldırılması için verilen savaşımına daha aktif katılmaları için çaba göste- riyor.

Bilim adamları ve öğretim üyeleri hareketi

120) Ülkemizdeki demokrat yurtsever bilim adamları, her dönem gericiğin, zorbalığın karşısında olmuş, gerici, çağdışı eğitime ve yönetimlere karşı çıkmış, de- mookratik, özerk eğitim kurumlarını savunmuşlar, üni- versite gençliğinin savaşımına destek vermişlerdir. Bu nedenle dönem dönem çeşitli baskılara hedef olmuş, görevden alınmış, kitapları koğuşurmaya uğramış, kimileri hapse atılmış, kimileri faşist saldırılarda hedef olarak can vermiş ya da sakat kalmıştır.

12 Eylül askersel devirmesi sonucu erke el koyan cuntanın hedeflerinden biri de, demokrat öğretim üyelerini etkisizleştirmek ve üniversiteleri kendine doğrudan bağlı gerici, faşist sözde bilim adamları yön- etiminde kışlaya çevirmek olmuştur. 12 Eylül'den sonra oluşturulan Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) ile bir-

likte üniversitelerin idari ve bilimsel özerkliği tamamen yokedilmiştir. Öğretim kurumlarında kendi alanlarında otorite sayılan ilerici demokrat bilim adamlarının bir çoğu, üniversitelerden uzaklaştırılmış, birçok dürüst bilim adamı da istifa etmek zorunda kalmıştır. Cunta, üniversiteleri de faşist kurumlar haline getirmeyi amaçlıyor. Ülke sorunlarından kopuk kendi rejimlerine hizmet eden bir gençlik ve bilim adamları kadrosu yaratmak istiyor.

Faşist diktatörlük altında, genel olarak ekonomik, sosyal, politik ve demokratik haklarından çok şey yitiren, meslek onurları ayaklar altına alınan, atılan, kıyım uğrayan bilim adamları; cuntaya karşı muhalefette yerlerini alıyorlar. Komünistler bilim adamlarının faşist cuntayı yıkmaya savaşımına aktif katılması için çalışmalı, ilerici demokrat bilim adamlarının YÖK'e karşı üniversitelerin özerkliği ve demokratik eğitim için savaşımına, üniversitelerden uzaklaştırılan öğretim üyelerinin görevlerine dönmesi savaşımına omuz vermelidirler. Üniversitelerin faşist kurumlar haline getirilmesine karşı gençliğin ve demokrat bilim adamlarının yürüttüğü savaşımın en geniş kesimlerce desteklenmesine çalışmalıdır.

Devlet memurları hareketi

121) Ülkemizde son yıllarda bürokrasinin genişlemesine paralel memurların sayısı da hızla arttı.

Cunta tüm devlet dairelerini kısılaya çevirdi. Memurların gerçek gelirlerini gerilettiler. Onbinlerce yurtsever memuru işten çıkardı. Politik haklarını, demokratik haklarını ellerinden aldı. Sendikalaşma ve grev yasağını anayasa maddesi yaptı. Devlet memurları içinde sürekli faşist ideolojinin propagandası yapılıyor, muhbirler faaliyet gösteriyor, rüşvet özendiriliyor, memurlarla işçi ve öteki emekçiler arasına kama sokulmak isteniyor.

12 Eylül öncesindeki demokratik memur örgütlerinin

yürüttükleri savaşım, memurların işçi sınıfı ile eylem birliği içinde savaşıma yetenekli olduğunu kanıtladı. Komünistler bu savaşımını desteklediler.

Memurların örgütlenmesini, sendikal ve demokratik hakları için savaşımını desteklemek komünistlerin görevidir.

Esnaf ve zanaatkarlar hareketi

122) Uygulanan ekonomik politikanın bir sonucu olarak faşist diktatörlük altında esnaf ve zanaatkarların ekonomik ve sosyal durumları hızla kötüleşti. Bunların örgütlerinin gerici yöneticileri cuntayla işbirliği politikası izlediler, üyelerinin çıkarlarına ihanet ettiler. Komünistler ve öteki sol güçler geçmişte olduğu gibi, 12 Eylül sonrasında da bu kesimde etkili bir çalışma yürütemediler. Esnaf örgütlerinin demokratik bir yapıya kavuşması, antitekel, antifaşist bir savaşım yürütmeleri için çalışmak, esnaf ve zanaatkarların haklı direniş ve eylemlerini desteklemek, onlara işçi sınıfı ile dayanışmanın ve eylem birliğinin zorunluluğunu kavratmak komünistlerin görevidir.

Yurtdışındaki işçilerin hareketi

123) İki milyona yakın Türkiyeli bugün yurtdışında çalışıyor. Göçmen işçiler yaşadıkları ülkelerde eşit haklara sahip olmayan ulusal azınlıklar durumuna geliyorlar. En ağır ve güç işlerde çalışmakta, eşit işe eşit ücret alamamakta, en kötü konutlarda barınmakta, işten atılma, sınır dışı edilme, çalışma ve oturma iznini yitirme korkusuyla yaşamaktadır. Çocuklarının eğitimi, ana dillerini öğrenmeleri, meslek eğitimi, iş sorunu, yabancı düşmanlığı, kültürel yozlaşma yakıcı sorunlardır. Türkiye hükümetleri bu sorunlara çözüm bulunması için değil, işçilerin emperyalist tekellerce daha çok sömürülmesine yardımcı olmak ve onların dövizlerine

el koymak için çalışmaktadırlar. Batı Avrupa'daki işçilerin sıralarında hareketlenme artıyor. Kapitalist bunalımın derinleşmesi, artan işsizlik, yabancı düşmanlığı, nükleer savaş tehlikesi, cuntaya tepki bunun temelinde yatıyor.

Batı Avrupa'daki göçmen işçilerimizin örgütlenme ve savaşım deneyleri zengindir. Komünistler uzun yıllardır bu alanda önemli görevler yerine getirdiler.

Tüm Batı Avrupa'da, ülkeler çapında giderek bölge ve kıta çapında göçmen işçi hareketinin tüm örgütlerinin tek bir temsili örgüt içinde birleşmesi, en geniş yığınların bu örgütlere kazanılması görevi önde duruyor. Ortadoğu ülkelerindeki Türkiyeli işçilerin örgütlenmesi görevi önem kazanıyor.

Komünistler, göçmen işçi örgütlerinin, işçilerin yaşadıkları ülkelerdeki ekonomik ve sosyal haklar için, eşit demokratik haklar için savaşımını destekliyor, bu örgütler arasında eylem birliği sağlanması, göçmen işçilerin söz konusu ülkenin işçi sınıfı hareketiyle birlikte savaşımı için, barış savaşımına aktif katılmaları için ve Türkiye halkı ile dayanışmayı yükseltmeleri için çalışıyorlar. Yabancı düşmanlığına olduğu kadar, cuntanın uzantılarının baskılarına karşı ve faşist ve şoven Türkçülüğe karşı savaşım veriyorlar.

Göçmen işçilerin sorunlarına teorik, ideolojik, politik, sosyal-psikolojik, örgütsel çok yönlü yaklaşmak gerekiyor. Batı Avrupa, azımsanmayacak olanaklara sahiptir. Özellikle darbe sonrası bu olanaklar daha da artmıştır. Ama partimizin göçmen işçiler içindeki etkinliği olanakların çok gerisindedir. Güncel sorunlar temelinde, yığınlar içinde canlı bir politik çalışma götürmek kesin bir zorunluluktur. Göçmen işçi örgütlerinin bu yöndeki çalışmalarına partimiz her zaman destek olacaktır.

Gençlik hareketi

124) Gençlik hareketi toplumumuzun dinamik ve ilerici bir gücüdür. Türkiye gençlik hareketinin savaşım tarihi halkımızın barış, demokrasi, bağımsızlık savaşımı ile içiçedir.

Ülkemiz gençliği emperyalizme karşı verilen ilk kurtuluş savaşımının en ön sıralarında yer aldı. Özgürlüklerin, demokrasinin, bağımsızlığın her zaman en ateşli savunucusu oldu. Bu uğurda pek çok gencimiz canını verdi, veriyor.

Gençlik ezici çoğunluğu ile her zaman en ileri düşüncelerin yanında yer aldı. 1960'larda yükselen antiemperyalist gençlik hareketi bugün Marksizm-Leninizm'den daha çok esinlenen bir konuma yükselmiştir. Öte yandan antiemperyalist, antifaşist, antişovenist gençlik hareketi geniş gençlik kesimlerine yayılmaktadır.

Bugün faşist diktatörlük gençliği ağır baskılar altında tutuyor. İşçi gençliğin sömürüsü çiraklar üzerindeki baskılar artıyor, çalışma koşulları kötüleşiyor, köylü gençler kendi geleceklerine terkedilmiş durumda, öğrenci gençlik öğrenimini sağlıklı sürdürme ve bilimsel temellerde eğitim görme olanaklarından, eğitim araç, gereçlerinden yoksundur, işsizlik en başta okumuş olsun olmasın, gençleri etkiliyor.

Binlerce yurtsever genç tutuklandı, okuldan atıldı, gençliğin ilerici örgütleri kapatıldı. Eğitim kurumları kısılaya çevrildi, gençlik faşist ve militarist propaganda boğuldu, yozlaşmaya terkedildi.

125) Gençliğimizin ulusal bağımsızlık ve demokrasi uğrunda yürüttüğü savaşım, 1970'li yıllarda İGD'nin kurulup güçlenmesiyle yeni bir nitelik kazandı. Maoçuluğa, anarko-terörizme ve faşist teröre karşın, ilerici gençlik hareketi işçi sınıfı ile eylem birliği içinde zorlu savaşımlardan yüzünün akıyla çıktı. Komünistler ilerici gençlik hareketine vargüçleriyle omuz verdiler.

İlerici gençlik hareketi, genç komünistlerin çevresinde cuntanın ağır terörüne karşın savaşımını sürdürdü, sürdürüyor. TKP, ilerici gençlerin özverili çabalarına büyük değer biçiyor. Komünistler gençlik içinde faşist demagojiye, militarist propagandaya, yozlaştırıcı etkilere, bireysel terörizm eğilimlerine, reformizme karşı ideolojik politik savaşım yürütüyor, antiemperyalist, antifaşist, antişovenist tüm gençlerin örgütsel birliği için çalışıyor, en geniş gençlik yığınlarının ivedi istemler çevresinde örgütlenmesini ve savaşımını destekliyor.

TKP, gençliğin iş ve okul için, askerliğin gençlik için bir yıkım olmaktan çıkarılması ve demokratikleştirilmesi için, gençlik düşmanı tüm yasaların ve uygulamaların iptal edilmesi için, gençliğin örgütlenme özgürlüğünün kayıtsız-koşulsuz tanınması için, gençliğin toplumsal yaşamın her alanında yönetime tam ve eşit biçimlerde katılması için, Kürt gençliği üzerindeki ırkçı, şoven baskılara son verilmesi için, çalışma hakkı için, özgürce meslek seçimi sağlanması için, gençlerin ve çocukların zararlı alışkanlıklara karşı toplumsal olarak korunması için, gençliğe boş zamanlarını değerlendirme olanakları sağlanması için, yurtdışındaki gençlerin sorunları için, ulusal demokratik halktan yana eğitim için, herkese öğrenim hakkı için, demokratik lise için, demokratik ve tam özerk üniversite için, emekçi gençlere eşit işe eşit ücret sağlanması için, çıraklığın kölelik olmaktan çıkarılması için, köylü gençliğe iş, toprak ve eşit öğretim hakkı için savaşımını destekliyor.

Kadın hareketi

126) Kapitalist toplumda çifte sömürü altındaki kadınların aşağılanması, emekçi kadınların sömürülmesi artıyor. 12 Eylül öncesinde Türkiye'de ilk kez yığınsal bir kadın hareketinin oluşmasını sağlayan İKD'nin kapatılmasıyla kadınlarımız örgütsüz kaldı. İKD, komünistlerin aktif desteği ile çeşitli sosyal sınıf ve katmanlar-

dan en geniş kadın yığınlarını birleştirmede, onların özgül istemleri uğrunda savaşımını işçi sınıfının savaşımıyla birleştirmede, kadınlarımızı aydınlatmada önemli görevler gördü.

İlerici kadın hareketinin toparlanması, yeni koşullara uygun legal, yarı-legal biçimlerde örgütlenmesi, en geniş kadın yığınlarını örgütlemeye yönelmesi çabalarını desteklemek komünistlerin önünde duran görevlerdir.

İlerici kadın hareketinin baskı altına alındığı koşullarda boy veren ve kadın sorununun temelinde sınıf sorununun yattığını yok sayan, kadının kurtuluşunu erkeğe karşı savaşla olanaklı olduğu görüşlerini yayan feminist akımlara karşı ilkesel ideolojik savaşım önem kazanıyor. Bu görev feminist akımları da barış için savaşım kazanma göreviyle birleştirilmelidir.

TKP, kadınların eşit işe eşit ücret, eğitimde, işte fırsat eşitliği, analığın korunması için, 24 Ocak politikasının sonuçlarına karşı, barış ve demokratik haklar için savaşımını destekliyor.

Sanat, kültür ve basın adamları hareketi

127) Ülkemizde sanat, kültür, basın adamlarının ilerici, demokrat görüşlerin yaygınlaşmasında önemli katkıları olmuştur. TKP bu geleneğe büyük değer biçiyor.

Faşist diktatörlük ülkemizin sanat ve kültür yaşamını kurutmaya, düşünce özgürlüğünü tanınamaya, basını kölesi yapmaya kararlıdır. Sanat, kültür ve basın adamlarının örgütleri ya kapatıldı ya da işlevsiz duruma sokuldu, sansür ve sıkıyönetim yasakları, gerici anayasa hakkımızı bilgisizliğe, kör inançlara mahkum etmenin aracıdır.

Sanat, kültür ve basın adamlarının örgütlenme düzeyi, 12 Eylül öncesinde, bu kesimlerin toplumsal etkinliklerinin çok gerisinde kalmıştır.

Faşizm, sanat ve kültür adamlarımızı yanına çekmeyi

başaramamış, cuntacı generallere hizmet sunmaya sıvanan bir iki gazeteci vb. geniş kesimlerde yalıtılmıştır. Azımsanmayacak sayıda sanat ve kültür adamının, gazeteci ve yazarın, karikatürcünün her şeyi göze alarak direnmesi, demokrasi ve barış için savaşımı sürdürmesi bunda belirleyici olmuştur. Halkımız onlarla övünüyor. Partimiz kurulduğundan bu yana halkın ve ulusal değerlerin, insanlığın yanında yer alan sanatçılara, sanat çevrelerine yakın olmuştur. Partimiz sıralarında azımsanmayacak sayıda değerli sanatçılar yetişmiştir. Partili sanatçı Nazım Hikmet, tüm gerçekçi, ilerici sanatçılar için tükenmez bir esin kaynağı oluyor.

128) Komünistlerin sanat ve kültür alanındaki etkinliği 12 Eylül öncesinde istenen düzeyde olmadı.

Partili sanat ve kültür adamlarının, gazetecilerin önünde ağır ve sorumlu görevler duruyor. Bu alandaki kafa emekçilerinin örgütlenmesine, faşist sansüre ve baskıya tekeli burjuvazinin bu alandaki etkinliğini artırmasına karşı savaşımın yükselmesine yardımcı olmak, faşist ideolojiye, kozmopolitizme, yığınlaşma karşı savaşım vermek en başta komünistlerin görevidir.

Komünistler, antiemperyalist, ulusal ve evrensel değerleri birleştiren barış yanlısı her kültürel çabayı desteklemekle yükümlüdür. Komünistler sanat ve kültür adamlarının geniş kesimlerinin antifaşist, ulusal bir kültür hareketi içinde birleşmesine yardımcı olmalıdır. dürüst gazetecilik hareketini desteklemeli, sanat ve basın dünyasının görece geniş her legal olanağını kullanmalıdır.

Komünistler, amatör tiyatro, müzik, karikatür, fotoğraf vb. örgütlerinin ve girişimlerinin etkinliklerini artırmalarına yardımcı olmalıdır.

Komünist Partisi, en küçük bir gerçekçi (realist) yanı olan her sanat ve kültür adamının yapıtlarına büyük değer biçer, onlara yönelik baskılara karşı çıkar.

Parti sanat ve kültüre ilişkin teorik çalışmalar baş-

latmalı, partili sanat ve kültür adamlarının sosyalist gerçekçiliği yetkinleştirmelerine yardımcı olmalı, onların emeğinin daha verimli sonuçlar getirmesi için gerekli olanakları sağlamaya çalışmalıdır.

Politik tutuklular ve yakınlarıyla dayanışma hareketi

129) Onbinlerce yurtsever bugün faşizmin zindanlarında, suçsuz ve en barbarca koşullar altında yaşamaya, daha doğrusu taksit taksit ölmeye mahkum edilmiştir. Onların çoğu bu barbarlığa karşı ölümü bile göze alarak direniyor. Politik tutuklular sorunu, yalnızca onbinlerce tutukluyu ve onların yüzbinlerce yakını ilgilendiren bir insanlık sorunu değil, aynı zamanda demokrasi sorunudur.

Tutuklu komünistler zindanlardaki direnişlere vargüçleriyle katılmalı, tüm tutukluların eylem birliği için çalışmalıdırlar. Dışardaki komünistler, tutuklularla ve yakınlarıyla maddi-manevi dayanışmanın, cezaevleri ile ve cezaevleri arası haberleşmenin örgütlenmesi ve cezaevlerindeki durumun yurt ve dünya kamuoyuna ayrıntılı olarak duyurulması için öteki ilerici güçlerle birlikte çaba harcamalı, ülke çapında yığinsal bir politik tutuklularla dayanışma ve genel politik af hareketinin örgütlenmesi için çalışmalıdırlar.

Türkiye ile dayanışma hareketi

130) Türkiye ile dayanışma hareketinin güçlendirilmesi için, bu amaçla çalışan ayrı ayrı girişimlerin birleştirilmesi ve barış, sendika, bilim, sanat vb. adamlarının bu amaçla bir araya gelmesi için çalışmak görevi komünistlerin önünde duruyor. Tek ve yığinsal bir dayanışma hareketi, Batı kamuoyunun en geniş çevrelerini dayanışmaya kazanmada belirleyici rol oynayacaktır.

Politik göçmenler hareketi

131) Yurtdışındaki göçmen işçilerin örgütleriyle birlikte Türkiye halkı ile dayanışmayı güçlendirmek için özverili çalışmalar yürüten politik göçmenlerin bunun yanı sıra politik sığınma hakkı, sosyal haklar, yurttaşlık haklarını yeniden kazanma, ülkeye özgürce dönüş gibi özgül sorunları çevresinde birleşmeleri, faşizme karşı savaşıma güç katacaktır.

Sporcular hareketi

132) Spor yapmak isteyen milyonlarca yurttaş, özellikle gençler bu olanağa sahip değiller. Bu amaçla örgütlenmek, spor olanakları elde etmek için her girişimi komünistler destekleyecektir. Amatör spor kulüplerinin yaygınlaşması, bunların gençliğin yurtsever ve demokratik eğitimin birer yuvası olması için çalışmak komünistlerin görevidir. Profesyonel sporun, rejimin ve tekellerin, yeraltı çetelerinin nasıl bir aracı olduğunun sergilenmesi kadar, amatör spor çalışmalarının tüm ilericilerce desteklenmesinin sağlanması da görevidir.

Genel hareketler

133) Eğitim hakkı için, eğitim harcamalarının azaltılması için üniversitelerde, yüksek okullarda, her tür öğretim kurumlarındaki öğretim üyesi, öğretmen ve öğrenci kıyımını durdurmak için, sağlığın korunması, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi ve ucuzlatılması için, konut için, kiralarn düzenlenmesi için, zararlı gıda maddelerinin önlenmesi için, karaborsaya karşı, ucuz tüketim malları için, hava kirliliğine karşı kıyıların temizliği için, kanalizasyon için, belediyelerin demokratikleştirilmesi için yerel ve ulusal çapta her hareketi, kooperatif, dernek vb. türü her örgütlenmeyi desteklemek, en geniş kesimleri birleştirecek böylesi girişimleri özendirmek

komünistlerin görevidir.

134) Komünistler yığın örgütlerinde, bu örgütlerin güçlenmesi, demokratik bir işleyişe kavuşması, üyelerinin çıkarlarını ardıcıl savunması, onları kendi çıkarları için savaşıma yönlendirmesi ve bu savaşımın TKP'nin politik hedefiyle bağlanması için çalışırlar. Bu çalışmalarında örgütlerin tüzüğüne bağlı kalırlar. Komünistlerin yığın örgütlerinin üyelerinin çıkarlarından ayrı özel çıkarları yoktur.

Barış hareketi

135) Türkiye bugün Barış Derneği'nin üye ve yöneticilerinin yargılandığı dünyadaki tek ülkedir. Türkiye bugün nükleer üstünlük peşinde koşan Amerikan yönetiminin bir anlık bir çılgınlığı sonucunda yok olacak ülkele-
rin ön sıralarında yer alan bir ülkedir.

Yığınsal, geniş bir barış hareketinin yükselmesi bugün Türkiye'de ne denli zor da olsa, en ivedi bir görevidir. Barış Derneği'nin savaşım deneyi, en geniş güçlerin barışı koruma hedefinde birleşebileceklerini, Barış Derneği yöneticilerinin mahkemedeki yiğit tutumu da barış hedefi çevresinde birleşen güçlerin bu uğurdaki savaşım-
larını en güç koşullarda da ve uyum içinde sürdürmeye yetenekli olduğunu gösteriyor.

Komünistler, şimdi daha geniş ve etkili bir barış hareketi için çalışmalıdırlar. Sorun en geniş güçlerin, barış dışındaki tüm konulara ilişkin görüş ayrılıklarını bir yana bırakarak bu somut hedefte birleşmesini ve savaşım vermesini sağlamaktır. Dünya barış hareketinin deneyleri ideolojik, politik, sınıfsal ayrılıklara karşın bir avuç Amerikancı dışında en geniş güçlerin tek bir örgüt içinde olmasa bile barışın korunması hedefi çevresinde birleşebileceğini gösteriyor.

136) Komünistler öteki sol güçlerle birlikte bugünün koşullarına uygun çeşitli somut örgütlenme ve savaşım

biçimleri bulmaya çalışmaldırlar. Komünistler en geniş güçlerin barış için savaşımı amaçlayan örgüt ve birliklerde birleşmesi için çalışırken, nükleer savaş olumlayan, savaş tehlikesinin kaynağını yanlış gösteren, "iki süper devlet" görüşlerini savunan ve barış için savaşımın Sovyetler Birliği'ne "yarayacağı"nı öne süren gerici görüşlere ya da bu savaşımın sınıf savaşımını güçten düşüreceğini yayan sözde "sol" görüşlere karşı savaşım verir, barış yanlı güçlerin birliğini engelleyici her tutumun karşısına çıkarlar. TKP başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerin barışı koruma yönündeki aralıksız ve özverili çalışmalarına büyük değer biçiyor.

Komünistlerin görevi sömürü ve baskıya karşı savaşımın olduğu gibi savaş tehlikesine karşı savaşımın da en ön sırada yer almaktır.

137) Kapatılmamış her türlü örgüt, kurum ve kuruluşlar içerisinde onların ilgi alanlarıyla barış savaşımının konularının bağlanması, kongre vb. dönemsel toplantılarına yönelik çalışmalar yürütülmesi; 6 Ağustos ve 1 Eylül ile 23 Nisan, 30 Ağustos, 29 Ekim vb. gibi günlemelerde bu günlerle bağlı olarak barış ve silahsızlanma konularında etkinlikler örgütlenmesi; yasal olanaklardan yararlanarak yayın yoluyla barış ve silahsızlanma konuları ile bunlarla bağlı konularda yazılar, incelemeler yayınlaması, aydın çevrelerin bu konularda çalışmalarda bulunmaya özendirilmesi; yurtdışındaki "barış için bilim adamları" ya da "barış için doktorlar", "barış için sanatçılar" vb. kimi kuruluşların, yurt içindeki aynı alanlardaki örgütlere yayınlarını göndertmek suretiyle onları bilgilendirmek ve duyarlı kılmak için çalışılması; Amerikan üslerinin ve atom depolarının bulunduğu bölgelerde bunlara karşı yöresel barış etkinliklerinin ve hareketlerin oluşumunun sağlanması; Batı Avrupa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin ve politik göçmenlerin barış hareketine artan ölçüde katılması için çabaların artırılması; yargılanan Türkiye Barış Komitesi ile dayanışma-

nın yükseltilmesi gibi çalışmalar barış hareketinin örgütlenmesi ve yükseltilmesine katkıda bulunacaktır.

VIII-TKP ve ULUSAL SORUN

Kürt sorunu

138) Türkiye nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Kürt ulusu çifte boyunduruk altında yaşıyor. Kürt halkı hem yerli ve yabancı tekellerin, büyük toprak sahiplerinin, aracı ve tefecilerin, vurguncuların sömürüsü altındadır, hem de barbarca bir ulusal baskı altındadır.

139) Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin büyük bir bölümünü kaplayan ve Kürtlerin yüzyıllardır toplu olarak yaşadıkları Türkiye Kürdistan'ı, zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarına sahiptir. Türk burjuvazisi, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana, Kürtler üzerinde yoğun baskılar uygulayarak, bu zengin kaynaklardan kendi bencil çıkarları için yararlanıyor. Kürtler, ulusal kurtuluş savaşında emperyalist işgale karşı Türklerle omuz omuza savaşmış olmalarına karşın, Türk burjuvazisi Kürtlere karşı Osmanlı devletinin baskı ve zorbalık politikasını yoğunlaştırarak sürdürmüştür. Türk burjuvazisi Kürtlerin varlığını bile kabul etmemekte, burjuva erkleri onları zorla Türkleştirme politikası izlemekte, ulusal demokratik hak istemlerine artan baskılarla yanıt vermektedir.

140) Burjuva hükümetlerinin hiç azalmayan, tersine giderek artan şoven baskıları altında yaşayan Kürtlerin, kendi ana dillerinde özgürce konuşma, anadillerinde eğitim görme, devlet dairelerinde anadilleriyle

iş görme, ulusal kültürlerini geliştirme, anadillerinde yayın yapma, kendi demokratik ve politik haklarını savunma gibi en temel demokratik hakları hiçbir zaman kendilerine tanınmamıştır. Bu hakları savunan Kürt yurtseverleri her zaman ağır baskılara uğramışlardır.

Türkiye Kürdistanı ekonomik bakımdan geri bırakılmış, buradaki feodal ilişkilerin sürdürülmesine uzun yıllar destek verilmiş, bu bölgeye her zaman daha az yatırım yapılmış, sanayi geliştirilmemiş, bölgenin doğal kaynaklarından Kürt halkının yararlanması önlenmiş, halkın cahil kalmasına çalışılmış, toplumsal kültürel yaşamın gelişmesi güçleştirilmiştir. Türkiye'nin genelinde kapitalist ilişkilerin gelişip, ekonomiye egemen olması, Türkiye Kürdistan'ını da etkilemiş, yavaş da olsa feodal ilişkilerin etkinliğini yitirmesini getirmiş, ama bölgenin Türkiye'nin en geri bölgesi durumuna son vermemiştir.

141) Kürt köylüsü ve aydınları üzerindeki şoven baskılar, cuntanın erke gelmesiyle, onun gericileşme sürecinin faşist bir nitelik kazanmasıyla daha da artmıştır. Cunta anayasası Kürt ulusal hakları üzerindeki yasakları katmerleştirmiş, ceza yasasında Kürt ulusal haklarını savunmanın cezasını artırmış, 12 Eylül'den bu yana Kürt bölgelerinde barbarca cinayetler işlemiş, halk üzerinde en ağır baskıları uygulayagelmıştır. Faşist cunta barbarlığını, Irak topraklarında yaşayan Kürtlere saldıracak kadar artırmıştır. Amerikan planları doğrultusunda İkinci Ordunun Malatya'ya taşınması, Türkiye Kürdistanı'ndaki baskıların daha da artmasını getirmiştir.

142) Türkiye Kürdistanı ve buradaki askersel üsler Amerikan saldırgan planlarında büyük stratejik önem taşıyor. ABD emperyalizmi Türk hükümetlerinin ve şimdi de cuntanın Kürt halkı üzerindeki baskılarını her zaman desteklemiştir. Emperyalistler, her zaman "böl ve yönet" politikasını uyguladılar. Onlar Türk halkının ol-

duğu gibi, Kürt halkının da düşmanıdır.

143) Kürt köylülerini ve emekçilerini sömüren Kürt toprak ağaları ve aşiret vb. başları, özellikle 1945'lerden bu yana, Türk egemen güçleriyle işbirliği yolunu seçmişlerdir. Türk burjuvazisi, Kürt halkını sömürmeyi sürdürmek, onu baskı altında tutabilmek için Kürt egemen çevrelerini ekonomik ve politik araçlarla kendilerine bağlamışlardır. Onlar aynı zamanda Kürt ulusal hareketini güçten düşürmek için, her zaman Kürt aşiretleri arasındaki çelişkilerden de yararlanmışlardır.

144) Kürt halkı ulusal baskı ve eşitsizliğe karşı, ulusal hakları için, uzun yıllardır savaşım veriyor. Kürt halkı 12 Eylül 1980 sonrasında da şovenizme boyun eğmedi, direnişini çeşitli biçimlerde sürdürdü. Anayasa referandumu sonuçları bunun bir göstergesi oldu. Kürt emekçileri bugün de, yer yer kendiliğinden yığınsal eylemlerle savaşlarını sürdürüyorlar. Kürt ulusal hareketi, yığınsal halk hareketinin ve ulusal çaptaki direnişin en önemli bileşenlerinden biridir.

145) Kürt ulusal hareketine ilk başta damgasını basan Kürt egemen güçleriyle bağlı Kürt milliyetçiliği idi. Türkiye'de Kürdistan da içinde kapitalizmin gelişmesi, işçi sınıfı hareketinin, TKP'nin öteki sol akımların, Marksizm-Leninizmin güçlenmesi, dünyada sosyalist sistemin etkisinin artması ve onun dayanışma içinde olduğu ulusal kurtuluş savaşlarının utkuları 1960'ların sonundan bu yana Kürt ulusal hareketinde Kürt devrimci demokratlarının güçlenmesine temel oldu. Bugün bu harekete bu akımlar damgasını vuruyor. Irak'taki Kürt ulusal hareketine önderlik eden Barzani çevresinin ABD emperyalizmi ve İran Şahı ile işbirliği sonucunda 1975'lerde bu harekete verdiği büyük zarardan, Türkiye'deki Kürt devrimci demokratları olumlu dersler çıkardılar. Kürt devrimci demokrat akımlar, ezilen ulus milliyetçiliğinin ilerici eğilimlerinin olduğu kadar, Marksizm-Leninizmin de etkisi altındadırlar. Bu akımlar giderek

Marksist-Leninist konumlara yaklaşıyorlar. Ne ki Kürt ulusal hareketi içinde, ezilen ulus milliyetçiliğinin gerici eğilimleri de etkisini tamamen yitirmiş değildir.

12 Eylül öncesinde Türkiye Kürdistanı'nda da terörist akımların ortaya çıkması ve terörizmin tırmanması, Kürt ulusal hareketine büyük zarar verdi. Türk egemen güçleri, Kürt ulusal hareketinin yığınsallaşmasını, bu hareketin içinde devrimci, demokrat güçlerin etkisini artırmasını önlemek, TKP'nin Kürdistan örgütlerini güçten düşürmek için, terör eylemlerinin tırmanmasını desteklediler. 12 Eylül'den sonra tüm Kürt yurtseverlerin "terörist", "ayrılıkçı", "bölücü" suçlamalarıyla ağır baskılar altına alınabilmesinde, Kürt ulusal haklarını sözde savunan terör örgütlerinin eylemlerinin rolü büyük oldu.

Kürt ulusal hareketi Kürt aydınları, öğrenci ve köylü gençliği içinde destek buluyor. Kürt köylüsünün bu harekete katkısının artması söz konusu olabilir.

Önümüzdeki dönemde, Türkiye Kürdistanı'nda yığınların ulusal demokratik hakları için hareketlenmesi beklenmelidir. Artan ulusal baskı, sınıfsal çelişkileri daha da keskinleştiriyor. Cuntanın azgın Kürt düşmanlığı, militarizmin güçlenmesi, Kürt egemen çevrelerinin bir bölümünün de diktatörlük karşıtı konumlara gelmesine yol açabilir.

146) TKP, Kürt ulusal sorununa işçi sınıfının çıkarları açısından, proleter enternasyonalizmi ilkeleri ışığında yaklaşır. TKP, Türkiye'de yaşayan Kürtler üzerindeki tüm baskıların karşısına çıkar. Kürt ulusal hakları için savaşım veren güçlerin işçi sınıfının çıkarlarıyla, toplumsal gelişmenin gereksinimleriyle uyum içindeki istemlerini destekler. Baskı altındaki Kürt yurtseverleri ile dayanışma içindedir. Baskı altındaki Kürt dilinin ve kültürünün korunması ve geliştirilmesi çabalarını destekler.

TKP'ne göre ulusal sorunun çözümü için Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını elde etmesi zorunludur. Türkiye'de hiçbir burjuva erk, Kürt ulusuna bu

hakkı tanımaz. TKP Programı'ndaki antiemperyalist demokratik halk devriminin gerçekleşmesi, ulusal sorunun çözülmesinin, Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce tayin etmesinin önkoşullarını yaratacaktır.

Türkiye'de yaşayan Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakları, Türkiye'den ayrılarak ayrı bir devlet kurma hakkıdır. TKP kimsenin bu hakka karşı çıkma, onu yasaklama hakkı olmadığı görüşündedir. TKP bu hakkı ödünsüz savunur. Bu hak gerçekleştirilmeden eşitlikten söz edilemeyeceğini, Türkiye'de sonuna kadar tutarlı bir demokrasinin kurulamayacağını açıklar. Kürt yurtseverlerini bölücülükle suçlayan Türk şovenistlerinin amacı Kürtleri zorla Türkiye devleti içinde tutma isteklerini gizleme çabasıdır.

Ulusların ayrılma hakkı ile onların şu yada bu dönemde ayrılmalarının uygun olup olmayacağı sorunu birbiriyle karıştırılmamalıdır. TKP bu sorunu o dönemdeki somut koşullara bakarak ve işçi sınıfının sosyalizm savaşımının çıkarlarını başa alarak çözümler. Eğer Kürt halkı özgür iradesi ile Türk halkı ile birlikte kalmaya karar verirse, ortak devlet, somut tarihsel koşullara uygun bir biçimde düzenlenecektir. Demokratik devletin anayasasında Kürt halkının ayrılma hakkı güvence altında olacaktır. Komünistler her zaman gönüllülük temelinde demokratik merkezi bir devletten yanadır.

147) TKP, bugün Türk, Kürt tüm antifaşist güçlerin Amerikan emperyalizmine ve faşist diktatörlüğe karşı barış ve demokrasi için işbirliğini savunuyor. TKP'nin "ulusal demokrasi" programı, yalnızca Türk halkının değil, Kürt halkının çıkarlarını da dile getiriyor. TKP Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıya son verilmesini savunuyor.

Türk emekçilerini Kürt emekçileriyle bağlayan güçlü kopmaz bağlar vardır. İki halkın düşmanı ortaktır. Türkiye işçi sınıfı, Kürt ulusu üzerindeki baskılara karşı çıkıyor. İki halkın Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçilerine karşı demokratik bir Türkiye için güçlerini

birleştirmeleri gerekiyor. Devrim ancak Kürt halkının aktif katılımıyla utkuya ulaşabilir.

TKP, Türk şovenizminin, ezen ulus milliyetçiliğinin, her türüne karşı savaşımı bir yurtseverlik görevi sayıyor. Türk şovenizmi yalnızca Kürt halkına değil, Türk halkına da büyük zararlar veriyor. TKP Kürt halkının çıkarlarını savunmayı, Türk işçi ve emekçilerini antişovenist bir ruhta eğitmeyi enternasyonalist bir görev olarak alıyor.

TKP, Kürt milliyetçiliğinin gerici eğilimlerine karşı savaşımı görev bilir. TKP Kürt ulusal hareketi içinde Marksist-Leninist konumların güçlenmesi için çaba harcar.

TKP, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki bütün işçilerin -ulusal kökenleri Türk, Kürt, Ermeni, Rum, Arap, Laz, ne olursa olsun- en sağlam, en geniş birliği için, farklı ulusal kökenli işçilerin tamamen kaynaşması, aynı proletarya partisinde, aynı sendikalarda ve sınıfsal örgütlerde örgütlenmeleri için savaşım veriyor. İşçileri ulusal kökene göre örgütleme çabalarını milliyetçilik olarak mahkum ediyor.

TKP devrimci demokrat Kürt örgütleriyle eylem birliğini, karşılıklı görüş değiş tokuşunu güçlendirmeyi başa alır.

148) TKP komşu ülkelerde yaşayan Kürtlerin ulusal baskı altında tutulmalarına karşı çıkar, onların uluslararası işçi sınıfının çıkarlarıyla uyum içindeki savaşımını desteklemeyi enternasyonalist bir görev sayar. Türk, Kürt, Arap, Acem tüm Ortadoğu halklarının ulusal ve sosyal kurtuluşu için bu halkların Amerikan emperyalizmine ve siyonizme, gericiliğe karşı dayanışması zorunludur. TKP, Ortadoğu'daki erkteki ve muhalefetteki tüm politik güçleri, en başta Amerikan emperyalizmine ve sosyalist sisteme karşı aldıkları tutuma göre değerlendirir.

149) TKP, Arap, Ermeni, Rum vb. ulusal azınlıklar üzerindeki baskılara karşı çıkar, onların ulusal hak eşitliğini savunur. Geçmişteki Ermeni kırımını lanetler.

IX-TKP ve SİLAHLI KUVVETLER

150) Egemen sınıfın bir baskı aracı olan ordunun politik yaşamdaki yeri son yirmi yıldır sürekli artıyor. Sivil politik güçleri aracılığıyla, sınırlı bir parlament demokrasi koşullarında bile egemenliklerini sürdürmede güçlük çeken işbirlikçi burjuvazi ve büyük toprak sahipleri, silahlı kuvvetlerin politik yaşama artan ölçüde karışmasını desteklediler. Silahlı kuvvetlerin politik yaşama karışması artan ölçüde gerici, antidemokratik bir doğrultuda oldu ve sonuçta tüm politik erk ordu üst yönetiminin eline geçti. Silahlı kuvvetler, yalnızca egemen güçlerin halka karşı bir baskı aracı olmakla kalmamış, dolaysız erk aracına dönüşmüştür. Yeni Anayasayla ordu üst yönetiminin politik yaşama dolaysız karışması, damgasını basması kurumlaştı.

151) Ordu üst yönetimi her zaman egemen sınıfın bir parçası, onun en etkin bir kesimi olmuştur. Son yirmi yıl içinde OYAK ve ordu vakıfları vb. araçlarla ordu üst yönetimi ile işbirlikçi tekelci burjuvazi arasındaki ilişkiler gelişmiş, generaller tekelci burjuvazi ile içiçe geçmişlerdir. Onlar silahlı kuvvetleri kendilerinin ve bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazinin, büyük toprak sahibinin çıkarı için, halka karşı, demokrasi güçlerine karşı kullanıyorlar. 27 Mayıs 1960'daki askersel devrimin tüm olumlu sonuçlarını yokettiler.

152) Son yirmi yıldır ordu üst yönetiminin ABD emperyalizmi ve NATO'ya egemen çevrelerle olan iliş-

kileri hızla genişledi. Türk generalleri Pentagon eliyle eğitiliyorlar. Silahlı kuvvetlerin silah bakımından Amerikan emperyalizmine bağımlı olması, ABD yönetimlerine, ordu üst yönetimine kendi çıkarları doğrultusunda davranmayı dayatma olanağı veriyor. Ordu üst yönetimi ABD emperyalizminin bir uydusuna dönüşmüş, onun tüm çabaları antisovyetik ve antikomünist, ulusal olmayan bir nitelik kazanmıştır. Böylece ulusal kurtuluş savaşında emperyalist işgale karşı savaşmış, Sovyet Rusya'nın çıkar gözetmez silah ve politik yardımlarıyla ve halkın aktif katılımıyla ulusal kurtuluş savaşını utkuya ulaştırmış olan Türk Silahlı Kuvvetleri'ne, bugün, Washington'da düzülmüş sözde "ulusal güvenlik" doktrinin doğrultusunda: dışta Amerikan çıkarlarının bekçisi ve jandarması, içte halka, ilerici güçlere karşı bir saldırı aracı olma işlevi veriliyor.

153) Faşist cunta, subay, assubay ve erlerin değil, Amerikan emperyalistlerinin ve işbirlikçi oligarşinin temsilcisidir. Diktatörlük subay, assubay ve erlerin gönüllü desteğine değil, ordu içindeki sert disipline, antidemokratik emir kumanda zincirine, baskılara, istihbarat örgütlerine, ispiyonlara, rüşvet ve yolsuzluklarla zenginleşen bir avuç gerici asalağa dayanıyor. Cuntanın politikası silahlı kuvvetleri yozlaştırıyor, Halkla arasındaki uçurumu daha da derinleştiriyor. Bu politika subay, assubay ve erlerin ezici çoğunluğunun çıkarlarıyla derinden çelişiyor.

154) Ordu üst yönetiminin ulusal çıkarlara taban tabana karşıt, Amerikan yanlısı politikası, demokrasiye geçileceğine ilişkin orduya verdiği sözleri tutmaması, ordu içindeki baskıların artması, ülke içinde keskinleşen sınıf çelişkilerinin dolaylı da olsa silahlı kuvvetler içine yansımaları, ordu içindeki huzursuzluğu artırıyor. Silahlı kuvvetler içinde tepkiler, çelişkiler cunta karşıtı gruplaşmalar daha da artacaktır.

155) Silahlı kuvvetlerin görevi, ulusal bağımsızlığı korumak, dünya barışına ve halkın çıkarlarına hizmet etmek olmalıdır. Ordu, Amerikan doktrinlerine göre değil, ulusal çıkarları koruma görevine göre örgütlenmelidir. Ordunun silah gereksinimleri, NATO planlarına ve Amerikan kredilerine değil, ulusal kaynaklara dayanarak, çok yönlü ilişkiler içinde sağlanmalıdır. Ordu demokratik bir iç yaşama kavuşmalı, baskılara, dayak ve aşağılamalara son verilmelidir. TKP silahlı kuvvetler içinde böylesi hedefler savunan güçleri destekliyor.

156) Subay, assubay ve erlerin belli bir kesimi Amerikan emperyalizmine ve işbirlikçi oligarşiye karşı savaşım veren halkın yanında saf tutmadan, cuntanın yıkılması, ulusal demokrasinin kurulması, antiemperyalist demokratik halk devriminin utkusu olanaksızdır. Ordu içindeki belli kesimlerin, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçi oligarşi ile halk arasındaki savaşında tarafsızlaştırılması, ordu içindeki Amerikancı, faşist, halk düşmanı subayların tasfiye edilmesi, ancak silahlı kuvvetlerin yurtsever kesimlerinin halkın safına çekilmesiyle olanaklıdır. Ordu içindeki böylesi bir güçler ilişkisi ne bugün, ne de devrimci durumda kendiliğinden oluşur. Bunun için silahlı kuvvetler içinde bilinçli ve örgütlü çalışma yürütülmesi şarttır. Silahlı kuvvetler içinde ve askere gidecek gençler arasında antimilitarist, nükleer savaş karşıtı, antiemperyalist, antifaşist propaganda ve örgütlenmenin belirleyici önemi vardır.

157) Silahlı kuvvetlerin tümünü faşist sayan, silahlı kuvvetler içinde subaylarla erler arasında yapay bir "sınıf savaşımı" kışkırtmaya çalışan sözde "Marksist" kaba görüşler, silahlı kuvvetlerin gericiliğin, faşistlerin eline teslim edilmesine yarıyor.

Silahlı kuvvetlerin "toplumu yönetici" ya da "kur-tarıcı" bir işlevi olduğu yolundaki görüşler, egemen güçlerin orduyu kendi çıkarları doğrultusunda kullanma çabalarını gizlemeye ve ordu içindeki yurtsever kesim-

lerin halkla birleşmesini önlemeye yarıyor.

Silahlı kuvvetlerin "tarafsız", "sağa da sola da karşı" olduğu ya da silahlı kuvvetlerin politikayla ilgilenmesi gerektiği yolundaki görüşler, ordu içindeki kaçınılmaz politikleşme sürecinin şimdilik gericilik yönünde olduğunu gizlemeye ve ilerici yönde politikleşmeyi önlemeye yarıyor. Silahlı kuvvetlerin kışlaya dönmesiyle demokrasinin elde edilmiş olacağını savunan görüşler, demokrasinin gerçek düşmanlarının Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçi oligarşi olduğunu gizliyorlar. Böylesi tutumlar, demokrasinin değil, bu güçlerin çıkarlarına çalışacak sivil alternatiflerin güçlenmesine yardımcı oluyor. Demokrasi güçleri silahlı kuvvetlerin tarafsız olmasını değil, halktan yana, barış ve ulusal demokrasiye yana taraf tutmasını savunmalıdır.

X- TKP ve DİNDARLAR

158) Türkiye'de son yıllarda dinsel ideolojinin dünyevileşmesi ve politikleşmesi süreci hız kazanıyor. Gericici, sömürücü sınıflar dini halkın dinsel duygularını sömürerek kendi bencil çıkarları doğrultusunda yararlanmak için kullanıyorlar. Öte yandan çeşitli halk kesimlerinin özellikle geleneksel kent ve kır orta katmanlarının ve küçük kapitalistlerin kimi temsilcileri, toplumsal sefaletin yaygınlaşmasına ve artmasına karşı tepkileri, anti-empyralist, antitekel içerik taşıyan istemlerini dinsel motifler aracılığı ile dile getiriyorlar.

159) TKP, antiempyralist, antitekel istemleri dine dayanarak dile getiren güçleri diktatörlüğe karşı eylem birliğine kazanmaya çalışıyor. Dünya görüşlerindeki ilkel farklılıklar daha iyi bir dünya için ortak savaşıma engel değildir.

160) TKP'nin din düşmanı olduğu, Marksist-Leninist ideolojinin siyonistlerce geliştirildiği yolundaki yalanlar, halk güçlerini bölmeyi, halkın sosyal, ekonomik, politik sorunlardan uzaklaşmasını sağlamayı, ulusal güçlerin sosyalist ülkelerle antiempyralist dayanışmasını önlemeyi amaçlıyor.

TKP materyalizme dayanır, işçi sınıfının ideolojisiyle bağlıdır.

Devlet ve din işlerinin birbirinden ayrı olmasını savunan TKP, dinsel inançlara saygılıdır. Din ve vicdan, ibadet özgürlüğünü savunur. Alevilik ve öteki mezhepler,

dinsel azınlıklar üzerindeki baskılara karşıdır. TKP halkın dinsel inançlarının gerici ve karşı devrimcilerin politik amaçlarına araç edilmesine karşı savaşım verir.

161) TKP, ülkemizin ve halkımızın sorunlarının yalnızca İslâma inananların dayanışmasıyla çözülebileceği görüşlerini ütöpik ve son çözümlemede gerici amaçlara hizmet eden bir görüş olarak değerlendirir. Toplumun sınıflara, dünyanın karşıt sistemlere ayrıldığı, bu karşıtlıkların keskinleştiği günümüzde, sorunlar ancak çıkarları ortak olan sınıfsal güçlerin dayanışmasıyla, tüm anti-empyralist güçlerin dayanışmasıyla çözülebilir. Sınıfsal ayrılıklar, empyralizm karşısındaki tutumlar, İslâma inananları bölüyor, uzlaşmaz konumlara sürüklüyor, sürükleyecektir. Ulusal ve sosyal kurtuluştan yana olan tüm güçler, bu amaçlarına ancak dünya görüşündeki ayrılıklara bakmaksızın işçi sınıfıyla, öteki ulusal demokratik güçlerle, dışarda sosyalist ülkelerle dayanışma içinde ulaşabilirler.

162) TKP yığınlar içindeki çalışmalarında dindar emekçiler içindeki çalışmalara özel bir önem verir.

XI- PARTİNİN DURUMU

163) TKP 10 Eylül 1920'de Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında ve ulusal kurtuluş savaşında doğdu. Partimiz 63 yıldır sömürü ve baskıya, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı en önde savaşıyor. Partimiz, her zaman proleter enternasyonalizmine bağlı kalmıştır. İşçi sınıfının uluslararası görevleriyle ulusal görevlerini birleştirmiş, Türk-Sovyet dostluğunu dış politikasına temel yapmıştır.

TKP, kurulduğundan iki yıl sonra illegaliteye geçmek zorunda kaldı. Tek parti diktatörlüğüne, işbirlikçi Bayar-Menderes hükümetine, gerici AP ve MC hükümetlerine karşı, gerici askersel müdahale ve yönetimlere karşı savaşımında deneyler kazandı. Bugün de faşist diktatörlüğe karşı savaşımın en ön sıralarında yer alıyor. Partimiz, kurulduğu günden bu yana halkın ulusal çıkarlarının önde gelen savunucusudur. O, her yönüyle ulusal bir partidir.

Partimiz, çok güç, acılı ve kahrılı dönemlerden geçti. 1921'de kurucusu Mustafa Suphi'den bugün Merkez Komitesi üyesi Deniz yoldaşa dek sayısı belirsiz yoldaşı sınıf savaşlarında şehit verdi. Açlık, yoksulluk, sürekli polis takibi, göçmenlik, kaç kuşak komünistin yaşam tarzı oldu. Nazım yoldaş ve daha pek çok parti üyesi, yirmiyıllı aşkın bir süre zindanlarda yattılar. TKP'nin sayısız üyesi Sovyet Rusya'daki iç savaşta, Büyük Anayurt Savaşı'nda, İspanya İç Savaşı'nda, Yunanistan İç Savaşı'nda enternasyonalist coşkuyla savaşırken şehit düştü.

Yüzlerce komünist geçmişte, uzun yıllar savaşımı parti bağları kopuk kendi başlarına yürütmek zorunda kaldılar.

TKP tarihinde, dün Şevket Süreyya, Vedat Nedim Tör gibi, bugün H.Erdal gibi dönemler ve hainler de çıktı. Ancak TKP tarihinde bu gibiler parmakla sayılacak kadar azdır. Partimizin tarihi, çoğu adsız, yığıt kahramanların kendini işçi sınıfı davasına adanmış, her koşulda Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine bağlı kalmış özverili yönetici ve militanların tarihidir.

Mustafa Suphi, Şefik Hüsnü, Nazım Hikmet, Reşat Fuat Baraner ve Yakup Demir yoldaşlar partimizin işçi sınıfının davasına bağlı kalmış önderleridir.

Partimizin örgütlü savaşımı sürdürmesinde, geçmişte zayıf ve etkisiz kaldığı dönemler de oldu. 1920'den 1951-1952'ye dek onlarca tutuklama ve saldırıya ve dönem dönem kopuklukların olmasına karşın, örgütsel yapısını ve çalışmalarının sürekliliğini sürdürmeyi başaran partimiz, 1951-1952 saldırısının olumsuz etkilerini uzun bir dönem gideremedi.

Parti yönetici çekirdeğinin ana bölümünün tutuklanması, parti örgütlerinin bağlarının kopması, en önemlisi de, tutuklu parti yöneticileri arasında derin ayrılıkların ortaya çıkması, hem tutuklamaların genişlemesine, hem de partinin uzun yıllar güçsüz kalmasına yol açtı.

Tüm bunlara karşın parti 1958 yılında illegal radyo yayını başlatmayı başardı. Ülke içinde dağınık durumda bulunan komünistler kendilerini korudular ve savaşımı sürdürdüler. 1962'de Parti, yeniden bir yönetim organına kavuştu. Dağınık komünist gruplarla parti yönetimi arasında bağlar kurulmaya başlandı.

Bunu izleyen dönemde parti yönetiminin o sıralarda tüm dikkatini, legal gelişme olanağı elde eden sosyalist hareketin güçlenmesine vermesinin ve illegal parti örgütlerinin güçlendirilmemesinin yanlışlığı, 12 Mart dönemi sırasında açık olarak ortaya çıktı.

Komünistler, başarılarıyla, eksiklik ve zayıflıklarıyla

tüm TKP tarihinin sahibidirler. Parti düşmanlarının bu zayıflıkları abartmalarına, bunları öne çıkartarak partiye saldırmalarına karşı kesin savaşım yürütürler.

164) TKP tüm bu gelişmelerden gerekli dersleri çıkardı. 1973 yılında İ.Bilen yoldaşın öncülüğünde, onun devrimci girişkenliğiyle partiyi canlandırma, 12 Mart dönemi deneyiminden geçmiş, Marksizm-Leninizmden etkilenen kadroları saflarında birleştirme ve yığınlarla bağlama kararı aldı. Önüne atılım hedefini koydu. Parti program ve tüzüğünü hazırladı. MK organı Atılım yayınlanmaya başladı. TKP'nin Sesi Radyosu kuruldu. Ülke içinde parti örgütleri oluşturulmaya başlandı.

1973 Atılımı, İ.Bilen yoldaşın önderliğinde TKP'nin ayağa kalkmasını sağladı. Bu, ülkemizde işçi sınıfının politik ve sendikal savaşımı yeni bir aşamaya yükseltmesinde, halk hareketinin yeni bir atılıma geçmesinde önemli bir rol oynadı.

1973 Atılımı, nesnel koşulların dayatması sonucu, ideolojik hazırlıkların eksikliğinden, kadro seçimindeki kimi yanlışlıklardan ve örgüt biçimlerinin yeterince saptanamamış olmasından kaynaklanan eksiklikler de taşıdı. Bu durum, parti birliğinin yeterince sağlanamamasına, parti disiplininin ve savaş yeteneğinin yeterince yükseltilememesine neden oldu.

Ama gericiliğin en ağır saldırılarına ve dönek ve hainlerin tüm yıkıcı çabalarına karşın, komünistler canlarını vererek, işkence merkezlerinde, zindanlarda yığıtçe direnerek ve her güçlüğü göze alarak yürüttükleri özverili savaşlarıyla, partilerini işçi sınıfının politik savaşımına öncülük etme ve en ağır baskı koşullarında örgütsel varlığını sürdürebilme yeteneğinde bir parti durumuna getirdiler. Mustafa Suphi yoldaştan bu yana onbinlerce komünistin uğrunda herşeylerini feda ettikleri partinin yönetim ve savaşım sürekliliği güvence altına alındı. Bu işçi hareketimizin tarihsel bir kazanımıdır.

165) 1977 Parti Konferansı, TKP Program ve Tüzüğünü onayladı, Parti Merkez Komitesi'ni güçlendirdi, yöre ve il komitelerinin güçlenmesinin temellerini attı. Parti konferansından sonra illegal parti örgütlenmesi hızla gelişti, legal olanaklardan yararlanılarak partinin etkinliği artırıldı. Çok sayıda kadro kazanıldı. Partinin işçi sınıfının, gençliğin, kadınların, orta katmanların ileri kesimlerinin savaşımını yönlendirme yeteneği arttı. Parti konferansı, partinin yönetim yöntemlerini geliştirme, partinin örgütsel, ideolojik, politik birliğini güçlendirme, yığınlar içinde partinin etkinliğini artırma hedeflerini "Artızanlığa Son" ve "Fabrikalar Kalemizdir" belgileriyle ifade etti.

166) 1977-1980 dönemi TKP'nin tarihindeki en hızlı gelişme dönemi oldu. Hemen hemen tüm illeri kapsayan parti örgütleri ya da parti görevlileri ağı kuruldu. Sendikal hareketteki parti etkinliği arttı. Gençlik ve kadın hareketlerinde parti yandaşı güçlü örgütler oluştu. Bir dizi legal yayın organı çıkarıldı. Komünistler yığın savaşımının örgütlenmesinde önemli rol oynadılar. Parti bir dizi politik kampanya örgütledi. 141-142'nin kaldırılması, TKP'ye legal çalışma olanağının tanınması istemi, "TKP'ye Özgürlük!" belgisi altında geniş kesimlere ulaştı. Parti örgütleri 1977 seçimlerinde ve 1979 ara seçimlerinde deneyler kazandılar. Komünistler faşist teröre yığıtçe göğüs gerdiler, çok sayıda yoldaş ve sempatican antifaşist savaşımında canını verdi.

Partinin örgütsel büyümesi ile ideolojik, politik birliğini güçlendirme çalışmalarının aynı düzeyde geliştirilmemesi, sınıf savaşımının hızla karmaşıklaşan koşullarında, parti içinde fraksiyoncu eğilimlerin güç kazanmasına yol açtı. İçlerinde iki MK üyesinin de bulunduğu, ağırlıklı İngiltere parti örgütüne dayalı bir grup, parti yönetimine ve çizgisine "sol" oportünist, küçük burjuva anarşist konumlardan baş kaldırdı. Parti bu grubu yenilgiye uğratmayı başardı. Ne ki "İşçinin

Sesi" adı altında ayrı bir örgüt oluşturan söz konusu grubun yürüttüğü yıkıcı faaliyet partimize önemli yaralar aldırdı.

167) 12 Eylül 1980'de kurulan askersel diktatörlük, TKP'ni yok etmek amacıyla yoğun bir saldırıya girişti. Parti bu saldırılarda ağır yaralar aldı. Bini aşkın parti üyesi tutuklandı, önemli iller de içinde birçok ilde parti örgütleri dağıldı, birçok örgütün partiye bağları koptu, çok sayıda parti üyesi sürekli gizlenmek, kimileri yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Ağır işkencelerde MK üyemiz Deniz yoldaş ve Ali Güder yoldaşımız alçakça öldürüldü, birçok yoldaşımız sakat kaldı. Partiyeye karşı yoğun bir psikolojik savaş yürütüldü.

Cuntanın ağır baskı ve saldırısının yarattığı maddi ve manevi ortam, fraksiyoncu öğelerin faaliyetlerini artırmalarına, hareketin yükseliş döneminde partiye girebilmiş küçük burjuva öğelerin umutsuzluğa ve yılgınlığa kapılmasına, partiye olan inançlarının sarsılmasına elverişli bir ortam yarattı. "İşçinin Sesi" grubu partiye yönelik saldırılarını alabildiğine artırdı. 1982 Kasımında parti Politik Büro üyesi H.Erdal'ın, partiye ihanetinin ortaya çıkması üzerine partiden kaçarak "İşçinin Sesi" Grubuna katılması, provokatörlüğünü açıktan sürdürmeye başlaması ile bu saldırılar daha da yoğunlaştı.

168) TKP, 12 Eylül 1980'den bu yana karmaşık ve zorlu bir savaşım yürütüyor. TKP MK'nin 1981 Plenumu, bu savaşımında bir dönüm noktası oldu. 1981 Plenumu, geçmiş eleştirel yaklaşımın ilk adımı oldu, partinin ideolojik, politik olgunluğunu artıran, partinin uğradığı saldırıda aldığı yaraları sarmasını, parti içi yaşama Leninci normların egemen olmasını sağlayacak kararlar aldı. Parti yönetiminin güçlendirme yolunda adım attı.

Parti 1981 Plenumu'ndan sonra kadroları korumayı daha sıkı ele aldı, parti örgütlerinin düşmanın saldırılarına karşı direnme yeteneğini artırdı, süreç içinde dağı-

lan örgütlerin yerine yenileri kuruldu, bağı kopan örgütlerle dikkatli bir çalışma ile bağların yeniden kurulması, cezaevlerindeki parti çalışmasının örgütlenmesi, yurtdışına çıkan partililerin etkin bir politik çalışma için görevlendirilmesi çalışmaları başladı, sonuçta ülke içindeki parti örgütlerinin toparlanması ve düzenli çalışmaya başlamaları sağlandı.

1982 MK Plenumu cuntanın saldırısında uğranılan kayıpların nedenlerini ayrıntılı inceledi, gereken dersleri çıkardı. Cuntanın artan gericileşme sürecini analiz etti, cuntanın anayasasına karşı savaşımın politik çizgisini saptadı.

169) TKP MK Nisan 1983 Plenumu, parti yönetiminin ve örgütsel yapının sürekliliğinin güvence altına alındığını, 1973 atılımının hedeflerine başarıyla ulaşıldığını saptadı. TKP'yi, Türkiye halkının yıkıcı sorunlarının çözümünde belirleyici katkısı yapacak bir güce erdirmek için her alanda güçlendirme hedefini koydu, yeni bir atılım görevini saptadı. TKP'nin 5.Kongresi yeni atılıma ana ivmeyi vermeli ve parti tarihinde yeni bir dönemi başlatmalıdır.

170) Partinin önündeki görevleri başarıyla yerine getirebilmesi için parti çalışmasını her alanda iyileştirmek zorunludur. Parti son yıllarda en ağır koşullarda başarılar elde etti. Ne ki şimdi, faşizmi yıkmak, ulusal demokrasiyi kurma görevlerinin partiye yüklediği misyona uygun bir nitelik kazanabilmesi için, bu başarılarla dayanarak her alandaki eksiklik ve zayıflıkların aşılması zorunludur. Partiyi koruma önlemlerinin etkinleştirilmesi, partinin yönetim faaliyetinin her düzeyde sağlamlaştırılması, parti politikasının bilimsel temellerinin güçlendirilmesi, örgütlenmenin güçlendirilmesi, kadro politikasının iyileştirilmesi, ideolojik çalışmanın zenginleştirilmesi, ajitasyon ve propagandanın güçlendirilmesi, demokratik merkezîyetçilik ilkelerinin tam uygulanması, partinin düşünce ve davranış birliğinin sağlamlaştırılması

görevleri bizleri bekliyor. Tüm bunlar 1973-1983 döneminin deneylerinin çok yönlü bilimsel genelleştirilmesi-ne, bu deneylerden çıkarılan derslerin yaygınlaştırılma-sına dayanmalıdır.

171) 12 Eylül 1980 öncesi dönem şöyle karakterize edilebilir: Bu dönemde, 1973 atılımı başlıca amaçlarına vardı. Parti kuruculuğu görevlerinde sıçramalı bir geliş-me gerçekleşti. Öne konan ivedi görevler önemli ölçüde tamamlandı. TKP ideolojik, politik ve örgütsel etkinliği-ni ulusal çapta yaydı. Hareketli her toplumsal kesim için-de örgütlendi, ülkede politik yaşamın ayrılmaz bir parçası oldu, sesini geniş yığınlara duyurabildi. Savaşkan bir çizgi izledi. Marksizm-Leninizm ve proleter enter-nasyonalizminin, halkımızın ulusal çıkarlarının kararlı savunucusu oldu. İşçi sınıfının öncülüğünü, eylem ve cephe birliğinin zorunluluğunu sürekli savundu.

TKP bu dönemde illegal örgütlendi ve legal hiçbir olanağı dışlamadı..

Kimi zaman açıklıkla kavranmamış, sistemli uygu-lanmamış olsa bile genelde somut koşulların dayattığı her tür savaş yöntemini kullanmaktan geri durmadı. Ama hiçbir biçimi mutlaklaştırmadı.

Partimiz yığınlar içinde zengin bir çalışma deneyi elde etti. Fabrikalarda, işçi semtlerinde, emekçiler arasında, gençlik, kadın, meslek adamları, aydınlar, sendika, dernek, kooperatif gibi demokratik örgütler içinde, legal-illegal savaşımı birleştirme temelinde, yandaşları da içinde olmak üzere kazandığı politik yığ-insal çalışma deneyi, geleceği aydınlatacak derslerle doludur.

172) TKP, halkımızın baş düşmanlarına, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşımın, MC hükümetle-rine, faşist tırmanışa, terörizme karşı savaşımın, ABD emperyalizminin baskı ve dayatmalarına karşı savaşımın, barış ve yumuşama için demokrasi için savaşımın en önünde yer aldı.

173) 1977 genel seçimlerinde MC partilerinin ağır bir darbe yemesinde, ikinci MC hükümetinin kısa bir süre içinde yalıtılmasında, TKP üzerine düşen görevi olanaklar ölçüsünde yerine getirdi. TKP, CHP'nin öncü-lüğündeki hükümetin emperyalizmin ve işbirlikçilerinin halka ve onun ulusal çıkarlarına yönelik saldırılarına kar-şı tutum almasını sağlamak için çalıştı. Bunu yığınların CHP hükümetinin politikasına ilişkin yanlış beklentilere kapılmasını önlemek için savaşımına bağladı. Ancak yığ-ınların savaşımının yükselmesi ve ulusal demokratik güçlerin birleşmesiyle ülkemizin geleceğinde köklü bir değişikliğin olanaklı olduğunu sürekli vurguladı.

TKP, faşist terörün tırmandırılmasına karşı aktif bir savaşım yürüttü. Faşist MHP'nin içyüzünü sergiledi, onun haktan yalıtılmasında belirleyici işlev gördü. Can gü-venliği komiteleri kurulması için çalıştı, anarko-terörist grupların sözde devrimci terör eylemlerine karşı ilkesel tutum aldı. "Sol" radikal akımların sıralarında bireysel terörizmin yalıtılması için çalıştı.

TKP, eksikliklerine karşın barış savaşımının yüksel-mesinde belirleyici bir rol oynadı. Barış ve yumuşama-nın, komşu sosyalist ülkelerle barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin, Türk Sovyet dostluğunun başta ge-len propagandacısı oldu.

TKP, ülkeyi bekleyen tehlikeleri çok önceden halka duyurdu, faşist ya da askersel bir devirme tehlikesine karşı halkı 12 Eylül öncesinde birçok kez uyardı. Bunu önlemek için yığınların savaşımını yükseltmeye, ulusal demokratik güçlerin birliğini sağlamaya ağırlık verdi.

TKP, 12 Eylül askersel devirmesini ve kurulan askersel diktatörlüğün niteliğini ve yapısını, özelliklerini, gelişme doğrultusunu genel olarak doğru saptadı, gerici askersel diktatörlük içinde faşistleşme tehlikesine dikkati çek-ti, bunu önlemenin ve demokrasi yönünde bir dönemeç almanın yolunu gösterdi.

Askersel diktatörlüğün açık faşist bir nitelik kazandı-ğı koşullarda hazırladığı yeni parti programıyla TKP,

halkımıza savaş tehlikesini önlemenin ve faşizmden kurtuluşun yolunu gösteriyor.

174) TKP, sendikal hareketin, sınıf sendikacılığının 1975'ler sonrasında güçlenmesinde, sınıf uzlaşmacılığının konumlarının zayıflatılmasında, işçi sınıfının grev savaşımının yürütülmesinde, bu savaşımın birçok durumda giderek antitekel bir karakter kazanmasında, sendikal birlik ve eylem birliği görüşlerinin yaygınlaşmasında, ilk eylem birliklerinin örgütlenmesinde önemli bir rol oynadı.

TKP, öteki işçi partileriyle eylem birliği sağlanması için çaba harcadı.

Başını işçi sınıfımızın çektiği, çok geniş öteki halk kesimlerinin de katıldığı 1 Mayıs eylemleri, DGM direnişi, DİSK'in bir dizi eylemi gibi politik içerik taşıyan ve ülke tarihimizin en yığinsal eylemleri olan eylemlerin örgütlenmesinde ve gerçekleştirilmesinde TKP'nin onurlu bir rolü oldu.

TKP, ilerici gençlik hareketinin güçlenmesinde, kadın hareketinin oluşmasında, demokratik kooperatif ve ilerici öğretmen hareketinde, meslek adamlarının yığinsal hareketlerinde ve tüm bu hareketlerin işçi sınıfıyla eylem birliğinin olanaklı olan ölçülerde sağlanmasında önemli rol oynadı.

Maoculuğun Türkiye'deki etkisinin silinmesinde ana etmen TKP'nin bu sapık akıma karşı savaşımı oldu.

TKP'nin savaşımı, Türkiye'de Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin etkisinin sol akımlar içinde artmasına temel oldu.

175) Bu sonuçlar, bugün partimizin üzerinde yükseldiği sağlam temeller, yarını hazırlayacak dersler niteliğindedir. Partimizin kazanımlarıdır. Bu kazanımları, onları yok etmeye, gözlerden gizlemeye çalışan burjuvaziye, parti düşmanlarına karşı korumak, bu kazanımlar için özverili bir savaş veren tüm üyelerimizin görevidir.

176) TKP, öncülük rolünü yerine getirmede attığı

tüm bu adımları Marksizm-Leninizme bağlılığına, işçi sınıfına olan güvenine borçludur. Ne ki partimizin politik öncülüğü gereken ölçüde gerçekleştirebildiği söylene-
mez.

Partimiz Marksizm-Leninizmi her alanda yaratıcı biçimde ülke gerçeklerine uygulamada, politikasını yığınlarla maletmede eksik kaldı, partiyi bolşevikleştirme sürecini gereken hızla yürütemedi, ulusal demokratik güçlerin, sol güçlerin eylem ve cephe birliğini sağlamada olanaklı kalıcı sonuçlar elde etmekte gecikti, zayıf kaldı.

177) Teoriye gereken ağırlığın ve önemin verileme-yişi, ideolojik zayıflık, bir dizi eksikliklerin ve hataların en temeldeki nedeni oldu. Bu durum politik planda somut ve esnek taktiklerin ortaya konmasını güçleştirdi, zaman zaman vurgu hatalarının ortaya çıkmasına neden oldu. Partinin ilkesel konumlarının her zaman net görülemeyişini, politikanın tüm parti örgütlerince aynı biçimde özümselemeyişini doğurdu.

Parti politikası örgütlü pratik savaşımı politik amaçlar doğrultusunda yönlendirmede eksik kaldı, günlük savaşım ise politikayı her seferinde somutu kavrayacak biçimde düzeltmeye yardım edemedi. Kimi yerde pratikten kopuk bir politik çalışma, kimi yerde dar pratiklik görüldü.

Bu durum tüm enerjik çalışmaya karşı parti politikasının yığınlarla malolmasında engeller ortaya çıkardı. Partimizin politikası nesnel gerçeklere dayanmış olmakla, diğer tüm sol parti ve gruplardan daha fazla yığınların ruh halini yansıtmakla birlikte, politika ile örgütlü pratik arasındaki bu görece kopukluk, politikanın yığınların ruh halini yeterince kavrayamaması sonucunu yarattı.

178) Bu durum partinin ideolojik çalışmalarına, özellikle propaganda-ajitasyon çalışmalarına yansıdı, yığınları etkileyen somut, canlı bir propaganda götürmede, yığınlarla canlı bağları olan bir yayın faaliyetin-

de istenilen başarı düzeyine varılamadı.

179) Teorik-ideolojik çalışmalara gereken önemin verilemeyişi, partimizin bolşevikleşme sürecinde ciddi olumsuz etkiler yarattı. Kadroların eğitimi çok zayıf kaldı, günlük çalışmalar daha ağır bastı.

Bu durum, partinin en başta ideolojik birliğini pekiştirmede sağ ve "sol" ters eğilimleri, fraksiyonculuğu zamanında açığa çıkarmada ve onları herşeyden önce ideolojik planda yenilgiye uğratma görevinde dikkatleri gevşetti. "İşçinin Sesi" adlı "sol" oportünist, fraksiyoncu grup böyle bir zayıflığın sonucu ortaya çıktı ve bu ortamdan yararlanmak istedi. Partimize gelen ağır darbe sonucunda antiparti eğilimlerin ortaya çıkmasında bu zayıflığın önemli bir rolü oldu.

180) Pratik sonuçları açısından da önemli olumsuzlukların, eksiklik ve hataların doğmasının temel nedenlerinden biri de merkez yönetimi ile örgütler arasındaki karşılıklı bağın zayıf kalmasıdır. Bu kopukluğun sonucu parti merkezinin, politik ve pratik yöneticilik görevi tam olarak yerine getirilemedi. Bu, MK ve PB'dan taban örgütlerine kadar politik yönetim faaliyetinin yetersizliği, çalışmada verim düşüklüğü, artizanlığın aşılamayışi, günlük sorunlar içinde boğulmak gibi bir dizi olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına yol açtı.

Parti politikasının oluşmasında, kararlar almada parti üyelerinin aktif katılımı alt düzeyde kaldı.

181) Merkezi politik ve pratik yöneticiliğin eksikliği denetimi güçleştirdiği gibi, tüm parti örgütlerini, üyelerini ve tüm parti eylemlerini özel olarak denetleme mekanizmalarının oluşturulmadığı durumda çok olumsuz sonuçlar doğurdu. Yanlışların anında görülüp, enerjik bir çaba ile düzeltilemeyişi, parti çalışmalarını sürekli iyileştirme yönünde adım atılamayışi gibi sonuçların yanısıra partinin polise karşı korunmasında da derin zayıflık ortaya çıktı.

182) Kadro seçme, yerleştirme ve yetiştirme görevinde ciddi yanlışlar, eksiklikler yapıldı. Polis sızmalarına, fraksiyonculuğa kapı aralayan kadro politikasında subjektivizm yer yer ağır bastı.

"Artizanlığa Son" belgisi çok yinelenildiği halde, artizanlık aşılamadı. Bunun temel nedeni yukarıda sayılanlarda yatıyor. Ayrıca parti çalışmaları somut iş üzerine otumadıkça, çalışma planları olmadıkça, her iş için somut karar alıp, kararların uygulanıp uygulanmadığı denetlenmedikçe artizanlık aşılamazdı.

Her parti üyesine iş bulma değil, işe uygun parti kadrosu seçmek temel ilke olmalıdır. İşbölümü ve kolektif çalışma ancak bu temel üzerinde başarılabılır. Bu ilke yeterince gözetilemedi. İşlevsiz üye sayısı az değildi. Parti kadrolarının uzmanlaşması çok yavaş oldu. Özellikle, kalkınma döneminin nesnel bir zayıflığı olan yönetici kadro eksikliği dikkate alınarak, yönetici üye yetiştirmeye ağırlık vermek zorunluydu. Partimiz yığın önderlerini kendine çekmede önemli bir başarı kazandı. İşçi liderleri, sendika aktivistleri, gençlik önderleri vb. partimize geldiler. Böylece partimizin yığın bağlarında hissedilir bir güçlenme ortaya çıktı. Ne yazık ki onların ideolojik-politik eğitimlerinin eksik kalması, politik görevleri saptanırken çok yönlü düşünülemeyişi çift taraflı olumsuzluklara neden oldu. Onların hem parti çalışmalarındaki hem de yığın örgütlerindeki eylemlerinde uyumsuzluklar, legal, illegal çalışmanın doğru birleştirilemeyişi, konspirasyonun zedelenmesi gibi sonuçlar doğdu.

183) Partiye kimlerin üye olabileceği, üyelik ölçütleri, her yöreye göre üyelerin bileşiminin ayarlanması sorunlarına titiz eğilinmedi. Bu durum kimi yerde sağlıksız, kimi yerde henüz hazırlıksız sempatanların partiye alınması sonucunu doğurdu. Kimi zaman da sempatan kadrolara görev vermeyi beceremeyen parti örgütlerinin, bu pratik sorunu çözmek için onları

partileme yoluna gittikleri de oldu.

Partiye üye olma normları, yöreden yöreye farklar gösterdiği gibi, ülke içi ve dışında da farklı oldu. Parti üyeliğinin yüksek bir onur olduğu, kolay elde edilemeyeceği, ama partinin kapısının hak eden herkese açık olduğu bilinci sempatanlara yeterince aşılanamadı.

Yığınlarla, parti arasında sınır her yerde titizlikle korunmadı.

184) Bunun sonucu, kadro ve örgüt açısından kimi alanlarda gereksiz şişkinlikler ortaya çıktı, politik hareketliliğin az olduğu alanlarda ise parti örgütlenmesi yok denecek kadar cılız kaldı.

Örneğin köylerde, esnaflar içinde ve orduda partimizin etkinliği en alt düzeyde kaldı. İşçi sınıfının daha çok öncü hareketli kesimleri içinde çalışmalara ağırlık verilirken, politik bakımdan görece daha geri kesimleri içinde parti çalışması çok yavaş gelişti.

Kent yoksulları içinde parti çalışması zayıf kaldı, bunun sonucu "sol" maceracı akımlar, faşist örgütler buralarda üstlendiler.

Partinin örgüt stratejisi, sınıfsal analize, somut politik gelişmelere, yığınların durumuna ilişkin derin bir incelemeye dayandırılmadı. Bu nedenle örgütlenmede öncelikler, buna dayalı bir örgütlenme planı zamanında ortaya konulamadı.

Bu zayıflık kendini en açık biçimde köylerdeki örgütlenmenin geriliğinde ve burada uygun biçimler seçmedeki yanlışlar biçiminde ortaya koydu. Küçük üreticilerin kooperatif hareketine önem vermek yerine, perspektifsiz dernek biriminin seçilmesi en önemli yanlışlardan biri oldu.

Şematik örgüt anlayışının dışına çıkılmadı, Leninci bir partide olması gerekli farklı ve karmaşık örgütsel yapılar, uzmanlık dalları kurulamadı.

Bu eksiklikler 1980 MK Plenumunda ele alınmışsa da, geç kalınmıştır.

185) Legal-illegal çalışma biçimlerinin uyumlaştırılmasında güçlükler, zayıflıklar belirdi. Olanaklı olduğu kadar legal, gerekli olduğu kadar illegal çalışma ilkesi bilinçle kavranıp, başarı ile uygulanamadı.

Demokratik yığın örgütlerinde ve yığınlar içinde çalışmada ortaya çıkan sektör çalışma anlayışının nedenlerinden biri de budur.

Bu ilkeye gerekli dikkatin verilmeyişi, legal çalışma biçimlerini çok daha yetkinleştirmek olanaklı iken bu soruna yeterince eğilinemeyişi, nesnel koşulların etkisi altında partimizin yarı legal konumlara çekilmesini doğurdu.

Deneyimimiz şunu gösteriyor. Legal olanakların fazla olduğu, yığın eylemlerinin yükseldiği görece demokratik koşullarda illegal durumda olan komünist partisi legal kanalları genişletemezse, gerekli yeni legal örgütlenme biçimlerini yaratmazsa, eylem birliğine hız vermezse, ya kaçınılmaz konspiratif açıklar verecek ya da gelişmenin dışında kalacaktır. Partimizin durumu birincisidir.

"Birlik Dayanışma" adı altında ortaya çıkan yarı legal, legal biçimler söz konusu durumun doğurduğu kendiliğinden bir gelişmedir. Partimiz, eksik de olsa, yer yer hatah da olsa, somut koşulların ortaya çıkardığı bu biçimden yararlanmasını bildi.

Legal kanalların dikkatle hazırlanıp genişletilmesine çalışırken, diğer yandan illegal parti örgüt yapısını güçlendirmeye özel bir önem vermek gerekiyordu. Bu yöndeki çaba da zayıf kaldı.

186) Partimizin yığın bağları, illegal bir parti oluşumuz dikkate alınırsa azımsanmıyacak düzeydeydi. Ama bu bağlar yeterli bilinç unsuru ile donatılmamıştı. Daha önemlisi nesnel ölçütlerle sürekli denetim altında tutulamadı. Çoğu kez demokratik örgütlerin etkinlikleri ile partimizin dolaysız etkinlikleri içiçe girdi. Bu olumsuz değildi. Komünist partilerin elde etmek için uğruna savaştıkları olumlu bir sonuçtu. Ama par-

tinin dolaysız etkilerini çok dikkatli eylemlerle geliştirmek ve ölçmek de gerekiyordu. Bu, belirli bir gelişme noktasında daha da zorunlu idi. Partinin bağımsız politikası ve savaş çizgisinin yığınlarca görülmesi, desteklenmesi yalnızca gericilik dönemlerine hazırlıklı olma açısından değil, genel olarak işçi sınıfımızın bağımsız savaşımı açısından da önemlidir.

187) Partimizin yığın bağlarını güçlendirme ve yığınlar içinde politik yöneticiliğini gerçekleştirme açısından temel örgütler-hücrelerin rolü belirleyicidir. Bu nedenle yığınların olduğu her yerde parti hücrelerinin kurulması Leninci bir ilkedir.

Partimizin temel örgütleri yığınların içinde oluştu. Yığınları yönetmede önemli deneyler elde ettiler. Ancak yukardan beri sayılan eksikliklerin bir sonucu olarak, politik öncülük, önderlik rolleri olması gereken düzeye varamadı. Oysa parti tüm olanakları ile temel örgütleri ideolojik, politik, örgütsel, teknik silahlarla donatmaya en fazla ağırlığı vermek, onlarla daha sıkı bağlanmanın yollarını bulmak zorundadır. Faşizm koşullarında bu görev şimdi çok daha büyük önem kazanmıştır.

188) Yöneticilik görevlerinin önemli olduğu ikinci halka il komiteleridir. İl komiteleri kendi illerinde hareketin tüm sorunlarını çözmede politik ve pratik önderlikte en geniş girişimciliği göstermek zorundadırlar. İl komiteleri, yöre komitelerinin altında böylesi bir girişimciliği gerektiği ölçülerde gösteremediler. Yöre komiteleri ise koordinatörlük görevi ile sınırlandı. Bu doğru olmakla birlikte, politik yöneticilikle tamamlanamıyordu.

189) Pratik deneyimimiz bir örgütsel ilkeyi doğruluyor. Her örgüt kademesi, kendi sorumluluk alanında ortaya çıkan ve kendi çözebileceği hiçbir sorunu bir üst örgüte taşımamalı, buna üst örgüt de izin vermeme-

lidir. Çözemiyorsa nedenleri araştırılıp bulunmalıdır. Tersî işleyiş üst örgütleri gereksiz sorunlar içinde boğar, aşağıdan yukarıya deney aktarımını, birikimini zayıflatır, üst örgütlerin politik yöneticiliğine zarar verir, sorumlulukların karışmasına neden olur.

190) TKP MK'si partinin politik ve pratik yöneticiliğini yerine getirmede zayıflıklar taşıdı. Tek tek MK üyeleri kendi alanlarında deneyli, yetişkin, değerli yoldaşlar olmalarına karşın MK, partinin kongreden sonra en üst organı işlevini bütünüyle yerine getiremedi. Bu durum, parti yöneticiliğinde bilgi ve deney azlığına, MK'ne bağlı uzmanlık büro ve seksiyonlarının zamanında kurulmayışına bağlı olduğu kadar PB'nun çalışma tarzından da kaynaklanıyordu.

191) PB, iki MK toplantısı arasında en yüksek yönetim organıdır. Onun çalışmaları MK'nin çalışmalarında başarıyı hazırlar. PB, MK'nin ele alacağı sorunları, konuları hazırlamakla görevlidir. Bu çalışma olmaksızın MK en doğru, en gerekli kararları alamaz, somut politika çizmekte güçlük çeker. Kararların uygulanmasının, sonuçlarının MK'sine gelmesinin sağlanması da PB'nun görevidir. Bu nedenle, PB'nun partinin durumuna ve politik ortamın acil görevlerine uygun bir işbölümü yapması, kollektif çalışma ilkelerine uygun, uyumlu bir çalışma göstermesi, sorunların çözümünde tutulacak halkanıdır.

192) Batı Avrupa'da parti çalışmaları bugün dünden çok daha fazla önem taşıyor. Göçmen işçiler arasında, bilimsel bir inceleme ve araştırmaya dayalı olarak örgütlenme ve politik çalışma perspektifleri gözden geçirilmek zorundadır. Bu yapılırken geçmiş dönemin deneyleri dikkatle değerlendirilmelidir.

Partimizin ayağa kalkma döneminde Batı Avrupa bir köprübaşı görevi gördü. Bunun kimi olumsuz sonuçları oldu ise de genelde partimizin ayağa kalkmasında önemli

bir işlev gördü.

Olumsuz sonuçlar, yukarda belirttiğimiz eksik ve hatalardan ayrı değildir. Bunların Batı Avrupa koşullarında uzantısıdır. Ancak bu alanın özgüllükleri nedeniyle bu eksiklik ve hatalar değişik niteliklere büründü.

Ülkedeki sınıf savaşımı kendini ülke dışında dolaysız biçimde hissettiremez. Batı Avrupa'daki sınıf savaşımının keskinlik düzeyi Türkiye'ye oranla görece düşüktü. Ancak bu, bugün yükselme eğilimindedir ve Türkiyeli işçilerin savaşıma katılma oranı yüksektir.

Batı Avrupa koşullarının olumsuz etkileri de önemlidir. Tekelci burjuvazinin güçlü ideolojik etkisi, reformizmin güçlü konumları, göçmen işçilerin sınıfsal kökenleri, göçmenlik psikolojisinin yarattığı olumsuz milliyetçi duygu ve düşünceler, para biriktirme olanakları, artan işsizlik ve yabancı düşmanlığı, cuntanın dolaylı, dolaysız baskıları, bütün bunlar nesnel sayılması gereken olumsuz etkilerdir. İşte parti örgütlerimiz bu etkiler altındaki yığınlar içinde çalışıyorlar. Bu etkileri dikkate alan bir örgüt ve kadro politikası zorunludur.

Bunların yanısıra, deneyimli kardeş partilerin varlığı ve enternasyonalist dayanışmaları, güçlü bir barış hareketinin yükselmesi, Türkiye'li işçilerin sendikallik aktivitesinin görece yüksekliği, legal olanakların genişliği, yabancı düşmanlığına karşı antinazi temelde oluşan direniş gibi olumlu etmenler vardır. Bunlara dayanarak parti örgütlerinin yığınsal etkisini artırmak olanaklıdır. Bunun için parti örgütlerinin ideolojik-politik etkinliğini artırmak tutulacak temel halkadır. Ne yazık ki, bu yöndeki çabalar yeterli olmadı. Batı Avrupa parti örgütlerimizin durumu ve sorunları MK'de enine boyuna ele alınamadı.

Özellikle 12 Eylül 1980 sonrasında parti politikasının doğru kavranması, parti birliği ve disiplini temelinde önemli sayılması gereken sorunlar ortaya çıktı. Bu durum, yine bu dönemde çeşitli politik akımların yurt dışında etkinliklerini artırdığı koşullarda partimizin güç

ve etkinliğine, yığın bağlarına zarar verdi.

Bugün Batı Avrupa'da partimizin gücü ve etkinliği olanakların altındadır. Hızla istenilen ve olması gereken düzeye varmak için ciddi hiç bir engel yoktur. Tersine hemen her ülkede olanaklarımız artmıştır. Yeter ki, esnek ama ilkeleri açık ve sağlam, somut duruma uygun bir parti çalışması gerçekleştirilebilsin.

Batı Avrupa'da artan gericiilik koşullarında politik çalışmayı yükseltmek ulusal ve uluslararası, enternasyonalist bir görevdir.

Zaman zaman içine düşülen bir yanlış, göçmen işçi derneklerinin politikası ile partinin bağımsız politikasının karışması, sınırların silikleşmesidir. Diğer yandan göçmen işçi derneklerinin yığınsal bir güce ulaşması için esnek çalışma biçimlerinin uygulanması ile bu derneklerin politik görevlerinin uyumlaştırılmamasıdır.

Batı Avrupa'da başarılı bir çalışma için, parti örgütsel yapısı kendine özgü biçimler almak zorundadır. Parti örgüt ve üyelerinin niteliğinin yükseltilmesi, sempatizan ve aktif sempatizanların artırılması, bunların yönlendirilmesi, bu yollarla geniş legal yığınsal çalışmanın yürütülmesi ve partinin yığınlar içindeki etkisinin artırılması sağlanmalıdır. Göçmen işçilerin ileri kesimlerinin harekete kazanılması görevi henüz tamamlanmamıştır. Politik göçmen kadrolarla sıkı bir kaynaşma yaratılmalıdır. Ideolojik-politik çalışma yükseltilmelidir. Diğer yandan çok daha esnek biçimler yaratılmalıdır. Marksist-Leninist konumları sağlam, tutarlı bir enternasyonalist çizgi izleyen kardeş partilerle daha koordineli, daha sıkı işbirliği içinde çalışılmalıdır.

Barış savaşımını yükseltmek, yabancı düşmanlığını, gerici hükümetlerin ve tekellerin işçi haklarına yönelik saldırılarına karşı savaşmak, Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışmayı örmek, eylem birliğinde kalıcı, somut sonuçlar almak, Batı Avrupa'daki parti örgütlerinin çalışmalarının başlıca yönüdür.

193) Partiyi koruma, partiyi örgütlenme sorunuyla atbaşı gitmesi gerekli bir görevdir. Partiyi örgütlemeye başladığımız her alanda paralel olarak partiyi koruma önlemleri alınamazsa örgütlenme başarılamaz, kaheı olmaz. Geçtiğimiz dönem bu alanda ciddi eksiklerimiz vardı.

Geçmişte uğradığımız ağır kayıpların ana nedeni politik polisin üstünlüğü değil bizim zayıflıklarımız, yanlışlarımız, gevşekliğimizdir. Bunun faturasını ağır ödedik.

Partinin polise karşı korunması tüm parti üyeleri-mizin uyanıklığına bağlı olduğu kadar, kadroların profesyonel devrimci niteliklerinin yükseltilmesine de sıkı-ca bağlıdır.

Parti örgütleri içinde belirli aralıklarla polise karşı uyanıklık kampanyaları açılmalıdır. Eğitici, aydınlatıcı broşürler çıkarılmalı ve polis taktikleri kadrolara kavratılmalıdır. Polis ajanları deşifre edilmeli, poliste çözülenler kılı kırk yarararak saptanmalı, ama çözülenlere karşı ödünsüz olunmalıdır. Deniz yoldaşımızın ser verip sır vermeyen tutumu örnek olmalıdır.

194) Partinin örgüt ilkeleri parti tüzüğünde yasallık kazanır. Leninci yeni tipten bir parti için tüzük partinin ideolojik-politik birliğini örgütsel birlikle tamamlama aracıdır. Pek çok kez sanılanın tersine tüzük donmuş bir kalıp değildir. Dahası partinin programına oranla daha da sık geliştirilmesi zorunludur. Parti canlı bir organizmadır. Gelişme sürecinde ortaya çıkan örgütsel deneyler derslere dönüşür ve onların en genel ilkeleri tüzüğe girer.

Parti tüzüğünü böyle kavramamak, onu yalnızca sorunlar çıktığı zaman baş vurulacak bir yasa gibi görmek yanlıştır.

Geçtiğimiz dönem ne yazık ki parti tüzüğü çoğu kez en az okunan parti belgesi durumunda kaldı. Bu ilgisizlik partinin bir düzey düşüklüğünün hem sonucu,

hem göstergesiydi. Kimi parti yöneticisi yoldaşların tüzüğe gereken önemi vermemeleri yüzünden, her üyenin tüzüğü okuma olanağı elde edemediği durumlar da oldu.

Tüzük, parti yöneticilerinin ve üyelerinin hak ve görevlerini saptar. Her parti üyesi yalnızca görevlerini yerine getirmekle sorumlu değil aynı zamanda haklarını kullanmakla da sorumludur.

Partinin eksikleri, yanlışları konusunda zamanında uyarı, eleştiri, öneri yapmayan, bu hakkını kullanmayan parti üyeleri de eksiklerin, hataların sorumluluğunu paylaşmak zorundadır. İdeolojik-politik düzey düşüklüğü bu sorumluluğu ortadan kaldıran bir gerekçe olamaz. Sorumluluk hem kişisel, hem kolektiftir. Tersli liberalizme, anarşizme kapı açmak olur.

195) Açıkça ki, derin gizlilik koşullarında merkezi-yetçilik ağır basar. Bu ilke tüm parti örgütleri için geçerlidir. Kimi parti örgütleri için çalışma koşullarının daha uygun olması bu ilkeyi değiştirmez. Demokratik merkeziyetçilik partinin temel örgüt ilkesidir. Bunun doğru kavranması ve titiz uygulanması zorunludur. Kimi zaman demokrasi yanının yalnızca seçimlerle sınırlı anlaşıldığı oluyor. Bu yanlıştır. Demokrasi çok daha içeriklidir. Özü kadroların günlük çalışmaları içinde partinin kararlarının ve politikasının oluşma sürecine aktif katılımı, parti çalışmalarını denetlemesidir.

196) Parti yaşamının ilkelerinin başında kolektif yönetim gelir. Kolektif yönetim partinin her düzeyinde uyulması zorunlu bir ilkedir. Onu yetkinleştirmek her durumda gözetilmesi gerekli bir görevdir. Zaman zaman gizlilik nedeniyle bu ilkenin uygulanmasının gözardı edildiği durumlar da görülmüştür. Gizlilik ve kolektif çalışma birbirinin karşısı kavramlar değildir.

Parti içinde açıklık, her yoldaşın gizli olmayan konularda, partinin sorunları üzerine bilgilendirilmesi, her

üyenin partiye karşı açık yürekli olması önemli ilkelerden biridir. Kimi zaman parti yöneticisi yoldaşlar parti üyelerini sorunlar konusunda aydınlatmaktan korkmuşlardır. Böyle bir korku yersiz olduğu gibi zararlıdır da.

Diğer yandan parti üyeliği özveri konusunda komünist yarışma alanı olmalıdır. Partiye alınacak olanlar ve parti üyelerinde ilk aranması gereken nitelik bu olmalıdır. Parti yaşamı eğer özveri temeline dayanmazsa yoldaşlık ilişkileri sağlamlaşmaz, parti disiplini çelikleşemez. Biçimsel parti üyeliği ile gerçek partililik arasındaki farkın ölçütü bilinç yüksekliği ve özveridir.

Partimizin dün ve bugün kazandığı herşey parti kadrolarımızın büyük özverisi ile gerçekleşti. Bu övünç kaynağımızdır. Ama bu konuda eksikler gösteren yoldaşlarımız da yok değildir. Onları sabırla eğitmek, küçük burjuva alışkanlıklarını, tortuları atmaya yardım etmek gerekir.

197) Partinin Leninci çelik disiplini bu ilkelerin yaşama geçmesine sıkıca bağlıdır. Disiplinin ölçütü partinin yığınlarla bağlanmasının derecesidir. Çünkü ancak çelik disiplinli bir parti bunu gerçekleştirebilir. Anlaşılabilir ki, disiplin de sürekli yetkinleşmesi gerekli bir niteliktir.

Partimiz her geçen gün disiplinini pekiştiriyor. Partinin ideolojik-politik-örgütsel birliği her dönemde yeniden ve yeniden kazanıldıkça disiplin daha da çelikleşecektir. Özellikle parti kararlarının, özüne uygun biçimde yaratıcılıkla ve tam zamanında uygulanması disiplininin en temel göstergesidir.

Partiye bağlılık disiplinin özüdür. Parti üyelerimizin partiye bağlılığı yüksekti. Ne var ki, başlangıç için doğal olan soyut bir anlamda idealize edilmiş bağlılık, hızla bilinçli bir bağlılığa dönüştürülmeliydi. Bu, partinin sorunlarını bilen, nedenlerini analiz edebilen yüksek bilinç düzeyinde yoldaşların yetiştirilmesi demektir.

Bu yoldaki gecikmeler partiye darbe geldiğinde sarsıntılara, yalpalamalara neden oldu. Şimdi bu durum aşılmıştır. Bundan böyle partimiz en ufak disiplinsizliğin, parti birliği ve otoritesine zarar veren her tutumun acımasız düşmanı olmalıdır.

198) İlegal parti ve kadroları için gizlilik bir yaşam tarzı olmalıdır. Ancak o zaman tüm parti çalışmalarında gizliliği sağlamak için uygun ortam yaratılmış olur. Bu olmadan yalnızca ilkelerin konulması yeterli olmaz. Ama gizliliğin korunmasının güvencesi ise gizlilik kurallarının açık net konulması ve ilkeseliktir. İlkeler en çok bu alanda katı biçimde uygulanmalı, esnekliğe yer verilmemelidir.

Geçtiğimiz dönem bu alan, en ciddi yanlışların yapıldığı alan oldu. Gizliliğin çiğnenmesi, partiye gelen darbenin sonuçlarını ağırlaştırdı ve partiyi toparlama sürecinin yavaş gelişmesinde belirleyici rol oynadı.

199) Partimiz derin gizlilik koşullarında, ağır saldırı altında çalışmalarını ara vermeksizin sürdürdü. Şimdi partimizde yepyeni deney birikimi vardır. Bunların derslere dönüşmesi partimizi her koşulda savaştan yenilmez bir parti yapacaktır.

Yarı-legal koşullardan derin illegale geçme deneyimiz paha biçilmez değerdedir. Bu süreç derin ve soğukkanlı analiz edilmelidir.

Partimiz, gericilik dönemlerinin Leninci taktiği olan geri çekilme taktiğini tam zamanında uygulamadı. Bunda, deney eksikliğimiz kadar, teorik analizlerin yetersizliği, yığınların nabzını derinden yakalayamamak, parti içinde "sol" sektör fraksiyoncu hareketin olumsuz etkileri, kadroların ideolojik-politik düzey düşüklüğü de rol oynadı.

Deneyimiz bunu gösteriyor. Eğer komünist partisi bu hazırlığı çok önceden gerçekleştirememişse, karşı devrimci darbe planının artık uygulanmaya konulduğu noktada çok geç kalmış demektir. Çünkü, darbe planı

nın birinci maddesi, her zaman komünist partisini yok etmek için, onun geri çekilme taktiğini uygulamasına olanak vermemektir.

Hele darbe altında bu planı uygulamak, artık hemen hemen olanaksız olanı gerçekleştirmek demektir. Partimiz işte bunu gerçekleştirebildi. Kuşkusuz gecikmenin bedelini ağır ödedi.

Darbe koşullarında, yönetici kadrolarda görevini bırakmama duygusu öne çıkıyor. Gerçekte bu olumlu ve yüksek bir duygudur. Ama bilinçle ele alındığında görülür ki, bu istemin bütün yüceliğine karşın olumsuz sonuçları partinin yıkımını getirir. Geçici bir süre çalışma alanından uzaklaştırma, yurtdışına çıkartma vb. gibi zorunlu önlemleri küçümseme eğilimi zararlıdır. Partimizin bugün varlığını ve savaş gücünü koruması her şeyden önce yönetici kadrolarının ezici çoğunluğunu, düzenli geri çekiliş içinde koruyabilmiş olmasına borçludur. Ne yazık ki kadrolarımızın önemli bir bölümünü korumak olanaklı olmamıştır.

Yine deneyimimizin ortaya koyduğu derslerden biri de, geri çekilme taktiğine bağlı olarak örgütsel yapılarda, darbenin yaklaştığı ya da darbe altındaki koşullarda ani ve köklü değişiklikler yapma yanlışlığıdır. Kadroları korumayı amaçlayan, ama yeterli dikkatle yapılamayan kadro kaydırmaları olumlu olmamıştır. Bu işlem çok az sayıda ve çok özel biçimde yapılmalıdır.

200) En ciddi sorunlardan biri bağ kopukluklarının yarattığı sorunlardır. Deneyimimiz olumlu yönde dersler vermiştir. Önceden hazırlıksız oluşa karşın, bağ kopukluğunun risklerini soğukkanlı biçimde göze almış oluşumuz polis saldırısının can alıcı noktalara sıçramasını önlemiştir. Soruna acele etmeden ama gecikmeden de yanaşmak doğru tutumdur. Bağ kopukluklarının yaratacağı olumsuzlukları örgütsel önlemlerden önce ideolojik, moral etkiyi yükselterek önlemek esas alınmalıdır. Parti yönetimi kadrolarına güvenebilmelidir, Partimiz böyle

bir güvene dayanmakla yanılmadığını şimdi daha iyi görüyor.

201) Gericilik dönemleri, kimi kadrolarda ideolojik, politik yalpalamaların kaçınılmaz biçimde ortaya çıktığı dönemlerdir. Sağ ve "sol" sapmalar, eğilimler böylesi dönemlerde yeşerdi. Komünist hareketin, partimizin tarihi, kardeş partilerin güncel deneyleri ve bizim deneyimiz bu gerçeği doğruluyor. Burada tipik bir hastalığı görmek gerekir. Bu antiparti eğilimidir. İçinde sağ ve "sol" sapmaları taşır. Ama bu sapma eğilimleri antiparti hastalığının nedeni değil sonucudur. Hastalığın nedeni ise sınıfsal ve ideolojiktir. Küçük burjuva sınıf temelinin ve küçük burjuva ideolojik kalıntıların, legalist ön yargıların atılamayışının, moralsizliğin bir sonucudur. Politika dışı kalma, illegal savaşı küçümseme, devrimci hareketin, partinin uğradığı kayıplar, yaptığı hatalar karşısında paniğe kapılma, amaçsız bir eleştiri, geçmişte kendinin de payı olduğu tüm başarı ve kazanımları yadsıma, grupçu, fraksiyoncu tutum vb. biçimlerinde kendini ortaya koyar. Bu eğilimleri partimiz yaşamış ve yenmiştir. Bu hastalığın kökünü kurutmak için çabaları sürdürmek zorunludur.

Polisin partimize saldırısı sona ermemiştir. Gericilik dönemi kapanmamıştır. İdeolojik savaşımı, politik etkinliği, partinin proleter çekirdeğini güçlendirmek, disiplini sıkılaşmak, yanlışları cesaretle ortaya koymak ve her durumda partiyi savunmak bu hastalığı yenmenin tek ve etkili yoludur.

202) İdeolojik savaşım tüm parti çalışmasının can damarıdır. Günümüzde ideolojik savaşım dünya çapında keskinleşiyor. Emperyalizm ideolojik savaşımı, Türkiye'de de, psikolojik savaş düzeyine vardırان bir saldırganlık içindedir. Sınıf savaşımındaki başarılar, özellikle faşizm koşullarında, bugün her zamankinden daha çok, insanların beynini ve yüreğini kazanmak uğrındaki savaşımın sonuçlarıyla bağlıdır.

203) TKP, geçtiğimiz dönemde Marksizm-Leninizmi ve proleter enternasyonalizmini Türkiye'de yaygınlaştırmak için büyük çabalar harcadı. İşçi sınıfının ideolojisinin güçlenmesine öncülük etti. Burjuva ideolojisinin her türüne karşı, sağ ve "sol" oportünist akımlara karşı savaşım yürüttü. Baş düşmana karşı savaşımı başa aldı.

12 Eylül 1980 öncesinde TKP, merkez organı Atılım'ın ve radyo yayınlarının yanısıra, çok sayıda legal yayın çıkardı. Gazete, dergi, kitap, broşür ve yerel yayınların yanısıra, parti örgütleri gençlik, kadın, sendika vb. yığın hareketlerinin yayın organlarında parti çizgisini savundular. Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisi legal olarak yayınlandı.

204) Parti 12 Eylül devriminden sonra MK organı Atılım'ın ülke içinde dağıtımını gerçekleştirdi. Parti örgütleri Atılım'ı ve başka materyalleri ülke içinde basıp dağıtmayı başardılar. Gençlik örgütü illegal yayın organı çıkarmayı başardı. Batı Avrupa'da legal bir 15 günlük gazete çıkıyor. Özellikle Ağustos 1981 MK Plenumu'ndan sonra parti basınında önemli bir iyileşme görülüyor. Bu yılın yaz aylarında MK teorik organı Yol ve Amaç'ın yayına başlaması yeni bir ileri adımdır.

205) Parti politikasının açıklanmasında, kavratılmasında, doğruluğunun kanıtlanmasında, tüm partiye mal edilmesinde ve yığınlara iletilmesinde belirleyici işlevi olan ideolojik çalışma, ajitasyon ve propaganda alanında, geçen dönem yetersizlikler görüldü.

Parti teorik çalışmanın organ ve araçlarını oluşturmamı. Legal basında çıkan birbirinden bağımsız teorik makalelerin ötesinde ileri bir adım atılmadı. MK Plenumlarına sunulan raporlarda konan özlü biçimdeki teorik genellemeler, bu nedenle yeterince açılmadı. Parti bir dizi teorik sorunda tutum almakta, görüş geliştirmede geç kaldı. Bu durum, oportünist akım ve öğelerin partiye saldırıları için elverişli bir zemin hazırladı.

206) Parti MK organı Atılım gereken ölçüde parti örgütleriyle ve yığın savaşlarıyla sıcak bağlar kuramadı. Kadroların getirdikleri soruları zamanında, yeterince açıklıkla yanıtlayamadı. Radyo yayınları yığınların ilgiyle izledikleri bir düzeye ulaşamadı.

İdeolojik çalışmanın, ajitasyon ve propagandanın parti içi örgütlenmesi etkince düzenlenemedi. Merkezi çalışmayla yerel çalışmanın, yazılı çalışmayla sözlü çalışmanın örgütlenme çalışması ile ajitasyon-propaganda çalışmasının bağı her zaman kurulamadı.

Parti ideolojik alanda kadro seçiminde gereken titizlikle davranmadı.

Parti basını, parti örgütlerinin savaşım deneylerinin geliştirilmesinin parti içi yaşamdaki sorunların çözülmesinin, parti içi yaşamın iyileştirilmesinin, demokratik merkezîyetçiliğin yetkinleştirilmesinin bir aracı olarak yeterince kullanılmadı.

Parti içi eğitim çalışmaları sınırlı kaldı.

1973 Atılımının özgül koşullarının yol açtığı bu eksikliklere bir dizi MK Plenumunda dikkat çekilmesine karşın, alınan önlemler istenilen düzeyi sağlamada henüz yeterli olmadı. Bu canalcı ve güç alanda çabalarımızı daha da artırmalıyız.

207) Partimizin burjuvazinin, emperyalizmin ideolojisine karşı yürüttüğü savaşım güçlendirilerek sürdürülmelidir. Savaş yanlısı, gerginliği artırıcı görüşlere karşı, propagandayı barış savaşımının sorunlarının daha geniş kesimlerde anlaşılır olacağı biçimde düzenlemek gerekiyor. Türk şovenizmine, milliyetçiliğe karşı savaşımı güçlendirmek gerekiyor. Emperyalizm yanlısı reformizmin yığınları kandırmasını önlemek için çabalar artırılmalıdır. Antisovyetizmin ve antikomünizmin her türüne karşı savaşımı ödünsüz sürdürmek ana görevdir. Burjuva reformizminin ve sol radikal devrimci lafazanlığın maskesini düşürmek görevi önümüzde duruyor. İdeolojik savaşım parti politikasına bağımlı olarak, baş düşmanı yalıtlayacak, en geniş güçleri ona karşı birleş-

tiyerek tarzda yürütülmelidir.

Gericiliğin, halkın çeşitli katmanlarının, özellikle proleter olmayan katmanların ulusal, dinsel duyguları, geleneklerini, mülkiyet duygularını, terörizme olan nefretini sömürmesini önlemek için çabalarımızı artırmalıyız. Ajitasyon-propagandada yığınların ruh halini ve somut bilinç düzeyini araştırmak, bunu dikkate almak zorunludur.

Faşizmin ve emperyalizmin, TRT'yi, üniversiteleri, öteki eğitim kurumlarını, boyalı basını denetimi altına aldığı bugünkü koşullarda, ajitasyon-propaganda çalışmasının etkinliğini artırmak canalcı önem taşıyor.

208) Sağ ve "sol" oportünizme karşı ideolojik savaşımın önemi önümüzdeki dönemde artacaktır. Bu akımlara karşı Marksizim-Leninizm'in arılığını savunmak, ancak tüm partinin politik çalışmasının düzeyini yükseltmekle olanaklıdır.

Demokrasi savaşımında hegemonyayı gönüllü olarak burjuvaziye veren, yığınları devrimci perspektiften yoksun bırakan, yığın savaşımının yükselmesini, işçi sınıfının ve partinin bağımsız savaşımını engelleyen sağ oportünizm gibi, demokrasi savaşımının önemini yadsıyan, faşizmden dolaysız sosyalizme geçmeyi savunan, işçi sınıfını, bağlaşıklarından yalıtılmaya çalışan ve hegemonyasını kurmadan kapitalizme karşı genel saldırıya geçme serüvenine sürüklemek isteyen, bu işlevini devrimci lafazanlık ardına saklama çabasındaki "sol" oportünizm de Türkiye'nin somut koşullarında varlığını sürdürecektir.

Sağ oportünizm partiyi burjuva reformizminin peşine takmaya çalışır, "sol" oportünizm küçük burjuva radikal akımların kuyruğuna sürükler. Her ikisi de partiyi yığınlardan koparan, halkın devrimci savaşımını engelleyen bir işlev görürler.

"İşçinin Sesi" grubunun yenilgiye uğratılmış olması, "sol" oportünizme karşı savaşımın önemini yitirdiğini göstermiyor. Tersine bu akımın platformu küçük burju-

va "sol" akımların Troçki'den bu yana geliştirdikleri tüm eklektik öğretileri içeriyor. Burjuva reformizminin etkinliğini koruduğu bugünkü koşullarda, özellikle önümüzdeki dönemde legal olanakların açılma eğilimi göstermesi koşullarında sağ, oportünist akımların da etkinliklerini artırmaları söz konusudur. Parti gerek sağ ve gerekse "sol" oportünizme karşı savaşımı, güncel durumun gerektirdiği vurguyla sürdürmek zorundadır.

209) İdeolojik çalışmanın iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi, merkezi yönetimi, örgütlerle ve yığınlarla daha sıkı bağlanması, kadro yetiştirilmesi, parti basınının niteliğinin yükseltilmesi için gereken önlemler alınmalıdır.

Mustafa Suphi yoldaşın doğumunun 100. yıldönümü, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi doğrultusunda teorik-ideolojik çalışmaları yükseltmede bir kampanya başlangıcı olacaktır.

Atılım'ın onbeş günde bir çıkması, kadrolar ve ileri işçiler açısından daha doyurucu yapılması, üyelerin katkısının büyük ölçüde artırılması, örgütleyici işlevinin güçlendirilmesi sağlanmalıdır. Atılım tüm parti propagandasına yön verebilecek bir niteliğe kavuşturulmalıdır.

Gençlik örgütünün yayın organı güçlendirilmeli, daha geniş gençlik yığınlarına seslenir hale getirilmelidir.

Radyoda Kürtçe yayın saati artırılmalı, yayın daha canlı yapılmalıdır.

Parti radyosunun yayınlarındaki iyileşme ile yetinilemez. Radyo yayını, güncellik ve vuruculuk, seslenen kesimlerin genişliği ve çeşitliliği açılarından iyileştirilmelidir.

Bizim Radyo'nun geniş sol güçlerin katkılarına açık bir yapıya kavuşturulması hedeflenmelidir.

Yol ve Amaç dergisi, bu tezlerde konan teorik sorunları, politik deneyleri, sıkıcı olmayan bir biçimde açmalı, inceleyebilmelidir.

Yeni Çağ'ın çeviri dili iyileştirilmeli, dağıtımı genişletilmelidir.

Broşür, kitap yayınları, özellikle çeviri olmayan yayın artırılmalıdır.

Merkezi araştırma birimi oluşturulmalıdır.

Parti içi eğitim, kadroların Marksist-Leninist hazırlığının güçlendirilmesi örgütlenmelidir.

Yayınların dağıtımı merkezi olarak denetlenmeli, paralarının geri gelmesi sağlanmalıdır.

Sözlü, yüzyüze ajitasyona önem verilmeli, her parti iyesi iyi bir propagandacı olmalı. Uzman propagandacı ve ajitatörler yetiştirilmelidir.

Legal olanaklardan her düzeyde yararlanmak için çabalar artırılmalıdır.

210) TKP Tarihi Üzerine Tezler geliştirilmelidir.

TKP, Türkiye işçi sınıfının, en devrimci sınıfın, toplumun kökten devrimci dönüştürülmesinden yitirecek hiçbir şeyi olmayan, tersine herşeyi kazanacak olan sınıfın partisidir.

TKP, işçi sınıfına ulusal ve sosyal kurtuluşun yolunu gösteriyor, işçi sınıfı en ileri, en seçkin evlatlarıyla TKP'yi besliyor.

Türkiye işçi sınıfı, şanlı bir tarihe sahip, bugün yaşayan, güçlenen ve savaşan partisine dayanarak aydınlık yarınını kuracaktır.

Doğumunun 100. yılında, partimizin kurucusu ve ilk başkanı Mustafa Suphi yoldaşın, onun yolunu izleyen ve 60 yılı aşkın bir süredir parti bayrağını elinden düşürmeyen Parti Başkanı İ.Bilen yoldaşın örneği tüm komünistlere güç veriyor.